

మార్చి 2004

Rs. 10 /-

చందమామ

చందమామ

నిర్వహిస్తున్న

“కలలు కందాం, రండి!” పోటీ

భారత రాష్ట్రపతి డా. ఎ.పి.జె. అబ్దుల్ కలాం పిల్లలతో ముచ్చటించేప్పుడల్లా, “చేశ భవిష్యత్తును గురించి గొప్పగా కలలు కనండి. నిరంతర కృషితో కన్న కలలను సాకారం చేసుకోండి,” అంటూ పిల్లలకు ఉత్తేజం కలిగిస్తున్న విషయం మనకు తెలుసు. రిపబ్లిక్ దినం సందర్భంగా జనవరి 25వ తేదీ ఆయన చేశాన్ని ఉద్దేశించి ప్రసంగించారు. ప్రసంగానంతరం కొందరు పిల్లల చేత ఒక ప్రమాణం చేయించారు. మన యువపాఠకుల కోసం పది అంశాల ఆ ప్రమాణం ఇక్కడ పొందుపరచుతున్నాం:

1. నేను శ్రద్ధగా చదివి, అంకితభావంతో పనిచేస్తాను. చేసే ప్రతి పనిలోనూ నైపుణ్యం సాధిస్తాను.
2. కనీసం పదిమంది నిరక్షరాస్యులకైనా చదవడం, రాయడం నేర్పుతాను.
3. కనీసం పదిమొక్కలైనానాటి వాటిని జాగ్రత్తగా పెంచే బాధ్యతను చేపడతాను.
4. గ్రామ సీమలకూ, పట్టణ ప్రాంతాలకూ వెళ్ళి, అక్కడ తాగుడు, జూదం లాంటి దుర్వ్యసనాలకు లోనైన వారిలో కనీసం ఐదుగురినైనా, ఆ వ్యసనాల నుంచి శాశ్వతంగా బయటపడేలా చేస్తాను.
5. సాటి వున్న పుల బాధలు పొగొట్టడానికి శాయ శక్తులా ప్రియ త్నిస్తాను.
6. ఎలాంటి కుల వుత భాషా భేదాలనూ పాటించను.
7. నిజాల్లు తీగా ఉంటూ, అవినీతి రహిత సివ్వా జం కోసం పొత్తు పడతాను.
8. ఆదర్శ పౌరుడిగా పెరిగి పెద్దవాడినై నాకుటుంబ గౌరవం పెంపొందడానికి కృషి చేస్తాను.
9. వూ నసీక, శారీరక వికలాంగు లపిట్లల్నూ హింగా ఉంటూ, వాల్చి కూడా వున అందరిలాగే వూ వూ లు జీవితం సాగించడానికి దోవాచపిడేలా శ్రమిస్తాను.
10. నాదేశ అభివ ద్ధినీ, నాదేశ ప్రిజలు సాధించే ఘన విజయాలనూ వూ సీ ఆనందిస్తూ, సిగర్వంగా వాటిని చాటి చెబుతాను.

ఈ పది అంశాలను సాధించడానికి మీరు చేసినదేమిటో వివరిస్తూ క్లుప్తంగా ఒక వ్యాసం రాసి వచ్చే స్వాతంత్ర్యదినంలోగా మాకు పంపండి. ఈ సందర్భంగా మన బాలబాలికలకు చందమామ ఒక వ్యాసరచన పోటీ నిర్వహిస్తోంది. 8 నుంచి 15 సంవత్సరాలలోపు పిల్లలు ఈ వ్యాసరచన పోటీలో పాల్గొనవచ్చు.

పోటీలో పాల్గొని
ఆకర్షణీయమైన
బహుమతులు
గెలుపొందండి!

ఉత్తమ వైఫ వ్యాసం నవంబర్ 2004

సంచికలో ప్రిచు రింపిబధు త్తుంది.

ఆఖరు తేదీ
ఆగస్ట్ 31,
2004

సూచనలు, బహుమతుల వివరాలకు ఏప్రిల్ 2004 సంచిక చూడండి!

POTHYS

జీవితంలో మధురాతి మధుర క్షణాలు
శుభ మంగళ పట్టుతోనే
ప్రారంభమవుతాయి

Idiophraxist

POTHYS

అందరినీ చూడండి ఆశీర్వాదం
4వ ఫోన్ రోడ్, నగర ఫార్మ్, పాపం, పాపం, పాపం
ఫోన్: 2431 0901

అబ్దుల్లా - తారామతి బారాదారి

17వ శతాబ్దంలో అబ్దుల్లా అనే సుల్తాను ఉండేవాడు. ఆయన గోల్కొండ సంస్థానాన్ని పరిపాలించిన కుతుబ్ షాహీ వంశానికి చెందిన ఏడవ తరం వాడు.

అబ్దుల్లాకు పట్టాభిషేకం జరిగినప్పుడు ఆయన వయసు పన్నెండేళ్ళే. ఆయన సుప్రసిద్ధమైన గోల్కొండ కోటలో ఉండేవాడు. బ్రహ్మాండమైన రాతి గోడలతో, లోపల అనేకమైన గదులతో, మంటపాలతో కోట నిర్మించబడింది. ఇక్కడి గోడలు, మార్గాలు పుట్టిందే ప్రతిధ్వనుల సాయంతో సందేశాలను పంపడానికి, అందుకోవడానికి వీలుగా కోట లోపల అద్భుత 'శబ్దవిధానం' రూపొందించబడి ఉండేది.

అబ్దుల్లా వినోద ప్రియుడు. కళాభిమాని. సంగీత సాహిత్యాల పట్ల ఆయనకు మక్కువ ఎక్కువ. నిజానికి ఆయన స్వయంగా కవితలు అల్లేవాడు. ఆయన రచించినవి ఎనభై గీతాలకు పైగా ఉన్నాయి!

ఆయన పాలనాకాలంలో చాలా ప్రతిభావంతురాలూ, అద్భుత సౌందర్యవతి అయిన ఒక యువతి ఉండేది. ఆమె చక్కగా పాడేది. హిందూమతానికి చెందిన ఆ యువతి పేరు తారామతి. ఆమె పాడే పాటలు వినడానికి

అబ్దుల్లా కుతూహలపడేవాడు. విని ఆనందించి, అభినందించేవాడు.

గోల్కొండ కోట చుట్టుపక్కల పచ్చటి చెట్టుచేమలు, సెలయేళ్ళు, ఫలవృక్షాలు, చిన్నకొండలు కనులపండువ చేసేవి. కోట కూడా ఒక కొండ మీదే ఉండేది. కోటకు ఒక మైలు దూరంలో మరొక చిన్న కొండమీద పన్నెండు ప్రవేశ ద్వారాలతో ఒక అందమైన భవనాన్ని సుల్తాను నిర్మించాడు అందమైన పన్నెండు ప్రవేశ ద్వారాలు ఉండడం వల్ల దానికి బారాదారి అనే పేరు వచ్చింది. సుల్తాను ఆ భవనాన్ని తారామతికి బహూకరించాడు. అక్కడి నుంచే ఆమె గానం చేసేది. తలుపులు తెరవబడి ఉండడం వల్ల ఆ భవనం ఎప్పుడూ చల్లగా ఉండేది. మృదుమధుర కంఠస్వరంతో తారామతి ఆలపించే గీతాలు-కోటలో కూర్చున్న సుల్తాను చెవులకు సోకి ఆనందం కలిగించేవి. ఆమె పాడడానికనే ఆయన ప్రత్యేకంగా గీతాలు రచించేవాడు. ఆమె ఆభవనంలో తన అద్భుత కంఠస్వరంతో ఆలపించేది. అందువల్ల ఆ భవనానికి తారామతి బారాదారి అనే పేరు వచ్చింది!

తారామతి బారాదారి

సంగీత నాట్య నిలయం!

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రాజధాని హైదరాబాద్ పాలిమెరల్లో గోల్కొండ కోట ఉంది. రాష్ట్రంలో చాలా పర్యాటక ప్రదేశాలు ఉన్నాయి. గోల్కొండ కోట వాటిలో ముఖ్యమైనది. ఇది పర్యాటకులను హిషంగా ఆకర్షిస్తున్నది. కోట చరిత్రను కళ్ళకు కట్టినట్లు తెలియజేసే అద్భుతమైన రూపవాణి కార్యక్రమం (సౌండ్ అండ్ లైట్ షో) ఇక్కడి ప్రధాన ఆకర్షణ. నూతన మార్గాలతో, ఆకర్షణీయమైన విద్యుద్దీపాల అలంకరణలతో ప్రస్తుతం తారామతి బారాదారి మరింత అందంగా రూపొందించబడి ఉంది. ఈ ప్రాంతమంతా పచ్చటి చెట్లు నాటారు. సంగీత, నాట్య ప్రదర్శనల కోసం ఒక ఓపెన్ ఎయిర్ ఆడిటోరియం, ఒక ఇండోర్ ఆడిటోరియం ప్రత్యేకంగా నిర్మించబడి ఉన్నాయి.

బసచేయడానికి చక్కటి గదులూ, నాణ్యమైన రెస్టారెంట్ మొదలైనవాటితో ఈ స్థలం ఒక సమగ్రమైన సాంస్కృతిక ప్రాంగణంగా భాసిల్లుతోంది.

తారామతి బారాదారికి ఒక్కసారి విచ్చేస్తే, అద్భుతమైన సంగీతానుభూతి కలుగుతుంది. దాదాపు 400 సంవత్సరాలకు పూర్వం సూల్తాను లాగే ఇక్కడికి వచ్చే పర్యాటకులు సైతం ఆనంద పారవశ్యంతో “వాహ్వా!” అని ముగ్ధులవుతారు! కనక, మీరు హైదరాబాద్ వచ్చినప్పుడు తారామతి బారాదారికి తప్పక విచ్చేయండి!

Newly created facilities around Taramati Baradari

ANDHRA PRADESH TOURISM
DEVELOPEMENT CORPORATION

Corporate Office:
'Tourism House', 3-5-891
Himayatnagar, Hyderabad-500 029, AP.
Ph: 040 - 2326 2151 - 54

Taramati Baradari Culture Complex
Ibrahimbagh, Hyderabad-500 031, AP.
Ph: 040 - 2352 0172
Mobile: 98481 92874

భల్లూక
మాంత్రికుడు - 5

9

అగమ్యుడి మహాకావ్యం
(భే.క)

15

విష్ణు కథ - 3

61

వివిధ దేశాల కథలు:
సర్పబహుమతి

67

ఈ సంచికలో ...

- ★ భల్లూక మాంత్రికుడు - 5...9
- ★ అగమ్యుడి మహాకావ్యం (భే.క) ... 15
- ★ భారతదర్శిని ... 21
- ★ పు నప్ప ర్వగాథలు : సింసార బంధం ... 22
- ★ చందమామ కబుర్లు ... 25
- ★ య దార్థ నేరమెరిశోధన కథలు : పిట్టుబడని గ్రూ థచారి! ... 26
- ★ కథల పోటీ ... 30
- ★ జాజిప్పి ర - వివిత్ర య జ్ఞవాటిక ... 31
- ★ తప్ప తనాడు జానపద కథ : కష్టాస్థితం ... 51
- ★ తొందరపాటు ... 55
- ★ స్వర్ణపాత్ర (జా.క) ... 58
- ★ విష్ణు కథ 3 ... 61
- ★ వివిధ దేశాల కథలు : సిర్పబహుమతి పు తి ... 67
- ★ పిళ్ళూరుగోడ ... 70
- ★ ఆర్య - 9 ... 72
- ★ విద్యుత్తు పోరు మిచేద్దం ... 75
- ★ విజ్ఞానం ... వినోదం ... వికాసం ... 76
- ★ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ ... 78

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy \$2

Annual subscription \$20

Remittances in favour of
Chandamama India Ltd.

to

Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED

No. 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097

E-mail :

subscription@chandamama.org

చందా

ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా అన్నిదేశాలకు పన్నెండు సంచికలు రూ: 900

ఇండియాలో బుక్ షాప్ ద్వారా రూ. 120లు

చందా డబ్బు డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారాగానీ, పు సత్కర్ ద్వారాగానీ
'చందమామ ఇండియా' లిమిటెడ్ కు రుసుం పంపించండి.

For booking space in this magazine please contact:

MUMBAI Sonia Desai : Ph : 022-56942407 / 2408

Mobile: 98209-03124

CHENNAI Shivaji : Ph : 044-22313637 / 22347399

Fax: 044-22312447

Mobile: 98412-77347 email : advertisements @chandamama.org

వ్యవస్థాపకులు
బి. నాగిరెడ్డి - చక్రపాణి

విలువలేని మనిషి ప్రాణం!

పరిగెడుతూన్న రైలునుంచి ఇద్దరు యువకులను కిందుడదోకారన్న వార్త దేశాన్ని గడగడలాడించింది. ఇంతకూ ఆ యువకులు చేసిన అపరాధం ఏమిటో తెలుసా? రైల్వే ప్రయాణం చేస్తూన్న అమ్మాయిలను చూసి కొందరు తుంటరు లు అల్లరి చేయడం అపవృత్తం. అంతే! అమ్మాయిలు పెక్కుపెక్కు దిగిపోయేంతవరకు అగి, ఆ తరవాత తుంటరులు అడ్డు చెప్పిన యువకులను కిందికి పడదోకారు. ఉత్తర భారతదేశంలో జరిగిన ఈ దుర్ఘటనలో కిందుడదోయ బద్ధ ఆ ఇద్దరు యువకులలో ఒకడు తప్పిటికప్పుడే ప్రాణాలు కోల్పోయాడు.

మన 55వ రిపబ్లిక్ దినోత్సవాలు బరగడానికి రెండు రోజుల ముందు ఈ దుర్ఘటన జరిగింది. దేశప్రిజలందరికీ రాజ్యాంగబద్ధంగా వ్యవస్థాపితం అయిన రోజు అది. ప్రతియే దాదిలాగే ఈ సంవత్సరం కూడా వివిధ రంగాలలో దేశం సాధించిన ప్రగతిని ప్రదర్శిస్తూ భారీ డిరేగింగు జరిగింది. కానీ, రెండు రోజుల ముందు జరిగిన దుర్ఘటన మనసుల్లో కదలాడడం వల్ల ఆ వేడుకలు వెలవెలబోయాయి!

వివిధ రంగాలలో వున్నంత అభివృద్ధిని సాధించాం. నిజమే. అయితే వున్న పేదలూ, వున్న లూ యుగయుగాలుగా బోధిస్తూ వచ్చిన మంచినీ, మానవతావిలువలనూ మరిచిపోయాం. చెట్టు చేమలనూ, జంతు సంతతినీ కాపాడుకుంటూ, జీవవైవిధ్యాన్ని పరిరక్షించుకోవాలని ప్రచారం చేస్తున్నారు. వుందిదే. అయితే, అలాంటి వాటిపట్ల చూపే మేల్కొన్న శ్రద్ధ కూడా సాటి వున్న ప్రాణాలపై చూపడం లేదేమో అనిపిస్తున్నది!

ఉత్సాహం ఉరకలు వేసే యక్షవన ఉచ్చేగంలో యృవతీయృవకులు అల్లరిచేయడం నిషేధం. అయితే, దేనినైనా పొద్దులు ఉంటాయి. రైల్వే జరిగిన ఆ దుర్ఘటన అన్నివిధాలా పొద్దులు వీరిన దాని ఇక త్వం. ఆ సెప్పయింలో అదే రైలుపెట్టలో వందకుపేట్ట ప్రయోగింకులు ప్రయోగం చేస్తున్నారు. వారిలో ఆ ఇద్దరు యువకులకు తప్ప, మరెవ్వరికీ అమ్మాయిలను అటపట్టించే తుంటరులను అడ్డుకోవాలని తోచలేదు. ధృవవంతు లెవ్ ఆ యృవకులు అడ్డుకోబోయి ఆపెద పాలయ్యారు. తోటి ప్రయోగింకులు ఆ దాని ఇచర్యకు కూడా కేవలం సోబోతు లు గా చూస్తూ నిలబడడం మనలో జిర్ణించుకుపోయిన నిర్లక్ష్యతకూ, పరికితనానికి నిలువెత్తు నిదర్శనం. ఎంతయినా గర్వంచ తగ్గ, వదిలించు కోవలసిన అవలం ఇది!

సంపాదకుడు : విశ్వం

Visit us at : <http://www.chandamama.org>

**Statement about Ownership of
CHANDAMAMA (Telugu)**
Rule 8 (Form VI), Newspaper
(Central) Rules, 1956

1. Place of Publication
82 Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai 600 097
2. Periodicity of Publication
MONTHLY
1st of each calendar month
3. Printer's Name
B. VISWANATHA REDDI
Nationality
INDIAN
Address
82 Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai-600 097
4. Publisher's Name
B. VISWANATHA REDDI
Nationality
INDIAN
Address
82 Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai-600 097
5. Editor's Name
B. VISWANATHA REDDI (Viswam)
Nationality
INDIAN
Address
82 Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai-600 097

6. Name and Address of individuals
who own the paper
Chandamama India Ltd.

Board of Directors:
1. P. Sudhir Rao
2. Vinod Sethi
3. B. Viswanatha Reddi
82 Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai-600 097

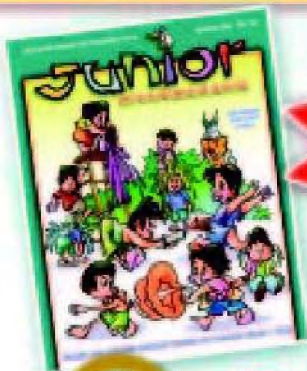
*I, B. Viswanatha Reddi, do hereby
declare that the particulars given
above are true to the best of my
knowledge and belief.*

(Sd.) B. VISWANATHAREDDI

1st March 2024

Publisher

A TREASURE-TROVE FOR TALENTED TOTS

GET YOUR COPY
AT YOUR DOORSTEP
FOR ONE YEAR
FOR JUST
RS. 120/-

Junior
CHANDAMAMA

**THE ONE-STOP COMPLETE FUN
AND ACTIVITY MAGAZINE.**

Mail the form below along with the remittance to : Subscription division,
Chandamama India Limited, 82 Defence Officers' Colony,
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097.

SUBSCRIPTION FORM

Please enrol me as a subscriber of Junior Chandamama.

I give below the required particulars:

Name :

Address :

PIN Code :

I am remitting the amount of Rs. 120/- for 12 issues by Money
Order/Demand Draft/Cheque No.
on Bank
branch drawn in favour of Chandamama India Ltd., encashable
at Chennai (outstation cheque to include Rs. 25/- towards Bank
Commission).

Signature

Place :

Date :

భల్లూక మాంత్రికుడు

5

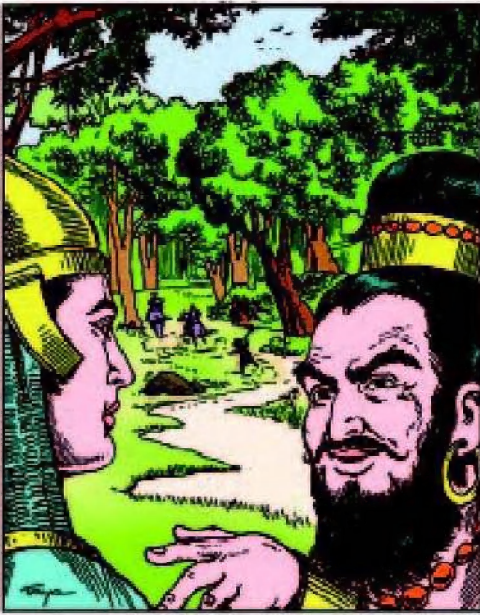
[రాజు జితకేతుణ్ణి శివించేందుకు భల్లూకమాంత్రికుడు, కాశీవర్యుని, ఇతరులనూ వెంట బెట్టుకుని, నగరం కేసీ పొత్తు న్నంతలో, రాజు యుద్ధము డి సేనికులు అతడి దారిని అడ్డగించారు. మాంత్రికుడు, యుద్ధము డి దగ్గర కు పోయి, తలారిని వుత్తరదండంతో తాకగా నే, వాడు భల్లూకాకారంతో గండ్రగొడ్డలిని తిప్పితూ, యుద్ధము డి కేసీ దూకాడు. తరవాత-]

తలారి హిఠాత్తుగా భయంకరమైన భల్లూకంగా మారి, తళతళమెరుస్తున్న గండ్రగొడ్డలితో తన పేక్కి రావటం చూస్తూనే, రాజు యుద్ధము డు ఒక క్షణకాలం సశ్చేష్టుడైపోయాడు. అంతలో తలారి తనకు అడ్డుగా మన్న రాజు అంగరకులిద్దరిని కాలితో గట్టిగా తప్పి, వాళ్ళు కింద పడగానే, యుద్ధము డు కూర్చుని మన్న ఉన్నతాసనంకేసి వెళ్ళాడు.

యుద్ధము డు ఆ సరికి తెప్పిరిల్లి, “ఒరే, సేనికులెక్కడ? అంగరకులేవు యోధులు? ఈ ఎలుగు బంటు ను అడ్డగించి, కత్తులతో

నరకుడి” అని ఆర్రస్తూ, ఆసును వీడి నుంచి లేచి, కొద్ది దూరం పరిగెత్తి, తన గుర్రం వీధి ఎగిరి కూర్చున్నాడు. అతడితోపాటు వురొక అంగరక్షకుడు కూడా పరిగెత్తి పోయి, మరొక గుర్రాన్ని ఎక్కాడు.

“వుహరాజా, వును ఇక్కడి నుంచి పారి పోవటం వుం. వున సేనికులు ఎక్కడో గుడారాల్లో మూర్చు. వాళ్ళకు వార్త అంది వచ్చే లోపిల, ఈ మాంత్రికుడు తన ఎలుగు బంటితో, వునలనందర్నీ నరికించి పోవు పేట్ట గలడు,” అన్నాడు అంగరకుడు.

అంగరక్షకుడు ఇలా చెపుతున్నంతలోనే రాజు దుర్ముఖుడు, వెనక నుంచి పరిగెత్తుకు వస్తూన్న తలారి భల్లూకాన్ని చూసి, గ్రాన్ని గట్టిగా అదిలించాడు. గ్రం కూడా భల్లూకాన్ని చూసి బెదిరిపోయి, పేదగా నీకిలించి, కళ్ళమీతాళ్ళను విదిలించి వేస్తూ, వేగంగా పిరుగు పిచ్చుకున్నది.

రాజు ధుర్ముఖుడూ, అతడి అంగరక్షకుడూ గ్రం లాల్ వీధి పారిపోవటం చూస్తూనే, కాళీవర్మ నిరుత్సాహపడి పోయి, భల్లూక వూరికి కుడితో, “గ్రం, ఈ పుట్టుపిక్కల రాజ్యపాలకులుగా చెలామణీ అవుతున్న ఇద్దరు ధర్మార్థాల్లో ఒకరు దొరికి తప్పించుకు పోతున్నాడు. వాణ్ణి ను తలారి భల్లూకం వెంబడించి పట్టుకోగలదన్న నమ్మకం నాకు లేదు,” అన్నాడు.

భల్లూక వూరికి కుడి, ధుర్ముఖుడి గ్రం వెనకగా పరిగెత్తుతున్న తలారి భల్లూకం కేసి

ఓహూర చూసి, తప్పిగా తలాడించి, “కాళీ, ఆ రాజు ను తలారి గండ్రగొడ్డలికి చిక్క పోతే, అప్పిత్తు వాడి అంతేదో ను ను ను,” అని, అక్కడ ప్రాణభయంతో వణికి పోతున్న ధుర్ముఖుడి వుంతులూ, సలహాదార్ల కేసి కళ్ళారవేస్తూ చూసి, “ఒరే, వీరు చంద్రశిలా నగరు వీడికి దాడి బయలు దేరారు గదా? వీరి సేవ్యం ఎక్కడ?” అని అడిగాడు.

ఆ ప్రశ్నకు సలహాదార్లలో ఒకరు బంగారు పొయిన గొంతుతో, “పుహూంత్రికులెవ్వ వీరు, ఆ సేవ్యం ఎక్కడ మన్నుడి తెలు మూడాలి. అయినా అదుగురు న్నార గనక చెపుతున్నాను: వాళ్ళందరూ నది ఒడ్డున గుడారాల్లో మూడి, రానున్న పారాటంలో శత్రు సేనలకు కోసిం ఆయన ధాలకు పిచ్చు పేరుతున్నార,” అన్నాడు.

భల్లూక వూరికి కుడి ఆ మాటలకు పేదగా నవ్వి, దానిని మూడి ఆశ్చర్యపోతూ చూస్తూన్న వుంత్రి జీవగుప్తితో, “ఓయీ, చంద్రశిలా నగర వుంత్రి, ఎన్నావారు ధర్మము సలహాదారు చెప్పిన మాటలు?” అన్నాడు.

“అయ్యో, అంతా విన్నాను. ఇదంతా చూస్తూంటే నాకు పురిపాతున్నట్టున్నది,” అన్నాడు వుంత్రి జీవగుప్తి.

“అమా! నేనూ, కాళీమ్మా ఈ ప్రాంతాలు వదిలి, హీవులయ విద్యత శిఖరాల వీరుగా, ఆవలి లోయలకు చేరేలోపిల, పురికొందరి అహింస వదిలించి, వుత్తలు పొగొట్టదలించు, ఎప్పుంటామా?” అన్నాడు భల్లూక వూరికి కుడి వుంత్రిదండాన్ని నేలకు తాటిస్తూ.

“అంతా తప్పదు,” అన్నాడు వుంత్రి జీవగుప్తి తలమచ్చుతూ. భల్లూక వూరికి కుడి

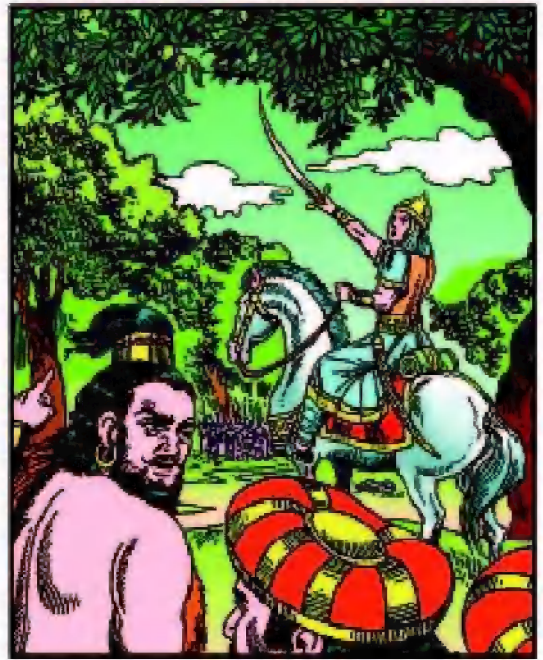
తిరిగి ఏదో చెప్పబోయేంతలో కాళీవర్మ చెట్టు లోంచి దూరంగా చూస్తూ, “గృహ, చాలా మంది సైనికులు కత్తులూ, ఈదెలూ ఎత్తి పట్టుకుని వున్నారే! వస్తూన్నారే!” అంటూ ఒరలోనుంచి కత్తిదూస్తూ, తమ వెంట వున్న రాజు జితేశ్వరుడి సేనకులను గట్టిగా హెచ్చరించాడు.

భల్లూకపూరితకుడు ఇంకా భయం కంటే తుల్యమైన దుర్మఖండినిలహదార్లతో, “ఒరే, మీలో ఒకడు వుందని గానీ, ఇక్కడ మీ రాజుకు పట్టిన దుస్థితి ఏమిటో, ఆ సేనకులను వెంటబెట్టుకున్న దళనాయకుడితో చెప్పండి. వాడు మూర్ఖం కొద్దీ నా మీద, నా అనుచరుల మీదా దాడి చేయబోతున్నాడో, మీ ముల్లీ పిలుపుగానూ, వాళ్ళను లేళ్ళగానూ చూచి, మీకు, వాళ్ళను అహం చేయబోతున్నాను,” అన్నాడు.

“వుహహ పూరితకులు అందుకు సిద్ధులే! మీ కళ్ళ ఎదుటే తలారిన భయంకరమైన ఎలుగుబంటుగా మార్చటం, చూశారే గదా?” అన్నాడు పూరిత జీవగ్రహితుడు.

రాజు దుర్మఖండి పూరితలూ, నిలహదార్లూ ఒకసారి ముఖమూ ఖాళీ చూపుకున్నారు. వాళ్ళల్లో ఒకడు అక్కడినుంచి బయటపడితే, తమను సీపీ పిల్లన్న సేనకుల నాయకుణ్ణి కలుసుకుని, అతడికి జరిగినదంతా చెప్పి, “వున రాజుగారు ప్రాణాలతో తిరిగి వున్నాడు కనుబడివరకూ, వున్నాం ఈ భయంకరుడైన మంత్రవేత్త చెప్పినట్టు వినటం వున్నామంది,” అన్నాడు.

ఆ పూరితకుల దళనాయకుడు కోపంతో చెప్పుకుని, తన వెనక వున్న యాభైమంది

సైనికులతో, “ఈయన చెప్పింది ఎన్నారే కదా? నన్నుడిగితే, ఇదంతా కేవలం కన్ను అంటాను. ఇంతవైది సొయ్యదలం ఒక్క పుడిగా పొయ్యి దిపిడి, ఆ పూరితకుణ్ణి, అతడి అనుచరులనూ హతమార్చలేమా?” అన్నాడు.

“కాని, ఆ లోపల పూరితకుడు వున్నా లేళ్ళగానూ, పిలుపుగానూ తన కన్న కట్టు విద్యతో మార్చటం జరిగితే, అప్పిదు వున్నా ఎలాంటి దుర్గతి పట్టను నుడో అలోచించాలి గదా?” అంటూ గ్రహితుడించి ఒక సేనకుడు తన తోటివాళ్ళకేసి చాచాడు.

“అయ్యో, దళనాయకా! వున్నా దుర్మఖరాజుగారి ఉప్పి తింటున్న వాళ్ళం గనక, అవసరం పడ్డప్పుడు ఆయనకొసం ప్రాణాలు ఒడ్డువలసిందే! కాని, ఇప్పిదు విన్నదాన్నిబట్టి, రాజుగారు ఇంకా సిజిమలే అన్న నమ్మకం

ఏమిటి? ఆ భయంకర భల్లూకం గండ్ర గొడ్డలితో ఆయన తల ఈసిరికే నరికిపడే, వున సాహసం, రాజభక్తి అంతా వధాగదా!” అన్నాడు, ఇంకొక సేనికుడు.

ఇది విన్న తరవాత దళనాయకుడి వున సైలో, చిన్న ధురాళాటిది రేగింది. అతడు చుట్టూ ఓపూర్ కలయ చూసి, “రాజు చావటం అంటూ జరిగితే, సీంహాసనం కోసం తన ఎండు కుమ్రు త్రించకూడదు?” అనుకుని, సేనికులతో, “వునం ప్రిస్తితానికి చంద్రశిలా నగరం మీద దాడిచూసి, పుగిలిన సేనికులతో కలిసి, ఉదయ గిరినగరానికి తిరిగి పోవటం వుంది!” అన్నాడు.

భల్లూకపూంత్రికుడు, పిక్కనే మళ్ళీ కాళీ వర్మకు కన్న సేగ చేసి, “కాళీ, ఈ ధుర్మఖ రాజు సేనికులకు నిన్ను నాయకుడుగా నియమిస్తాను. ఈ దళనాయకుడు, తన

కత్తిని నీ పిరం చేస్తాడో లేదో అడిగిచూడు!” అన్నాడు.

కాళీవర్మ, దళనాయకుణ్ణి సిమ్మిపించి, “మాగురువుగారు చెప్పింది విన్నావు కదా? ఏదీ, నీ కత్తిని నా చేతికిస్తావో లేక నేలపై జారవిడుస్తావో, వెంటనే చెప్పు,” అన్నాడు.

దళనాయకుడు, కాళీవర్మకేనె, భల్లూక పూంత్రికుడికేనె ఓపూర్ చూసి, కత్తిపిట్టిన చేర్చి వణుకుతూండగా, “కత్తిని తవు స్వాధీనం చేయటం అంటే, నేను ధుర్మఖ వుహరాజుగారికి ద్రోహం చేసినట్లే గదా? రాజద్రోహం చెయ్యమని, తవు వంటివారు అడగవచ్చునా?” అన్నాడు.

“ఇది తెలివైన ప్రశ్న కాని మీ రాజు ఒక ఎల్లగు బంటుకు భయపడి, ఇక్కడ మీ అందర్నీ మీ కర్మకు వదిలి పారిపోవటం, ఏవిధమైన రాజలక్షణం అమలుంది?” అంటూ భల్లూకపూంత్రికుడు, దళనాయకుడి పిక్కన వళ్ళు సేనికుణ్ణి చేర్చి పిట్టుకుని వెనక్కు తిప్పి, వాడి వెన్ను మీద మంత్ర దండాన్ని ఆనించి, “ఇప్పుడో, ఇక్కడ నేను అంజను వేస్తాను. ధుర్మఖుడు ఎలాంటి ధురవస్థలో మళ్ళాడో నువ్వు, నీ తోటి సేని కులూ చూడండి!” అన్నాడు.

ఆ మరుక్షణం సైనికుడి వెన్ను మీది వస్త్రభాగపుంతా నల్లని నీలినిడలు పుసిరి నట్లు అల్లు పార్చి, వెంటనే తళతళ పుంటూ మెరిసింది. అందులో మహారణ్యం చెట్లలో గుర్రాలను వేగంగా దొడ్డు తీర్చిస్తూ రాజు ధుర్మఖుడు, అతడి అంగరకుడు కనిపించారు. వాళ్ళను వెంబడిస్తూ తలారి భల్లూకం విరిగెత్తి న్నది. పుండు పొత్తున్న

పుర్రుబుడిగ్రాన్ని, ఒక చెట్టు చాటు నుంచి బల్లు టికి వచ్చిన ఏనుగు ఒకటి తొండంతో కొట్టబోయింది. పుర్రుబుడు ఒక చామా కేకపెట్టి, దెబ్బ తప్పించుకుని, తన అంగ రకుడితో పాటు పిక్కకు పారిపోయాడు.

ఇప్పుడు పుర్రుబుడి వెంటబడివస్తున్న తలారి ఎల్లుగు బంటు హితాత్తుగా ఎదురవటంతో ఏనుగు దాన్ని తొండంతో పిట్టి పైకెత్తబోయింది. తలారి భీకరంగా ఒక కేక పేట్టి, గండ్రగొడ్డలితో ఏనుగు తొండం వీధ గట్టిగా కొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు తొండం సగం తెగివేళ్ళాడుతూండగా ఏనుగు వైంకరిస్తూ వెనక్కు తిరగబోయేంతలో, తలారి ఎలుగు బంటు దాని మెడ మీద ఎక్కి కూర్చుని, కుంభస్థిలం పేర్ల గండ్రగొడ్డలి పీడితో గట్టిగా పొడుస్తూ, “ఊం, ఆ పుష్పిడు, పుర్రుబుడెక్కడ? వాణ్ణి తరిపు పట్టుకుని తల నర కాలి?” అంటూ అరిచింది.

రాజు పుర్రుబుడు ఈలోపల అరణ్యంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయాడు. అతడికి తలారి భల్లకంతోపాటు, ఏనుగు కూడా వెంటబడి వస్తున్నదన్న భయం పట్టుకున్నది. అంగరకుడు అతణ్ణి హెచ్చరిస్తూ, “వుహా రాజా, వును దారీ తెన్నాకానకుండా, వున రాజ్య సిరిహిర్లు కూడా దాటి పోతున్నట్లు న్నది,” అన్నాడు.

రాజు పుర్రుబుడు కోపింగా, “ఒరే, వుండ వుతీ! ప్రాణాల కన్న రాజ్య సిరిహిర్లు విలువైనవా?” అంటూ గుర్రాన్ని చర్చా కోలతో గట్టిగా కొట్టాడు.

భల్లకమాంత్రికుడు, సైనికుడి వెన్ను మీద ఈసారి వుంతదండంతో గట్టిగా పొడిచి,

చందమామ

వాడు బాధతో ఎగిరి గంతు వేయగానే, “నే వేసిన అంజనం కాస్తా, వీడు పొడు చేశాడు! సిరే, మీ రాజు పుర్రుబుడి పిలాయనం చూశారా గదా?” అని దళనాయకుణ్ణి, సేని కుల్చీ అడిగాడు.

భల్లకమాంత్రికుడి శక్తి ఎలాంటిదో చూసిన పుర్రుబుడి సేనికులు ఏక కంఠంగా, “ఏం చేస్తాలో, మీరే సేవ వివ్వండి!” అంటూ కేక పేట్టారు.

“అలా అయితే, నా వెంట చంద్రశిలా నగరానికి రండి. ఆ రాజు జితకేతుడి సింగతే వుంటో చూడాలి. ఈ ణం నుంచి మీ నాయకుడు కాళీవర్మ వెన్నారా?” అన్నాడు భల్లకమాంత్రికుడు.

అందరూ కదిలి చంద్రశిలా నగరం కేసీ బయలుదేరారు. అదే సమయంలో అరణ్యంలో పారిపోతున్న రాజు పుర్రుబుణ్ణి,

అతడి అంగరక్షకుణ్ణి, చెట్లకొమ్మల్లో దాగి మళ్ళీ నాగవుల్లు అనే దొంగల నాయకుడు చూశాడు. వాడు పిక్కనే మళ్ళీ ఇద్దరు అనుచరులతో, “ఒరే, వుండు గుర్రం వీడ వస్తున్నవాడి ఉన్నట్లు చూస్తూ ఉండ, ఎవడో వుంచి సంపన్నుడిలా మళ్ళాడు. వెనక మళ్ళీ వాడు, అతడి నాకరో, సేనికుడో అర్లు మాడాలి. ఇద్దర్నీ ప్రాణాలతో పట్టుకుంటే, తరవాత వాళ్ళ బంధు మల్లుంచి కూడా, వీళ్ళ విధుల కోసం డబ్బు గుంజవచ్చు,” అన్నాడు.

నాగవుల్లు అనుచరులద్దరిలో ఒకడు, తన చేతిలో చుట్టగా మళ్ళీ బలవైపు తాడును అటూ ఇటూ డిమిటూ, “దొరా, వీళ్ళను ఎదటపిడి ప్రాణాలతో పట్టుటం కుదిరేది కాదు; వాళ్ళ కత్తులు ధూసీ ఎదిరించ గలరు. వుండు గా ఒకణ్ణి, ఈ తాడు వెనీరి, ఉచ్చులో బంధించటం ఎలా మాట్టుంది?” అన్నాడు.

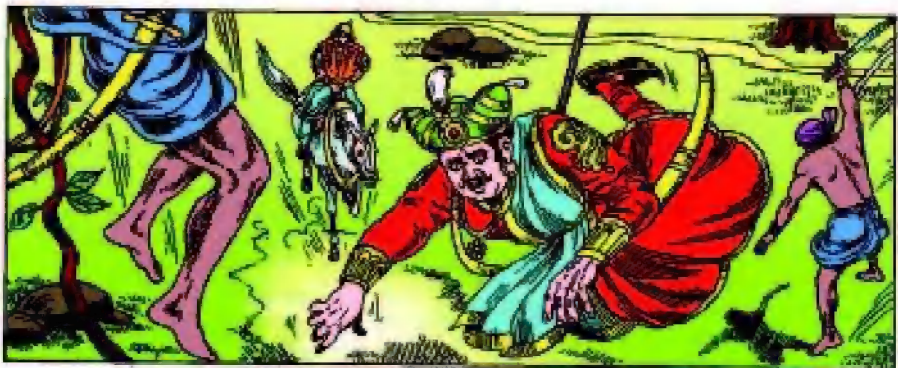
“ఓ, భలే ఉపాయం! అవుగో, వస్తాన్నారే! అంధు బాట్లు లోకి రాగానే, వుండు గుర్రం వీడ మళ్ళీ వాడి నడుపుకు ఉచ్చు

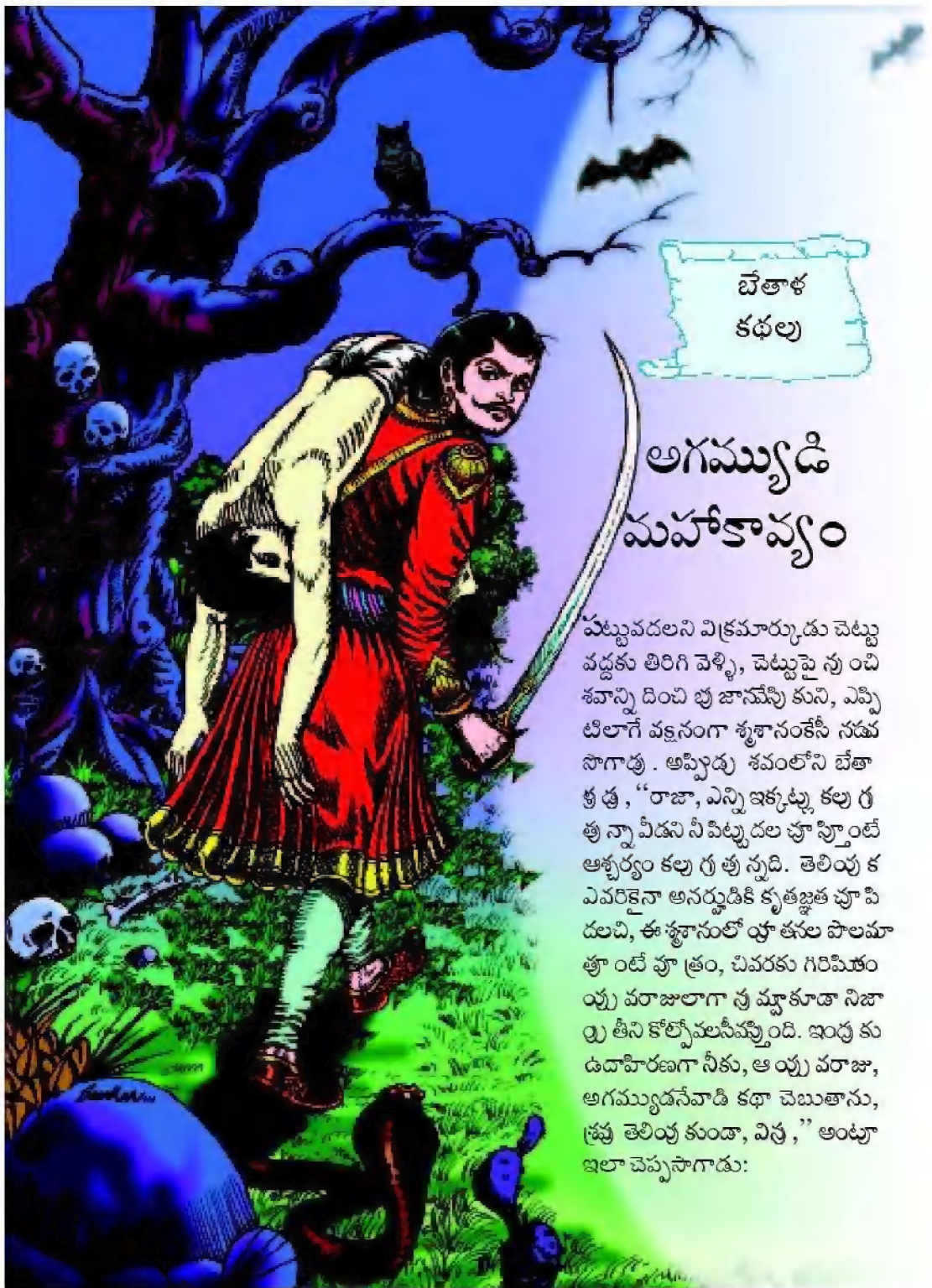
తగిలించి, పైకి లాగు. ఆ రెండోవాడి సంగతి వేం ఇద్దరం చూస్తాం,” అన్నాడు నాగవుల్లు.

రాజు ధుర్మఖుడు గాని, అతడి అంగ రక్షకుడు గాని, ఇంత ప్రహరణ్యంలో తవుకు భల్లూకపూరితి కుడి ఎల్లుగు బంటు నుంచే కాక, పురి ఇతరత్రా ప్రాణాపిద రావచ్చును అలోచనలోనే లేరు. వాళ్ళ తలారి భల్లూకం నుంచి సాధ్యమైనంత దూరం పారిపోవాలనే ఆధుర్దాలో మళ్ళారు.

దుర్మఖుడి గుర్రం చెట్టును సమీపించి, దాని కొమ్మల కిందుగా పరిగెత్తే సమయంలో నాగవుల్లు అనుచరుడు చేతిలోని తాడు ఉచ్చును గరిగా, అతడి పీడికి మేసిరి, తాడు రాజు నడుపును బిగించగానే కొమ్మల పీడికి గుంజాడు. రాత్తు లేని గుర్రం వేగంగా ముందుకు పరిగెత్తి పోయింది.

ధుర్మఖుడు ఏమి జరిగిందో అర్థంకాక ఒక చామకే పేట్టి, తాడు నుంచి వేళ్ళాడ సాగాడు. నాగమల్లూ, అతడి రెండవ అనుచరుడైన దొంగ, కేక పెట్టి, కత్తులు రుళి పీస్తూ, కొచ్చుల్లోంచి అంగరక్షకుడి గుర్రం వుండుకు దూకారు. - (ఇంకా ముది)

బేతాళ
కథలు

అగమ్యుడి మహాకావ్యం

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజానోసి కుని, ఎప్పటిలాగే వక్షనంగా శ్మశానంకేసి నడుస్తాగాధు. అప్పిథు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజా, ఎన్ని ఇక్కట్లు కలుగుతున్నావీడని నీపట్టుదల చూస్తూంటే ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది. తెలియక ఎవరికైనా అనర్హుడికి కృతజ్ఞత చూపి దలచి, ఈ శ్మశానంలో యాత్రలు పాలమౌతుంటే చూత్రం, చివరకు గిరిపితం యువరాజులాగా నువ్వు కూడా నిజాలు తీసికొల్పేవనిపిస్తుంది. ఇంధ్రుడు ఉదాహరణగా నీకు, ఆ యువరాజు, అగమ్యుడనేవాడి కథ చెబుతాను, శ్రుతెలియకుండా, విన్న, ” అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

నందమిథంలో మాడే అగప్పు డికి, తాను చాలా గొప్పవాడిననిపించు కోవాలని కోరిక. ఒక్కొక్క వాడు పైటగడమసొబడవాడు. డబ్బు సింపాదించడానికి ఎంతో శ్రమించాడు. క్రమశిక్షణ పొందినవాడు. ఇప్పటికీ వాడు పేద భాగ్యవంతుడేమీ కాదు. కానీ వాడికి మాడడానికి ముచ్చటైన ఇల్లుంది. వాడి భార్యకు తగుమాత్రమైన నగలు, పట్టుచీరలున్నాయి. వాడిపిల్లలు జీవితంలో స్థిరపడిన ఖజీవనం చేస్తున్నారు.

ఎక్కువశ్రమపడకుండా రోజులు పుఖంగా గడిచిపోతూండడంతో, అగప్పు డికి తీరిక కాస్త ఎక్కువైంది. ఆ తీరికసమయంలో ఆలోచించినప్పటికీ, తాను చాలా గొప్పసేనలు చేసినట్లు వాడికి అనిపించేది. తన గొప్పతనాన్ని ఎవరూ ఎందుకు గుర్తించరో ఎంత ఆలోచించినా వాడికి స్ఫూర్తించేది కాదు. తన గొప్పతనాన్ని అంతా గుర్తించడంకోసం, అగప్పు డి

చాలాపుంధికి తన జీవిత విశేషాలు చెబుతూండేవాడు. బుడరికం నుంచి బయటపడడానికి తనంత శ్రమించాడో వివరించేవాడు. ఎన్నవార్యలో కొందరు విని వ్రత కునేవారు. కొందరు అలాంటివే తమ జీవిత విశేషాలు చెప్పేవారు. మరికొందరు, “దేశంనిండా ఇలా కష్టపడేవారే ఎక్కువ!” అనేవారు.

ఇలామాడగా, ఆ ఊరుకు మితందర్త డనే పిండితుడు వచ్చి, పూర్తి వారాల పొట్టు రామాయణగాథను వివరించి చెప్పాడు. పురుషుల దీపాంత్యాన్ని డిరుతానె వ్రతకున్నాడు. ప్రితి రోజూ ఆయనకు ఎవరో ఒకరి ఇంట అతిథి సత్కారం జరిగేది.

అలా ఒక రోజున మితందర్త డి, అగప్పు డింటికి భోజనానికి వెళ్ళాడు. అగప్పు డి ఆయనకు ఎందుకు భోజనం పేట్టాక, “అయ్యా! శ్రీరావు డి అష్టికష్టాలూ పడ్డాడు. కానీ అన్ని కష్టాలూ ఆయన తన కుటుంబం కోసమే పడ్డాడు. తన తండ్రి పాట విని అడమూకు వెళ్ళాడు. తన భార్యను తిరిగి తెచ్చుకోవాలని రావణుణ్ణి చంపాడు. చివరకు దేశానికి రాజ్యపాలన చేశాడు. అలాంటి శ్రీరావు డికి దేవతాసొబాదేమింది. పురితయ నకులా ఎంతో వుంది తమ కుటుంబాలను వద్దిలోకి తీసి కురావాలని, ఎంతో శ్రమ పడుతున్నారు. వారికి శ్రీరావు డి వచ్చినట్లు గుర్తించుకుంటున్నారావడంలేదు?” అంటూ ప్రిశ్నించాడు.

డినికి మితందర్త డి, “నా మూవేసిన ప్రిశ్న చాలా గొప్పది. ఏదేమిటనైనా ప్రితికుటుంబం లోనూ నిత్యం రావాలి యిం జరుగుతూనే మాటుంది. పేదల తొందరపాటో, సవతుల ఈర్ష్యానూ యిలో, కొందరి స్వార్థప్రితిభాలో,

చాలా కుటుంబాల్లో నర్త లనన , వానన లనన , రాక్షసులను సృష్టించి, అసక్తికరమైన కథలకు దారి తీస్తారు . రావు తు అవతారమిత్తు పు తు . దుష్టి శిం, శిష్టి శిం కోసం దేవతే వూ న మత్తు గా అవతరించి, సామన్య వూ నమూలా అన్ని కష్టాలూ అన్న భవించాడు . సామన్య వూ న చేత అసామన్య కార్యాలన్న చేర్చి చాడు . ఇక, ఇప్పుడు నువ్వు చెప్పేవారి కథలను వాల్మీకి అంతగొప్పిగారా, ప్రితి తు నిషే శ్రీరావు డిలా దేమూమాడు . నాకు తెలిసే ఇంతవరకూ, శ్రీరావు డిలాంటి వు రొక వు నిషే కథను కావ్యంగా చెప్పినవారు లేరు . అందుకే, శ్రీరావు డికి వచ్చిన గు ర్తింహి మరెవ్వరికీ రాలేదు ,” అన్నాడు .

అగర్బు డికి, మితుందర్త డి వూ టలు బాగా తలకెక్కాయి. వాడికి తను శ్రీరాముడంతటి వాడిని నమ్మకుండా మూడి. అందు కని వాడు , “అయ్యో! పు కు నేనూ నాకథను వినిపిస్తాను . దాన్ని పు రు రావూ యు ణంలాంటి వు హా కావ్యంగా రాయ్ డి. నాకు గు ర్తింహి ఉన్న డి. తవు కు వు ంహిరు వస్తు డి,” అన్నాడు .

పురందరుడు వెంటనే, “కావ్యం సంగత లామూడు , శ్రీరావు డికి సాటిరాగల, నీ జీవిత విశేషాలు వినాలని కుతూ హిలంగా మూడి,” అని వాడు చెప్పిననున్నీ విన్నాడు . అంతా విన్నాక వాడు అవూ యు కుడని ఆయ నకు అర్థమై పోర్చి డి. కానీ వాణ్ణి చిన్న బు చ్చడం ఇష్టిం లేక, “వాల్మీకి రాసిన రావూ యు ణాన్ని నలు గురికీ వివరించి చెప్పడం వల్లనే, నాకు చాలా గు ర్తింహి వస్తు న్నది. నాకా గు ర్తింహి చాలు . కాబట్టి నీకథను నీవే కావ్యంగా రార్చు . అప్పిడు నీమూల రావు డికంటే గొప్పి వాడివమామా

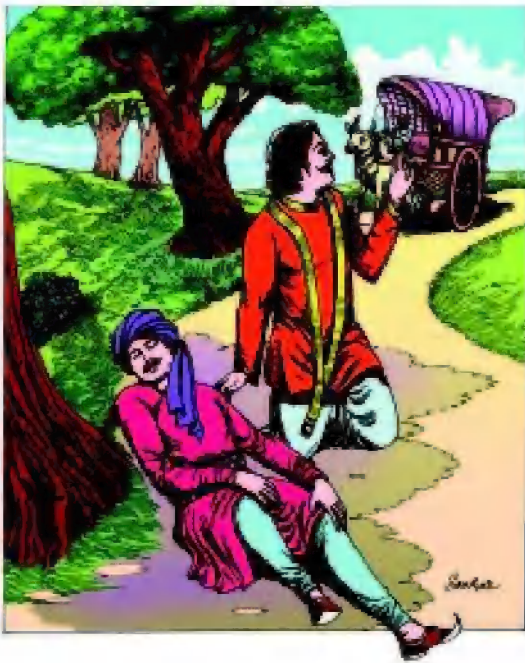

ఎండు కంటే, శ్రీరావు తు తన కథను తానే రాసి కోలేక పోయా డు గదా!” అన్నాడు .

ఈ వూ టలు అగర్బు డికి నమ్మాయి . వాడు కావ్యరచన తనవల్ల అమత్తు డా అని సింక్ చించాడు . కానీ ‘రావు ’ అన్నవిదాన్ని ఉచ్చరించ లేక ‘వు రా’ అని వూ త్రవ్తే అనగలిగిన వాల్మీకి, రావూ యు ణం రాయ్ లేనిది, తను వూ త్రం రాయలేనా అని ధైర్యం తెచ్చుకున్నాడు. ఆ తర్వాత తన జీవిత కథను రాశాడు . రాసిన దంతా ఒకటికేరెండు సార్లు చదువుకున్నాడు. ఎంత బాగా రాశానో అన్న కుని, వు ండు గా ఆ కావ్యాన్ని తన భార్యకు చదివి వినిపించాడు .

అగర్బు డి భార్య అంతా విని, “ఇది నా కెందుకు వినిపించు? ఇందులో నాకు తెలియ నిదేవు డి గనక!” అని విసిరి క్కుం డి.

“రావూ యు ణంలో వూ త్రం తెలియ నిదే వు ండని, వు శ్శీవు శ్శీ వింటామా?” అన్నాడు అగర్బు డు .

“రావు డి కథ వినడానికి ఇంపిగా మాట్టండి. ఈ కథ తెలియని వాళ్ళకు వినపించడం వుంది,” అన్నది అగప్పు డి భార్య. చివరికి వాడు వున్న వులనూ, వున్న రాండ్రూ పీలిచి, “అవకుతలు రావు డి ణాన్ని ప్రచారం చేశారు. వీరు నా కావ్యాన్ని పాటలుగా పాడి ప్రచారం చేసి, తాతగారి బుణం తీర్చుకోండి!” అని చెప్పాడు.

వాళ్ళందరూ అడ్డంగా తలచాపి, “వూకు నీ కథ నచ్చలేదు. కావాలంటే వేరూ రావు డి ణాన్ని పాటలుగా పాడి ప్రచారం చేయవంటే చెప్తాం,” అన్నారు.

తన జీవిత కథ ఎవరూ వినేయోగంటే దని, వున్న రావు డి కున్న పిచ్చయిందో, అగప్పు డి అద ప్పించింది. ఒక రోజున వాడు ఏదో పనిపీడ పోయి గూరు బయల్దేరాడు. దారిలో బాటపక్కన ఒక చెట్టు కింద వెల్లికిలా పడివున్న యువకుడు కనిపించాడు,

వాడికి. యువకుడు స్పృహలో లేదు. అంతలో అలా గ్రామంవైపు ఒక ఒంటెద్దు బండి వెళుతూండే, అగప్పు డి యువకుణ్ణి బండిలోకి చేర్చి నుదుపురం తీసుకుని వెళ్ళాడు. వైద్యుడు యువకుణ్ణి పీల్ చేసి, “ఈ యువకుడు ఏ చెట్టుదో పిచ్చి పండును తిన్నాడు. ఇతడికి నేనిచ్చే వుండు తినిపించి, నాలుగు రోజుల పాటు దగ్గరండి సిపిర్యలు చేస్తుకోలు కుంటాడు,” అని అగమ్ముడికి చెప్పి మంచిచాడు.

నాలుగు రోజుల తర్వాత స్పృహ వచ్చాక, జరిగినదంతా తెలుసుకుని ఆ యువకుడు, అగప్పు డి తో, “నీ మారించకపోతే, నా ప్రాణాలు గాలిలో కలిసి పోయిందే. ఏమిచ్చి నీ బుణం తీర్చుకోగలను?” అన్నాడు.

“నిజంగా నీకు నా బుణం తీర్చుకోవాలనుంటే, నేను రాసిన కావ్యం విన దాన్ని మెచ్చుకో,” అన్నాడు అగమ్ముడు. కృతజ్ఞత కొద్దీ ఆ యువకుడు, అగప్పు డి కావ్యాన్ని పేర్చిగా విన్నాడు. అతడికి అగప్పు డి పిట్లక తజ్జతాభావం మాడడంవల్ల, విప్పి గనపించినా ఆ మాట పైకి చెప్పక, ఆ కావ్యాన్ని అదేపనిగా మెచ్చుకున్నాడు.

అప్పుడు అగప్పు డి నిట్టూర్చి, “ఇప్పటికీ నా మొదటి కోరిక తీరింది. ఇక రెండో కోరిక ఎప్పటికీ తీర్చుకోదో!” అన్నాడు.

ఆ యువకుడు కుతూహలంగా, “ఒక కోరిక తీర్చినవాణ్ణి, రెండో తీర్చగలను. సంకోచించకుండా, నీ రెండో కోరిక ఏమిటో చెప్పు,” అన్నాడు.

“అది తీర్చడం నీవల్ల కాదు. ఈ దేశమిరాజు వూత్రే తీర్చగలదు,” అన్నాడు అగప్పు డి నిరుత్సాహంగా.

“నేనీ దేశమిరాజును కాపు గానీ యువ రాజును . పు హారాజు నా పూట కాదనవు !” అంటూ యువరాజు, అగవుల్యణ్ణి ప్రాప్తు పొందాడు .

తను కాపాడింది పూర్తి షేంలో దేశాటన చేస్తున్న యువరాజునని తెలియ గానే, వాడు ఉత్సాహంగా, “వుత్తల్లిలా కలుపు కోవడు, నా అద స్థితి! నా కావ్యానికి రావూ యిం మంత ప్రచారం లభించాలన్నదే, నా రెండో కోరిక,” అన్నాడు .

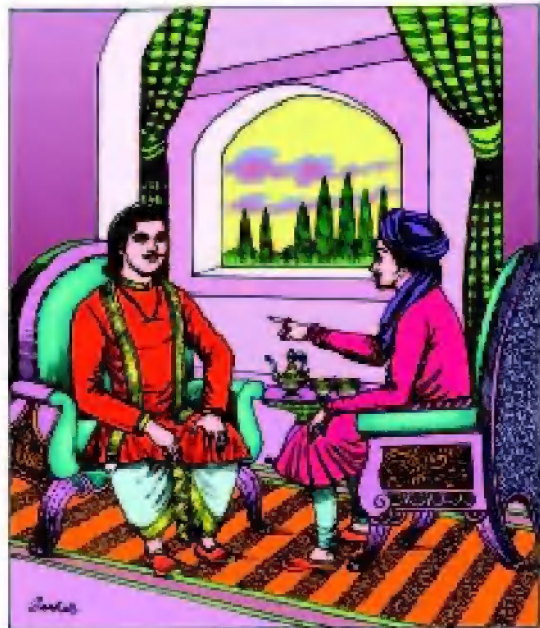
యువరాజు ఇది విని తెల్లబోయాడు . ఎక్కడి తీరావు దు ? ఎక్కడి అగవుల్యథ ? ఇప్పడేం చేయడమూ అని, కుశాగ్రభుద్ధి అల్లున యువరాజు కొంచెం సేపు ఆలోచించే సరికి, ఒక ఉపాయం తట్టింది. అతడు , అగవుల్యణ్ణితో, “ఇంతవరకూ నీమూస కావ్యాన్ని ఎంత పుండికి వినిపించామో” అని అడిగాడు .

“నువూర్తి పన్నెండుమంది దాకా, నా కావ్యాన్ని వినిపించావు!” అన్నాడు అగవుల్యథ .

“అలాగా! ఈ దేశంలో పదిలం పుండి ప్రజలు న్నారు . ఇంతవరకూ కావ్యాన్ని విన్న పన్నెండుమందీ తప్పించి, తక్కినవారందరూ నీ కావ్యాన్ని అదే పనిగా మెచ్చుకునేలా ప్రచారం చేస్తాను . ఐతే, నువ్వు నాకోక పూట ఇవ్వాలి. వాల్మీకి తన జీవితంలో ఒక్క కావ్యాన్నే రాశాడు . అదీ ఒక్కసారే! నువ్వు కూడా వాల్మీకిలాగే జీవితంలో పుల్కి కావ్యాన్ని రాయ కూడవు ,” అన్నాడు యువరాజు.

అగవుల్యథ దీనికి అంగీకరించాడు .

యువరాజు, అగవుల్యణ్ణి తనతో పాటు రాజధానికి తీసుకుని వెళ్ళి, మహారాజుకు పిరిచయం చేసి, “ఇతడివారు అగవుల్యథ . యువరాజు,

ఇతడు నా ప్రాణదాత! ఇతడొక పు హా కావ్యాన్ని రాశాడు . ఆ కావ్యం వాల్మీకి రావూ యిం తో పిరిపాల్తు తుంది. ఇతడికి పు న ఆస్థానంలో గౌరవస్థానం కల్పించాలి. ఇతడి కావ్యం గొప్ప తనాన్ని దేశపుంతటా ప్రచారం చేర్చుంచాలి. ఇది నా కోరిక!” అన్నాడు .

“కాబోయే రాజుమూస కోరికను పున్నించి తీరాలి,” అంటూ మహారాజు ఆమోదముద్ర వేయడంతో, అగవుల్యణ్ణి రాజాస్థానంలో గౌరవస్థానం లభించింది. ఆ తర్వాత, అగవుల్యణ్ణి కావ్యం గ్రహించి దేశపుంతటా గొప్పగా ప్రచారం జరిగింది. ఆ ప్రచారం ఎంత తీవ్రంగా మూడందే - ఎందరో కవిపండితులది చదవాలని ఎగబడ్డారు . అల్లుతే, ఒక్కరికీ ఆ కావ్యం లభించలేదు . ఆ కావ్యం ప్రతి ఒక్కడే మూడి. అది యువరాజు వద్దనే మూడి. ఆ కావ్యం కోసం తన వద్దకు వచ్చినవారితో యువరాజు, “దురద స్థితికాస్తూ, ఆ కావ్యం

అగ్నిప్రిహ దంలో ఆమ్మి తి అల్లు పార్లుంది. దాన్ని వు ధీరాయ్ దానికి అగప్పు వుత్త సెరాక రించాత్తు. అంధు వల్ల, ఆ వు హా కావ్యం జ్ఞాపికాల్లే వు గిలార్లు!” అని చెప్పాత్తు.

ఒక మహాకావ్యం ఆ విధంగా నాశనమై నంధు కు కవిపండిత్తు లందరూ బాధపడ్డారూ.

ఇది వు హారాజుకు తెలిసింది. ఆయనకు ఇంధు లో ఏదో తిరకా స్తి ఉందనిపించి,య్యు వ రాజునూ నిలదీశాత్తు. య్యు వరాజు, తుండికి నిజం చెబుతూ, “అగమ్ముడా కావ్యానికి ప్రీదారుకోరాత్తు. అది లభించింది. అగమ్ముత్తు తనకు వు హాకవిగా గుర్తింపిత్తు కోరాత్తు. అదీ లభించింది. ఆ కావ్యం నల్లు గురికుటా పిడ నంతకాలమే, ఎవరైనా ఈ ప్రవారాస్సీ, గుర్తిం పిత్తు వు స్తిస్తారూ. అంధు కే ఆ కావ్యాన్ని తగలబెట్టానూ. వు ధీర కావ్యాలు, కవిత్వం జోలికి వెళ్ళకుండా, అగమ్ముడి నుంచి వూట తీస్తి కున్నానూ. నేనూ నిజార్లు తీ పిర్లు ణ్ణి; సిత్యవాదినీ! అగమ్ముడితో అన్న వూట నిలబెట్టు కున్నానూ,” అన్నాత్తు.

“నీ నిజార్లు తీలో, సిత్యవాక్కులో నాకు ఏదోలోపం మశ్చదనిపిస్తోన్నది!” అన్నాత్తు వు హారాజు అసంతోషిగా.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, “రాజా, దేశ ప్రజలందరినీ అగమ్ముడి కావ్యాన్ని మెచ్చుకు నేలా చేయగల యువరాజు, వారిలోపన్నుండు గుర్తు తప్పి, అని ఎంధు కన్నాత్తు? అన్న వూట తప్పి కూడదనూ కునేయ్యు వరాజు, తనకు నచ్చని కావ్యాన్ని మెచ్చుకోవడం నిజాయితీ, సత్య సింధతా అనిపించు కుంటుందా? ఈ సిందే హాలకు సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పక పాంహా వో, నీతు విగిలిపాత్తుంది,” అన్నాత్తు.

దానికి విక్రవూర్కుత్తు, “అగమ్ముడి కావ్యాన్ని విన్నవారు పన్నుండుగురు. వారు ఎట్టిపరిస్థితుల్లోనూ, ఆ కావ్యాన్ని మెచ్చుకోలేరు. అంధు కనేయ్యు వరాజు అలాగని తన నిజార్లు తీని నిరూపించు కున్నాత్తు. ఎదుటి వారిని-అంధు లోనూ ప్రాణదాతనూ సంతోషి పేట్టడానికి ఆడే అబద్ధం; అబద్ధం, అసిత్యం అనిపించు కోవు. అంధు లోనూ, ఆ అబద్ధం వల్ల ఎవరికీ ఏహానీ లేవు; య్యు వరాజు స్వీడి యోజనమంటూ కూడా లేదు,” అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా వక్షనభంగం కలగ గానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగిచెట్టెక్కాడు.

-(కల్పితం)

[అధారం: “వస్తింధర” రచన]

సర్వం దైవ స్వరూపం!

నదీనదాలు, చెట్టుచేమలు, పక్షులు, జంతువులు ఇలా సర్వాన్నీ దైవస్వరూపాలుగా భావించిన సినాతన సింధిదాయం వు నది.

అందుకే వు న మిత్రాలు వివిధ జంతు మూనూ , పిర్రలనూ , వు న దేవతామూర్తిలకూహినాలు గాబర్కొంటున్నాయి .

పౌష్ణిశ్వుర్రుడి వాహినం చిట్టెలుక. అయిన తండ్రి పిర్రవు శిమషి వాహినం నంది. తమ్ముడు కుమారస్వామి వాహినం మయూరం-అంటే నెమలి.

వు హవిష్టు మరొకడవలలో శయ్య నించింది శేషతల్పం పీద. అంటే వేర్లు విడగల అనంత్రుడి పీద. అయిన వాహినం గర్భ దురు అనే ఒక పి.

రామ భక్తుడైన పిర హను వూ న వానరరూ పిమరు . అందుకే, ఇప్పిదు కూడా కోతులకు వు న వాళ్ళు ఎలాంటి హాని తలపెట్టరు . అంతగా అవసరమైతే దురంగా తరిమేస్తారు.

శ్రీకష్టి భగవానుడు బాల్యంలో గోమూను కాచి గోపాలకష్టిడని పీంచుకున్నాడు . పిశు మూను పిరవు పివిత్రంగా భావించి, ప్రకాలంలో గిప్పి జచ్చేడు దేశం మొత్తం మీద, కొన్ని ప్రాంతాలలో, కొన్ని కుటుంబాలలో ఈనాటికీ ఒక ఆచారంగా కొనసాగుతున్నది.

ఇలా జంతు జాలాన్ని భక్తి భావంతో గౌరవించడం ద్వారా వు న పేదలకు ప్రక తిని కూడా గౌరవించారు .

సంసార బంధం!

పద్మనందు డనే గృహ ముగిస్తూ శిష్యులతో కలిసి తీర్థయాత్ర చేసి తిరిగి వస్తూ ధర్మపురిలో ఒక అందమైన గ్రామాన్ని చూసి, అటువెళుతూన్న రైతును ఆ గ్రామం పేరేమిట అడిగాడు. వదన పురం అన్నాడు రైతు. అ పేరు వినగానే గురువుకు పాత సింగతి ఒకటి జ్ఞాపకం వచ్చి, “వదన మిహా, ఇది సువురు డి గ్రామం అయి మా టుందేమో!” అన్నాడు.

“సువురు డా? ఎవరాయన?” అని అడిగాడు శిష్యులు.

“యోగశాస్త్రం అభ్యసించడానికి మన ఆశ్రమంలో చేరిన ఈత్రు జిజ్ఞాసు మా అయితే, అతని తండ్రి తీవ్ర అనారోగ్యం పాలయ్యాడని తెలియడంతో, వెళ్ళి చూసి ఒక నెలలోపల తిరిగి వస్తానని చెప్పి వెళ్ళాడు. ఇది జరిగి పది సంవత్సరాలయింది. ఇంతవరకు అతని జాడలేదు. ఎవ

యిందో వెళ్ళి చూద్దామా?” అన్నాడు గురువు.

“చిత్తం, గృహం,” అన్నాడు శిష్యులు.

గురుశిష్యులు ఆ గ్రామంలోకి వెళ్ళారు.

ఎదురుపెట్ట గ్రామ స్థిట్టి ఆవీ, “పది సంవత్సరాల క్రితం, ఈ గ్రామం నుంచి సువురు డనే ఒక యువకుడు పద్మనందు ఆశ్రమంలో ఉండేవాడు. ఆయన గురించి ఏమైనా తెలుసా?” అని అడిగాడు ఒక శిష్యుడు.

“నువ్వు అడుగుతున్నది సువురు డా గృహం గురించేనా నాయనా! ఆయన పద్మనందు గృహ ప్రయశిష్టుడు. వ్యాధిగ్రస్తుడైన తండ్రిని చూడడానికి వచ్చాడు. అవసరం దశలో మళ్ళీ తండ్రి కోరిక ప్రకారం ఆయన వెంటనే వివాహం చేసి కోవలసి వచ్చింది. కొడుకు తన వడ్డీ వ్యాపారం అప్పగించి తండ్రిని సంతోషంగా కన్నుమూశాడు. గృహం కలగటానం వల్ల సువురు డనే వ్యాపారం

బాగా కలిసేవచ్చింది. అదిగో కనిపిస్తున్నదే పేద్రవేడ, అదే ఆయన ఇల్లు,” అంటూ ఒక అందమైన భవంతిని చూపాడు గ్రామస్థుడు.

గురు శిష్యులు ఆ భవంతిని సిఫీ పీందారు. వేడపేస్తుంచి వారిని చూసిన సువేరుడు పిరుగు పిరుగున దిగివచ్చి, గురు మఠాదాలకు భక్తితో నమస్కరించి, లోపలికి తీసుకువెళ్ళాడు. ఉచితాసినంలో కూర్చోబెట్టి, కుశల ప్రశ్నల అనంతరం, “గురుదేవా, తవు రాకతో నాగహిం పావనవులుంది. ఇక్కడే కొన్నాళ్ళుండి, తవు కు ావలందించే భాగ్యం కల్పించండి,” అన్నాడు.

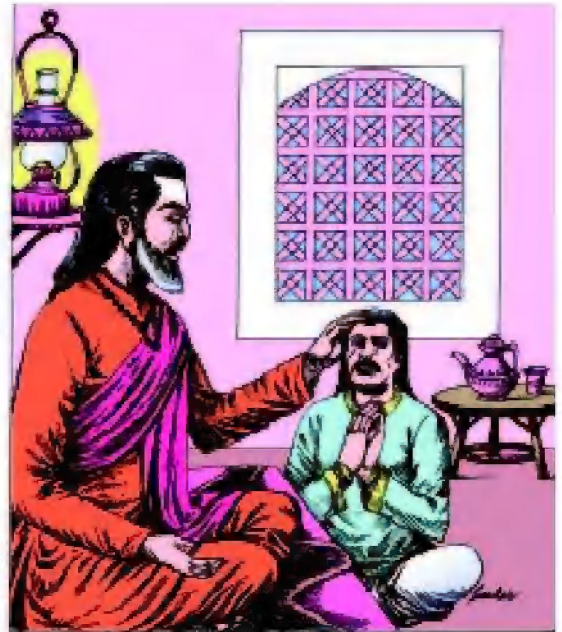
“లేదు, ఆశ్రమానికి వెంటనే వెళ్ళాలి. చాలా పిస్తున్నాయి,” అన్నాడు గురుమా

“అయితే, కనీసం ఈ రాత్రికలు నా ఇక్కడే ఉండి, పూ అతిథ్యం స్వీకరించండి,” అన్నాడు సువేరుడు.

గురు మఠంకు సమీపించాడు. ఆ రాత్రి భోజనాలున్న తర్వాత, సువేరుడు గురు మఠ ఏకాంతంలో కలుసుకుని, “గురువర్యా, వురో పూర్ణం కనిపించక ఈ సింసార బంధంలో చిక్కుకున్నాను. ఇద్దరు పీల్లలూ పేరిగి పేద్ద వాళ్ళ కాగానే, వ్యాపార బాధ్యతలను వాళ్ళకు అప్పి గించి, ఆశ్రమానికి వచ్చి తమవల్లో జేజీవితాన్ని గడపాలనుకుంటున్నాను,” అన్నాడు.

“అలాగే నాయనా. ఆ సమయంలోనేను ఆశ్రమంలో లేకపోయినా, నీకు దారి చూప బాధ్యతను శిష్యులకు చెప్పి వెళతాను. నీకు యోగవిద్యా ఉపదేశం జరిగింది గనక, దానిని పుధ్యలో పూసేవే కుండా కొనసాగించడం నీకు వేలు చెప్పింది,” అన్నాడు గురుమాతెల్ల వారగానే గురు శిష్యులు ఆశ్రమానికి బయలు దేరాడు. సువేరుడు గురు మఠ భక్తితో సాగుపాత.

పురోహితేళ్ళ గడిచాయి. పుళ్ళి గురుమా వదనపురంకేసి వెళ్ళవలసివచ్చి, శిష్యుడు ఎలా

ఉన్నాడో చూద్దావుని అతని ఇంటికి వెళ్ళాడు. సువేరుడు పుళ్ళి గురు మఠాదాలపై బడి కన్నీళ్ళ కారస్తూ, “రత్నంలాంటి వునవడు మిట్టాడు. ఒక్క ‘ఇం వదిలిపేట్టడం లేదు. వాడికి కాస్త ఊహితేలింపుగానే, నేను ఆశ్రమానికి బయలు దేరి వస్తాను,” అన్నాడు.

“చాలా మంచిది నాయనా,” అని చెప్పి గురు మాతక్కడి నుంచి బయలు దేరాడు.

పురోహిటి సింవత్సరం గురు మఠాలధర్మం చెందాడు. అయినా తన అనంతరం ఆశ్రమ బాధ్యతలు చేపట్టవున్న గంగానంద దేవ శిష్యుడికి సువేరుణ్ణి గురించి చెప్పి, “అతడు అధ్యాత్మికంగా ఉన్నత శిఖరాలను అందుకోవలసినవాడు. సింసార బంధాల నుంచి అతనికి విమర్శ క్రితభించాలి. అతనికి సిద్ధతి పూపడం పురిచిపావద్దు,” అని సూచించాడు.

పురోహిటి సింవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. ఒకనాడు గంగానందుడికి సుమేరుడు ఇప్పుడెలా ఉన్నాడో చూడాలన్న ఉత్సాహం కలిగింది.

అప్పటికప్పుడే వదనమీనానికి బయల్ పడే రాధ . తీరా అక్కడికి చేరాక సి ప్పే ర్న థ్త ఎప్పిడో వు రణించాడన్న సింగతి తెలిసింది. సి ప్పే ర్న డి కుపూ ర్న లు గంగానంధ ణ్ణి గౌరవ వు ర్వాదలతో ఆదరించాడు .

గంగానంధ థ్త ఆ ఇంట్లో అధు గు పేట్టిన 'ణం నుంచి, ఇంట్లోని కుక్క తోక అడిస్తూ ఆయన పుట్టా అదేవినిగా తిరగడం, నాలు కథ పొదాలను స్పి శించడం ఆయన గవు నించాడు . రాత్రి పిదు కునే వుండు దాన్ని బలవంతంగా వెలుపలికి తీసుకువెళ్ళవలసి వచ్చింది. అర్ధరాత్రి సి ప్పే ర్న లో గంగానంధ థ్త ధ్యానంలో కూర్చుని కుక్క ఆత్మతో సింప్రదింపడానికి ప్రయత్నించాడు . అప్పుడు ఆయనకొక ఆసక్తికరమైన విషయం తెలియ వచ్చింది. సి ప్పే ర్న డి ఆత్మ కుక్కలో ప్రవేశించి ఇంటి కి, కొడు కులకూ, వు నవలకూ కాపిలా కాస్తా కాపాడు తు న్నది!

బదేళ్ళ తరవాత గంగానంధ థ్త వుళ్ళి ఒకసారి సుమేరుడి ఇంటికివెళ్ళాడు. అప్పటికి కుక్క చచ్చిపోయింది. అయితే, సి ప్పే ర్న డి ఆత్మకు ఏమల్లి ందా అని ఆలోచించాడు . బల వైభవ ఆశాపాశాలకు ప్రగాఢంగాలోనైన ఆత్మకు అంత త్వరగా విచ్చు క్కి లభించిముడే అవకాశం లేదని భావించాడు . ఆనాటి రాత్రి ధ్యానంలో గంగానంధ డికి ఇంకొక విషయం తెలియ వచ్చింది. సి ప్పే ర్న డి కుట్టంబనిధులున్న

భోషాణంలో దాగిమళ్ళు (తావు పావు లోనే సి ప్పే ర్న డి ఆత్మ నివాసిం చేస్తున్నది!

గంగానంధుడు సుమేరుడికి ఈసారి సరైన గుణపాఠం చెప్పాలనుకున్నాడు. తెల్లవారగానే కుట్టంబ నిభుక్తులతో, వాళ్ళ నిధుల భోషా ణంలో సర్వమొకటి దాగి వుందని చెప్పాడు. ఆ వూటవిని భయ పడి, వాళ్ళు, పావులు పిట్టే వాడికి కబుర్లు పేట్టారు . పాదు రాగానే భోషాణం లోకి పోగబెట్టారు . పావు పోగబెట్టుకు కదలలేక పడివుంది. పాములవాడు దాన్ని పట్టి మెల్లగా బయల్ పుకు లాగాడు . గుమకుడు ఒకడు బలమైన కర్రతో పావు ను కొట్టి చంపివేయాడు . కాని గంగాధర్ థ్త వారించాడు . దాన్ని ఒక కుండలో వేసి పేట్టి ఆశ్రమానికి తీసుకువెళ్ళాడు. పావు కొనిప్రాణాలతో కొట్టువుట్టాడు తేంది. పావు నుంచి సి ప్పే ర్న డి ఆత్మకు శాశ్వత విచ్చు క్కి లభించే విధంగా గంగానంధ థ్త చచ్చిపోతూ న్న పావు కు వుంత్రాలు వల్లిస్తూ కొన్ని క్రతు ముఖ జరిపాడు .

అంతా సివ్వంగా వు గించాక గంగానంధ థ్త త ప్తగా నిట్టూర్చు న్నూ, “సి ప్పే ర్న థ్త ఒకప్పుడు నాతో సిహాధ్యాయు గా ఎంత వివేకిగా ఉండేవాడు . ఆ తరవాత అజ్ఞానం కొద్దీ లేనిపాని సింసార బంధాలను పెంచుకుని ఎలా పతనమై పోయాడు! ఎలాగో గు ర్న మూరి ఆజ్ఞాను నెరవేర్చాను. అంతే చాలు!” అన్న కున్నాడు . - బిందు సార్

ఒక్కసారిగా క్లిక్
మన్న 1000
కేమేరాలు!

వరల్డ్ ఫోటోగ్రఫీ డే సందర్భంగా గత ఆగస్ట్ నెలలో కేరళరాష్ట్ర రాజధాని తిరువనంతపురంలో ఆల్ కేరళ ఫోటోగ్రాఫర్స్ అసోసియేషన్ మహాసభలు జరిగాయి. మంత్రులు, శాసనసభ్యులు, ప్రముఖుల సమక్షంలో భాయాగ్రాహకుల 'కేరికల జాబితా' గుర్తించబడింది. ఈ దారిత్రాత్మక సంఘటనను దేశం మొత్తం మీది నుంచి వచ్చిన ఫోటోగ్రాఫర్లు అందరూ ఫోటోలు తీశారు. ఇన్ని కేమేరాలు ఒక్కసారిగా క్లిక్ మనడం ప్రపంచ రికార్డుగా భావిస్తున్నారు. ఈ సంస్థ గిన్నిసేబుక్ ఆఫ్ వరల్డ్ రికార్డ్స్ లో స్థానాన్ని కోరుకుంటున్నది.

పూర్వ విద్యార్థి వితరణ!

డా. ప్రభుగోయెల్ దాదాపు ముప్పై సంవత్సరాల క్రితం కాన్పూర్ ఇండియన్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ (ఐఐటి) నుంచి పట్టభద్రుడయ్యాడు. ఆయన ఇటీవల తన మాతృ విద్యా సంస్థకు విచ్చేసి పరిశోధనలు, అభివృద్ధి కోసం 10,00,000 అమెరికన్ డాలర్ల ఆధారనిధిని (ఎండోమెంట్) ఏర్పాటు చేశాడు.

ఈ మధ్య ముప్పైయేళ్ళ కాలంలో ఆయన అమెరికా వెళ్ళి పరిశోధనలు జరిపి డాక్టరేట్ పుచ్చుకుని, కాలిఫోర్నియాలో ఒక నెట్ వర్క్ సెక్యూరిటీ కంపెనీ అధికార బాధ్యతలు చేపట్టాడు. ఒక ప్రాబ్లమ్ కు ఆయన కనిపెట్టిన సాల్యూషన్ ఆయనకు పేరు ప్రఖ్యాతులూ, ధనమూ తెచ్చిపెట్టాయి.

అలాంటిదే మనదేశంలో కూడా జరగాలని ఆశించిన డా. గోయెల్, దానికి సరైన మార్గం తన మాతృ విద్యా సంస్థ అయిన కాన్పూర్ ఐ ఐ టీలో పరిశోధనలకు ప్రత్యేక ఎండోమెంట్ ను ఏర్పరచడమే అని భావించాడు. ఇక్కడ జరిగే పరిశోధనలు దేశం ఎన్నో అద్భుతాలు సాధించడానికి సాయపడగలవు. మాతృ విద్యా సంస్థ పట్ల తన కృతజ్ఞత చూపడానికి, ఋణం తీర్చుకోవడానికి దానినొక సరైన అవకాశంగా కూడా ఆయన భావించాడు.

పట్టుబడని గూఢచారి

అది 1917 వ సంవత్సరం. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం జరుగుతూన్న రోజులు. బ్రిటిష్ సీక్రెట్ సర్వీస్ అధికారి సందిగ్ధంలో పడ్డాడు. బ్రిటిష్ సేనల ఆక్రమిత ప్రాంతంలో శత్రుగూఢచారులు

కోకోల్లుగా ఉన్నారని తూర్పు తీరసైనిక బృందాలతో వున్న ఆయనకు తెలియవచ్చింది. అలాంటి బెడదతో నెట్టుకురావాలంటే సైనికులకు ఎలాంటి శిక్షణ ఇవ్వాలా, ఎలాంటి మేళకువలు నేర్పాలా అని ఆయన తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాడు. ఆయన పేరు మానరింగ్.

ఫ్రిట్జ్ అనే జర్మన్ సీక్రెట్ సర్వీస్ గూఢచారి, మారువేషాల్లో బ్రిటిష్ సేనలవెంట తిరుగుతూ కీలక సమాచారాలను సేకరిస్తున్నట్టు కూడా ఆయనకు తెలియవచ్చింది. అయితే, ఫ్రిట్జ్ తిరుగుతున్నాడనడానికి తగిన ఆధారాలేవీ లభించలేదు. అందువల్ల అది కేవలం వదంతి మాత్రమేనా? అన్న అనుమానం కూడా ఆయనకు లేకపోలేదు.

అయినా, మానరింగ్ ఈ సంగతిని ఉన్నత అధికారుల దృష్టికి తీసుకువెళ్ళాడు. ఈ విషయంగా సైనిక బృందాలను హెచ్చరించాలనుకున్నారు. జర్మన్ గూఢచారి పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండాలని ఆజ్ఞలు జారీ చేశారు.

ఒక రోజు మానరింగ్ యుద్ధ ఖైదీలున్న సైనిక శిబిరానికి వెళ్ళాడు. ఆయన ఎవరన్నదీ అక్కడివారందరూ గుర్తించడం ఆయనకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. టర్కిష్ సేనలను వదలి వచ్చిన ఒక గ్రీకు ఖైదీ తనను చూడాలంటున్నాడని ఆయనకు తెలియగానే అతని దగ్గరికి వెళ్ళాడు. ఆయన్ను చూడగానే ఆ ఖైదీ అన్న మాటలు మానరింగ్ కు మరింత విస్మయం కలిగించాయి.

“అయ్యా, తమరు వెతుకుతూన్న మనిషి నాకు తెలుసు. కొన్నాళ్ళ క్రితం నేను అతనితో కలిసి పనిచేశాను కూడా. అతని పేరు ఫ్రెడ్!”

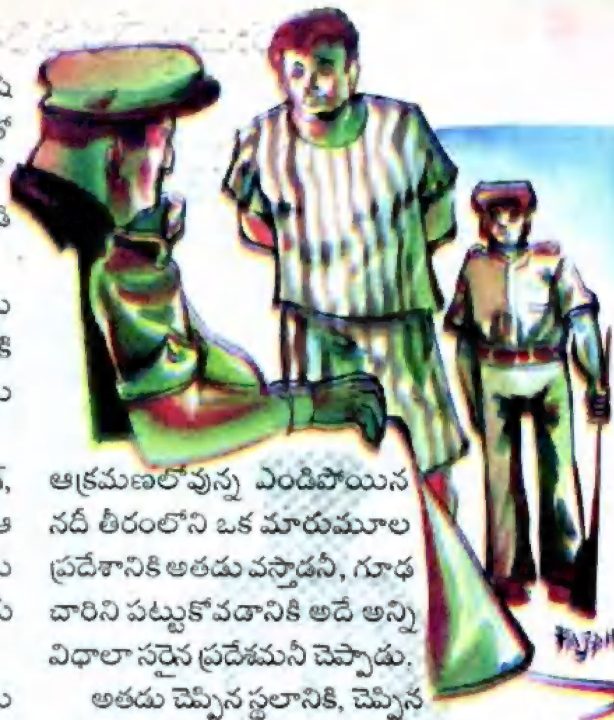
“ఏమిటి? పరిహసిస్తున్నావా?” అని అడిగాడు మానరింగ్ ఆశ్చర్యంతో.

“ఏమాత్రం కాదు. తమరు నా విడుదలకు ఏర్పాటు చేశారంటే, అతన్ని పట్టుకోవడానికి నా చేతనైన సాయం చేస్తాను,” అన్నాడు వాడు ఏమాత్రం తొణక్కుండా.

కొంతసేపు తీవ్రంగా ఆలోచించిన మానరింగ్, అతని కోరికను అంగీకరించాడు. అయితే, ఆ సంగతి బయట పెట్టకుండా, ఆ ఖైదీని గ్రీకు కన్సలేట్‌కు వెంటబెట్టుకుని వెళ్ళి, అతడు గ్రీకు దేశస్థుడే అన్న సంగతి రూఢిచేసుకున్నాడు.

ఇప్పుడు గ్రీకు దేశస్థుడు కొన్ని నిబంధనలు పెట్టాడు. తను ఫ్రెడ్‌తో గొడవపడి ఎందుకు విడిపోవలసి వచ్చిందో వివరించాడు. అయినా, తనకు ఇప్పుడు సైన్యానికి సంబంధించిన కొంత రహస్య సమాచారం అందచేస్తేనే, ఆ మిషన్ ఫ్రెడ్‌ను కలుసుకోవడం సులభమవుతుందని చెప్పాడు. అప్పుడే ఫ్రెడ్‌కు తన పట్ల నమ్మకం కుదురుతుందనీ, ఆపైన అతన్ని మంచిగా టర్కిష్ లైన్స్ నుంచి వెలుపలికి వచ్చి ఒక నిర్ణీత ప్రదేశానికి రమ్మనడానికి సాధ్యమవుతుందనీ, అప్పుడు సులభంగా పట్టుకోవచ్చనీ చెప్పాడు. మానరింగ్ సరేనని, తమకు హానికలిగించని కొంత సమాచారాన్ని అతనికి అందజేశాడు. ఆ తరువాత అక్కడినుంచి అతన్ని వదిలి పెట్టారు.

చెప్పిన మాట ప్రకారం గ్రీకుదేశస్థుడు చెప్పిన సమయానికి తిరిగివచ్చాడు. ఫలానా రోజు బ్రిటిష్ ఆక్రమిత ప్రాంతమైన ఫలానా చోటికి ఫ్రెడ్ వస్తాడని చెప్పాడు. బ్రిటిష్ సేనల

ఆక్రమణలోవున్న ఎండిపోయిన నదీ తీరంలోని ఒక మారుమూల ప్రదేశానికి అతడు వస్తాడనీ, గూఢ చారిని పట్టుకోవడానికి అదే అన్ని విధాలా సరైన ప్రదేశమనీ చెప్పాడు.

అతడు చెప్పిన స్థలానికి, చెప్పిన సమయానికి, “ఆహా! ఫ్రెడ్ పడ్డాడు నా వలలో!” అనుకుంటూ మానరింగ్ అమిత విశ్వాసంతో చేరుకున్నాడు. అప్పటికే గ్రీకు దేశస్థుడు అక్కడ గుర్రం పక్కన నిలబడివుండడం చూసి, ఆయన మరింత సంతోషించాడు. అంటే, మనిషి మాట నిలుపుకున్నాడన్న మాట! ఫ్రెడ్, ఒక అనుచరుడితో కలిసి బ్రిటిష్ ఆక్రమిత ప్రాంతంలో ఉన్నాడనీ త్వరలోనే వాళ్ళిటు రాగలరనీ అతడు చెప్పాడు. అక్కడ కాదుకుని ఉన్నప్పుడు వాళ్ళు మాటల్లో పడ్డారు. ఆ మాటల సందర్భంలో గ్రీకుదేశస్థుడు తనకూ, ఫ్రెడ్ కూవున్న సన్నిహిత సంబంధానికి రుజువుగా కొన్ని లిఖితపూర్వక సాక్ష్యాలను చూపాడు.

“మీ దగ్గర ఆయుధం ఉన్నదా?” అని అడిగాడు ఉన్నట్టుండి గ్రీకుదేశస్థుడు.

“ఊ, ఉంది,” అన్నాడు అధికారి.

“అయితే, ఫ్రిట్జ్ ని చూడగానే కాల్చి చంపే
యండి,” అని సలహా ఇచ్చాడు గ్రీకు దేశస్థుడు.

పొద్దు పోయి, మసక చీకటి కమ్ముకుంటూన్న
సమయంలో, దూరంగా ఎవరో గుర్రం మీద
వాళ్ళకేసి రావడం కనిపించింది.

“అది బ్రిటిష్ యూనిఫారంలో
ఉన్న ఫ్రిట్జ్ మిత్రుడు. వాడి వెంబడే
ఫ్రిట్జ్ రాగలడు!” అన్నాడు మెల్లగా
గ్రీకు దేశస్థుడు.

ఫ్రిట్జ్ మిత్రుడు గ్రీకు దేశస్థుడి
దగ్గరికి వచ్చి, ఏవో కాగితాలను
అందించాడు. ఆ తరువాత జర్మన్
భాషలో, బ్రిటిష్ సేనల కంట
బడడంతో ఫ్రిట్జ్, టర్నిష్
లైన్స్ కు తిరిగి వెళ్ళవలసి
వచ్చిందని చెప్పాడు. ఆ
మాట విని గ్రీకు దేశస్థుడు దిగ్భ్రాంతిని,
నిరాశనూ వ్యక్తం చేశాడు. ఆ తరువాత
బ్రిటిష్ అధికారి కేసి తిరిగి, “క్షమించండి,
కొన్ని రోజుల్లోనే ఫ్రిట్జ్ ని తెచ్చి మీ
కప్పగించే బాధ్యత నాది,” అన్నాడు.

బ్రిటిష్ అధికారి ఒక సంగతి
గ్రహించి ఆశ్చర్యపోయాడు.
వచ్చిన వ్యక్తి, గ్రీకు దేశ
స్థుడూ జర్మన్ భాషలో
మాట్లాడుతున్నారు.

వాళ్ళెందుకు గ్రీకు భాషలో మాట్లాడలేదు
అన్న అనుమానం ఆయనకు కలిగింది.
అయినా ఫ్రిట్జ్ ని పట్టుకోవాలంటే గ్రీకు దేశస్థుడి
సలహా పాటించడం తప్ప ఆయనకు మరో
మార్గం కనిపించలేదు. తప్పించుకు తిరుగు
తున్న ఫ్రిట్జ్ ని ఎలాగైనా పట్టుకోవాలి!

“ఈ పరిస్థితిలో ఫ్రిట్జ్
మిత్రుణ్ణి శత్రు శిబిరానికి
తిరిగి వెళ్ళడానికి నేను అను
మతించలేను. ముగ్గురికి తెలిసిన
రహస్యం, రహస్యం కాదన్న
సంగతి నీకు తెలియనిది కాదు!
వెంటనే వాణ్ణి ఖైదు చేస్తాను,”
అన్నాడు మానరింగ్ దృఢంగా.

గ్రీకు దేశస్థుడు విషయం
గ్రహించి సరేనన్నాడు. వచ్చినవాడు
కొంచెం దూరంలో గుర్రం పక్కగా
నిలబడి దాన్ని చరుస్తున్నాడు.
“లోయకు ఆవలి వైపు చూడు.
ఎవరైనా ఉన్నారేమో. వాణ్ణి ఇప్పుడే
పట్టుకుందాం,” అన్నాడు గ్రీకు
దేశస్థుడు మానరింగ్ తో.

మానరింగ్ తన జేబులోని ఆటో
మేటిక్ పిస్టల్ ట్రిగ్గర్ మీద చేయివే
శాడు. ఆ తరువాత గుర్రాన్ని తీసుకుని
కొంచెందూరం వెళ్ళి, గుర్రం మీదికి
ఎక్కి కూర్చున్నాడు. ఆ క్షణమే
రెండుసార్లు భయంకరమైన శబ్దం
వనిపించింది. ఆయన పక్కగా తుపాకీ గుళ్ళు
దూసుకుపోయాయి. ఆయన వెంటనే వెను
దిరిగి చూశాడు. ఫ్రిట్జ్ మిత్రుడూ, గ్రీకు
దేశస్థుడూ ఇద్దరూ తనను చంపడానికి కాల్పులు
జరుపుతున్నారు. మానరింగ్ దిగ్భ్రాంతి చెందాడు.
ఆయన గుర్రం బెదిరిపోయి అటూ ఇటూ

ఎగరసాగింది. మానరింగ్ దానిని ఆదుపు చేస్తూ, ఆ ఇద్దరి మీదికి కాల్పులు జరిపాడు. ఫిట్టమిత్రుడు తీవ్రంగా గాయపడి కింద పడ్డాడు. గ్రీకుదేశస్థుడు గుర్రాన్ని ఎక్కి తప్పించుకుని పారిపోయాడు. అతన్ని అనుసరించి మిత్రుడు ఎక్కివచ్చిన గుర్రం పరిగెత్తించి.

మానరింగ్ గుర్రం దిగి ప్రాణాలకు కొట్టి మిట్టాడుతూన్న మనిషి దగ్గరికి వెళ్ళాడు. తీవ్రమైన గాయాలతో ప్రాణాలు విడుస్తూన్న ఆ వ్యక్తి ఒక మహిళ అని తెలియడంతో ఒక్క క్షణం తనకళ్ళనే నమ్మలేక పోయాడు. జర్మన్ యువతి బ్రిటిష్ యూనిఫాం లో వచ్చిందన్న మాట! కొన్ని క్షణాలలోనే ఆమె ప్రాణాలు విడిచింది.

బ్రిటిష్ అధికారి ఇల్లు చేరేసరికి ఫీకటి దట్టంగా కమ్ముకున్నది. ఆయన ఎంతగానో నిరుత్సాహపడ్డాడు. తెలియకుండా అయినా సరే ఒక స్త్రీని చంపేశామే అని సిగ్గుపడ్డాడు. గ్రీకు దేశస్థుడు తనను బాగా మోసంచేశాడు. వాడూ, ఆ స్త్రీ కలిసి తనను హత్యచేయడానికి ప్రయత్నించారు. అయినా, ఆ స్త్రీకి బదులు గ్రీకు దేశస్థుడు తన చేతిలో చచ్చివుంటే ఎంతో బావుండేది అని ఆయన అనుకోసాగాడు.

ఆ గ్రీకు దేశస్థుడు ఎవరు? ఆ స్త్రీ ఎవరు? తప్పించుకు తిరుగుతూన్న ఫిట్ట మాదేమిటి? ఇవన్నీ వీడని రహస్యాలుగానే కొన్నాళ్ళు కొనసాగాయి!

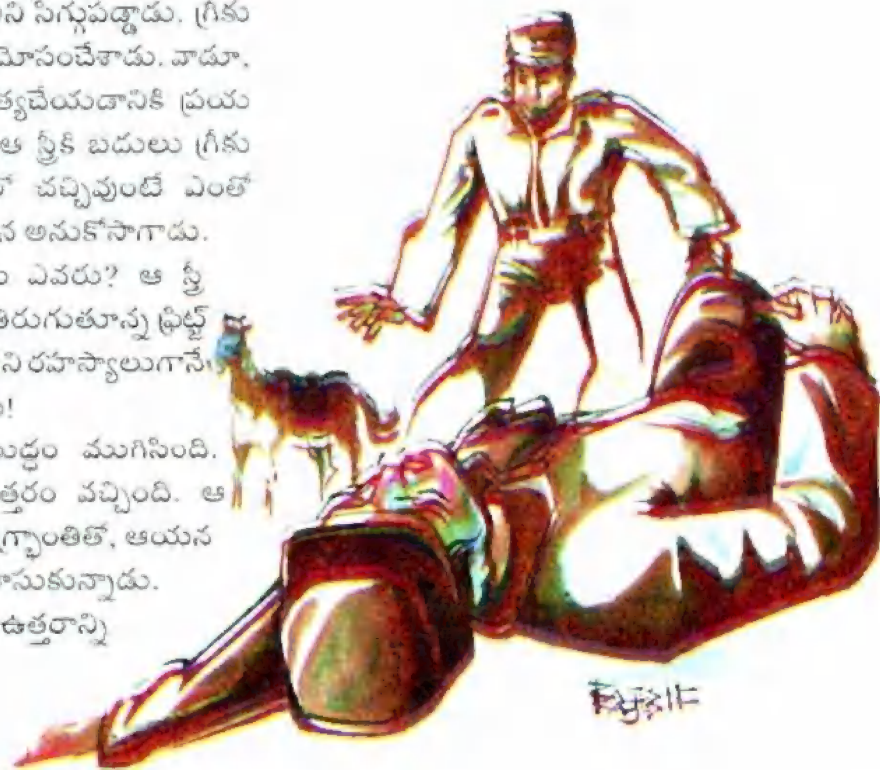
కొన్ని నెలల్లో యుద్ధం ముగిసింది. మానరింగ్ కు ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. ఆ ఉత్తరాన్ని చదవగానే దిగ్భ్రాంతితో, ఆయన కొంతసేపు కళ్ళుమూసుకున్నాడు. ఏమాత్రం నమ్మలేక ఉత్తరాన్ని

చందమామ

మళ్ళీ మళ్ళీ చదివాడు. అంతా ఊహ ప్రపంచంలో జరుగుతున్నట్టనిపించింది! ఎవరికీ పట్టుబడకుండా తప్పించుకు తిరిగిన ఫిట్ట అబద్ధం కాదు. నిజమైన వ్యక్తి. ప్రపంచయుద్ధ సమయంలో అత్యంత సామర్థ్యంతో, చాక చక్యంతో, తెలివితేటలతో నడుచుకున్న జర్మన్ సెక్రెట్ సర్వీస్ ఏజెంట్ లో ప్రథముడు!

ఆ గ్రీకుదేశస్థుడే ఫిట్ట! చనిపోయిన స్త్రీ అతని భార్య!

కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత, ఒకరోజు బ్రిటిష్ ఆక్రమిత ప్రాంతంలోని ఒక హోటల్ లో - ఫిట్ట, మానరింగ్ ఒకరికొకరు అనుకోకుండా తారస పడ్డారు. పరస్పరం గుర్తించుకున్నారు. బహుశా ఒకరిని చూసి మరొకరు లోలోపల చిన్నగా నవ్వుకుని ఉంటారు. అయితే, ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడుకోలేదు!

పుష్పా

పాఠకులకు కథల పోటీ

ఉత్తమ కథకు రూ. 250 బహుమతి

ఈ కింది కథను చదవండి:

కొండ మీది ఆలయ దర్శనానికి పలువురు యాత్రికులు వెళుతున్నారు. అందరూ షక్తనంగా నడుస్తూంటే డ్రైవ్ ఇంజన్ విని గమిస్తోంది.

అప్పుడు ఒక యువకుడు పక్కన నడుస్తూ వుండే యువకుణ్ణి,

“నువ్వు ఏ ఊరి నుంచి వస్తున్నావూ?” అని అడిగాడు.

“విలాసపేటి నుంచి,” అన్నాడు రెండవ యువకుడు.

“అరే, నేనూ విలాసపేటి నుంచే వస్తున్నాను. ఆ ఊళ్ళో పొటలో ఉంటున్నా వేమిటి?” అని అడిగాడు మొదటి యువకుడు.

“దిగ్గి హుటలో ఉన్నాను,” అన్నాడు రెండవ యువకుడు.

“అలాగా! ఆశ్చర్యంగా ఉందే! నాదీ దిగ్గి హుటలో ఏ వీధిలో ఉన్నావూ?” అని అడిగాడు మొదటి యువకుడు.

“శవాలయం వీధిలో, ఆలయానికి ఎడమవైపు మూడో ఇంట్లో ఉంటున్నాను,” అన్నాడు రెండవ యువకుడు.

“ఇది ఇంకా అద్భుతంగా ఉంది! నేనూ అదే వీధిలో ఆలయానికి ఎడమవైపు మూడో ఇంట్లోనే ఉంటున్నాను!” అన్నాడు మొదటి యువకుడు.

ఇప్పుడు ఆ ఇద్దరి యువకుల సింభాషణ ఎలా కొనసాగి ఉంటుందో ఊహించి రాయండి పూర్వం.

◆ ఇలా ఒకేవిధంగా ఉన్నవి ఇంకా ఏవైనా ఉన్నాయా?

◆ వాళ్ళ సింభాషణ విన్న తోటి డ్రైవ్ ఇంజనులకు అది ఎంతగా అనిపించలేదా?

100-150 పదాలతో కథకు పుగింపిస్తామేమోనా కనుక పంపండి. కవచ పూర్వ కథల పోటీకి అని రాయండి. కింది కూపనను జత చేయడం పురిచిపొందండి.

కథలు మాకు చేరవలసిన ఆఖరు తేదీ: మార్చి 30, 2004

నా పేరు _____ వయస్సు _____ మిట్టిన తేదీ _____

పాఠశాల _____ తరగతి _____

ఇంటి చిరునామా _____

_____ పిన్ కోడ్ _____

తల్లి/తండ్రి సంతకం

విద్యార్థి/విద్యార్థిని సంతకం

చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్

82, థిఫెన్స్ అఫీసర్స్ కాలనీ, ఈకాట్వతాంగల్, చెన్నయ్ - 600 097

చందమామ సమర్పిస్తున్న

జూజ్‌పూర్

పవిత్ర నగరం

Sponsored by

Bewitching Belghar

In the heart of wild Orissa, spread amidst the dense sal and bamboo forests of the Eastern Ghats, this sprawling sanctuary is both picturesque and full of exhilarating possibilities. A chance encounter with a Royal Bengal Tiger can't be ruled out. Herds of elephants are part of the thick sal scape. This bewitching hideout of nature is waiting to be explored and experienced.

Explore
ORISSA
The soul of India

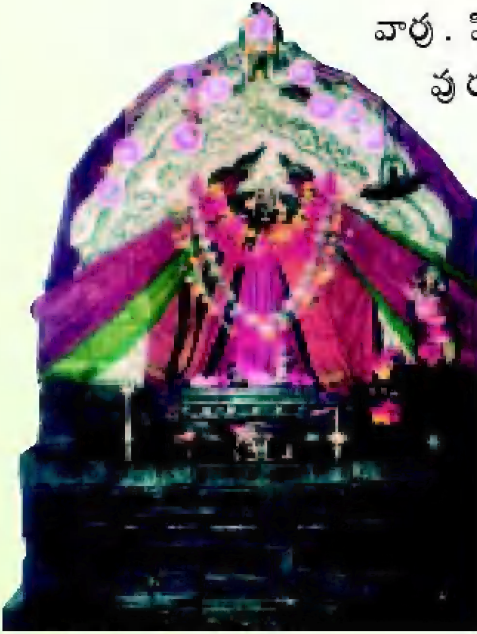
For more information contact: Director, Tourism; Paryatan Bhavan; Bhubaneswar-751014 Orissa, India, Tel: (0674) 2432177, Fax: (0674) 2430887, e.mail: ortour@sancharnet.in website: www.orissa-tourism.com, Tourist Offices at: **Chennai:** Tamilnadu Tourism Complex Ground Floor, Near Kalaivanar Arangam, Wallajah Road, Chennai - 600002 Ph: (044) 25360891, **Kolkata:** Utkal Bhawan 55, Lenin Sarani Pin-700013, Tel: (033) 22443653, **New Delhi:** Utkalika, B/4 Baba Kharak Singh Marg Pin - 110001, Telefax (011) 23364580

జాడస్పూర్

పవిత్ర యజ్ఞవాటిక

ఒకానొకప్పుడు గొప్ప శక్తివంతుడైన గయ
స్మిర డనే రాసిరాజు ఉండేవాడు. రాసి
మంశంలో జన్మించినప్పటికీ అతడు నిత్య
సింపిన్నుడు; పిరవు విష్ణు భక్తుడు.
ఆయన బురు ప్పే దు గానే ఆయన
రాజధాని నగరానికి గయ అనేబరు
వచ్చింది. అది పిరవు పవిత్రత్రంగా
ప్రసిద్ధిగాంచింది. అక్కడ అడుగు
పేట్టిన భక్తులు పిర్తిగా పూరిపాయే
వారు. కావాలనుకున్నా చెడ్డపిన్నులు,
హనక త్యాలు చేయ లేక పాయే
వారు. పేగ్గా, గయ స్మిర ణ్ణి భౌతి
కంగా స్పి శించినవారి పాపాలు
తొలగిపాయే వి. వారి హి దయ్యాల
వినిర్మల విష్ణు భక్తితో నిండి పాయే వి.
అందు వల్ల అక్కడికివచ్చి, గయ
స్మిర ణ్ణి స్పి శించిన భక్తులు ఆ
స్థలాన్ని వదిలి వెళ్ళలేక పాయే

విరజాపూత, జాజ్జి ర్

వార్య . పివిత్ర వర్తన్య ల్యేశేషి జీవితంగడిపీ
పు రణానుతరు నిరతిశురూ నుదనిలయ
మైన విష్ణు లోకాన్ని చేర్చ కునేవార్య .

ఒకప్పియ దేవతలు , ము ను లు
లోక కల్యాణం కోసం గొప్పి య జ్ఞం
చేయ డానికి తలపేట్టారు . య జ్ఞ
వాటికకు సిరెస్స స్థిలం ఏదా అని
సివూ లోచన జరిపారు . య జ్ఞాగ్నిని
ప్రిజ్వలింపి జేస వేదిక పిరపు
పవిత్రవై శ్రుదిగా ఉండాలి. తేనుంటే
య జ్ఞం పిరిపి ర్ణం కాదు . య జ్ఞ
ఫలం ప్రాప్తించదు .

“అది గయూ సి ర్ణ డి శరీరవుంతటి ని ర్మలవై శ్రుదిగా, పిరపు
పవిత్రమైనదిగా ఉండాలి,” అని దేవతలు, మునులు భావించారు.

ఆ సింగతి గయూ సి ర్ణ డికితెలియ వచ్చింది. అంతకన్నా పు హాభాగ్యం
ఏముంటుందన్న పిరపూ నందంతో తన దేహాన్ని గయూ సి ర్ణ డు
సివు ర్పించాడు .

దానిని పూ స్థాపితం చేసీ, దేవతలు -ము ను లు దానివీ ద య జ్ఞాన్ని
పి ర్తిచేశారు .

పూ స్థాపితం చేసినప్పియ శిరస్సి గయ లోనూ , నాభి నావీగయ
లోనూ ఉండేలా గయూ సి ర్ణ డి శరీరం పూ గర్భంలో విస్తరించిందట!

నావీగయ వైతరణీనదీ తీరంలో ఉంది. అదే ఇప్పటి ఒరిస్సా ప్రాంతం.

ఈ విషయం ప్రాచీన ఘన లందరికీ తెలుసు. నావీగయ లో
యజ్ఞం చేస్తూ కొరిన యజ్ఞ ఫలం తప్పక సీద్ధిస్తోందని కూడా వాళ్ళకు
తెలుసు. అందు వల్ల అలాంటి యజ్ఞాలకు నావీగయ వేదిక అయింది.

సాత్త్వ బ్రహ్మదేవతే స్వయంగా అక్కడ ఆ గొప్ప యజ్ఞం
చేశాడు. యజ్ఞ జ్వాలల నుంచి దేదీప్యమైన దివ్యమాత ఆవిర్భవించింది. ఘన పితృగమల పరమ భక్తికి ఎంతగానో సంతసించిన
విరజావూత అక్కడే శాశ్వతంగా ఉంటూ భక్తులను కంటికిరెప్పలా కాపాడగలననివరం
వారికి ఇచ్చింది.

ఆవిధంగా ఆ పవిత్ర నగరానికి
విరజావూత అధిదేవత
అయింది!

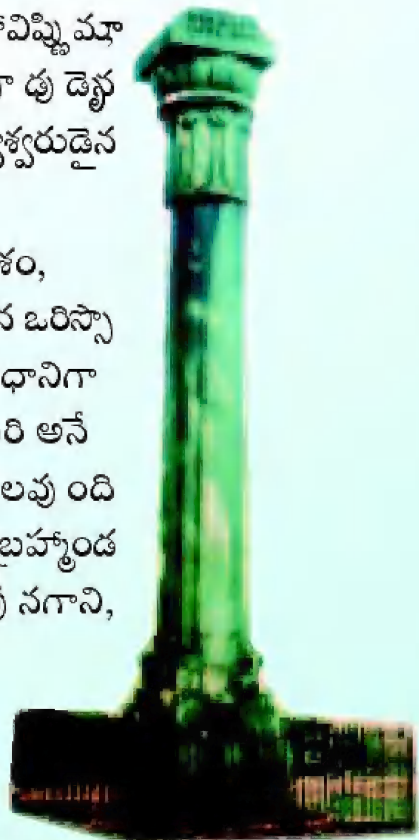
య జ్ఞాలకు ప్రీసీద్ధిగాంచిన ఆ ప్రాంతానికి కాలక్రమంలో య జ్ఞ మితం అనేబర వచ్చింది. య జ్ఞాన్ని యా గం అని కూడా అంటారు . అదే య జం అర్పింది. య జ్ఞమితం, కాలక్రమే నా య జమిత, య జమిత, జాజ్పూర్గా రూపాంతరం చెందింది. ఆ పేరుతోనే ఇప్పటికీ పిలువ బడతూ ఉన్నది. మితానాలు దీనిని విరజాత్రంగాబర్కొంటున్నాయి . శతాబ్దాల పై ర్వం నుంచే ఇది సి ప్రీసీద్ధ యా త్రాస్థిలంగాబర గాంచింది. దీనిని గురించి ప్రస్తావిస్తూ, ఒరిస్సా సాంస్కృతిక వారసత్వం గురించి విస్తృత పరిశోధనలు జరిపిన ప్రొఫెసర్ థామస్ యు గిసీ డొనాట్టసిన ఇలా అన్నారు : “భారత ఈశాన్య సింధు ద్రవీర రాష్ట్రమైన ఒరిస్సాలో ఐదు ప్రధాన దేవతామూర్తులను ఐదు పవిత్ర త్రాళులలో పై జించడం జరుగుతున్నది. అవి : భువనేశ్వర్ నగరంలో

విరజాత్రా ఆలయం

పిరవు శిమ్రు ; పై రీ నగరంలో వు హావిష్ణుమ్మా
కోణార్క పిట్టణంలో సిప్తాశ్వ రథారూ డు డెన్
సూర్యుడు; మహావినాయకలో విఘ్నేశ్వరుడైన
గణేశుడు ; జాజ్పి ర్ లో దేవి.”

ప్రాచీన కాలంలో కళింగ, ఓడ్రదేశం,
ఉత్కళరాజ్యం అనే ఖర్లతో ఖర్ల గాంచిన ఒరిస్సా
ప్రాంతానికి ఒకప్పుడు జాజ్పి ర్ రాజధానిగా
ఉండేది. ఆరవ శతాబ్దంలో జజాతి కేసరి అనే
రాజు కన్యాకుబ్జ నగరం నుంచి పిదివేలవు నది
బ్రాహ్మిణులను రప్పించి, ఇక్కడ ఒక బ్రహ్మాండ
మైన యజ్ఞాన్ని నిర్వహించాడు . ఆయన గాని,
లేక, ఆయన వంశస్థులు గాని విష్ణు
వాహినమైన దివ్య మంగళ గరుడ పక్షి
రూపిం శిఖరాగ్రంలో గల ఒక బ్రహ్మాండ
మైన స్తంభాన్ని నిర్మించారు. దానికి
'శ్ర భో స్తంభం' అని నావు కరణం
చేశారు .

శ్ర భస్తింభం

తంత్రశాస్త్ర అధ్యయనానికి కూడా ఒకప్పుడు జాజ్పి ర్ ప్రధాన
కేంద్రంగా భాసిల్లింది. దేశం నలుమూలల నుంచీ; నేపాల్, టిబెట్
వంటి విదేశాల నుంచీ, వందలాది వుంది పిండితులు తాంత్రికశాస్త్ర
అధ్యయనానికి, అభ్యాసానికి ఇక్కడికి వచ్చేవారు . ఇలాంటి కార్య
కలాపాలకు విరజావూత ఆలయం ప్రధాన కేంద్రంగా ఉండేది. ఈ

జగన్నాథ ఆలయం

దేవాలయం చుట్టూ తాంత్రిక ఉపాసనతో సింబంధంగల వివిధ దేవతల, భైరవ, భైరవీల ఆలయాలు అసింఖ్యాకంగా ఉండేవి. ఈ నాటికీ లభిస్తోన్న ఆలయ శిథిలశకలాల నుంచి, విగ్రహాల నుంచి ఒకప్పుడు ఇక్కడ కళానిలయా లెఫ్ గొప్ప దేవాలయాలు ఉండేవని గ్రహించవచ్చు.

అయితే, కళాఖండాల్లో ఇక్కడి ప్రాచీన ఆలయాలు కేవలం కాలప్రివాహం కారణంగానే శిథిలాలయి పోయాయా? అంటే, అదేం కాదు. విదహారవ శతాబ్దంలో ఒక దుర్మార్గు పోరుగు ప్రాంతం నుంచి పెద్ద సైన్యంతో దండెత్తి వచ్చి, ఒరిస్సా వివిధ ప్రాంతాలలోని వేలాది దేవాలయాలను నాశనం చేశాడు. జాజ్జి రివాడిద స్థితి విశేషంగా ఆకర్షించి ఉండాలి. ఇక్కడున్న ప్రతి ఆలయాన్నీ నేలకు పట్టించారు.

చేసీ శిల్పాలను చిన్నాభిన్నం చేశాడు . విగ్రహాలను పై ర్తిగా నాశనం చేయ లేక వాటిర గ్రా పాలను నాశపిరి చాడు . ఆటవిక అను చర్ర ల మందతో వచ్చిన ఒక ఉన్నాది విలయతాండవం అది. బ్రహ్మాండమైన శ్ర భ స్తింభం శిఖరాగ్రంలో ఉన్న గర్భ డవిగ్రహాన్ని వాడే కింద పిడతోల్లుంచాడు . అల్లు తే ఎంత ప్రియ త్నించినప్పటికీ స్తింభాన్ని పిడగొట్టలేక పోయా డు .

చరిత్రకారు లకు తప్పి వు గిలినవారికి ఆ డు ర్మార్గ డొబరేవు టో తెలియదు. బెంగాల్ కు చెందిన ఆప్టన్ సుల్తాన్ సులైమాన్ కర్రానీ ానాధిపితి అల్లు న వాణ్ణి కాలాపిహాడ్ అనేవారు . వాడు పై రీ జగన్నాథ వుందిరాన్ని కూడా దోచు కున్నాడు . భు వనేశ్వర్ లోని ఎన్నో సుందర భవనాలను నాశనం చేసుకుంటూ అస్సాం వరకు వెళ్ళి, గౌహతి సివీ పింలోని సి ప్రిసీద్ధ కావూ ాదేవీ వుంది రాన్ని వు ట్టడించాడు . ఇన్ని డు రాగతాలకు పొల్పడిన ఈ డు ర్మార్గ డు ఆఖరికి అక్బర్ ం క్రవర్తి న్నికుల చేతు ల్లో చచ్చాడు !

అయితే, ఈనాటికీ ప్రాచీన జాజ్‌పూర్ వైభవ స్మృతులు చెరిగి పోలేదు . య జ్ఞులు జరిగిన సి ప్రిసీద్ధ పివిత్ర ప్రిదేశపు స్థ దశాశ్వమే ధ ఘట; దేవతలు , పు ను లు పివిత్ర స్నానాలు చేశారని భావించబడే నదీతీరంలోని సిప్తిరేఖ; వెళ్ళరణీనదీ తీరంలోని వరాహినాథ పుందిరం, సిప్తివూ త కా పుండపిం ప్రాచీన సింప్రిదాయా లకు సా్యాలు గా నిలిచి ఉన్నాయి . సిప్తివూ త కా పుందిరంలో ఐరావతాధిరూ ఢ, శ్ర భేశ, సాలంకార వజ్రహిస్తి ఇంద్రాణి; గర్భ డాసిన శాంతహిస్తి వైష్ణవి, వ షారూ ఢ త్రిశూ ల వరధారిణి; చంద్రరేఖావిభూ షిణ వూహా శ్వరి; శిఖివాహిన కాంతరూ పి కౌవూ రి; హింసి పి ష్టి - సిస్మారూ ఢ నిర్వాభరణ భూ షీత బ్రాహ్మిణి; పు హీషాసిన వరాహివదన వారాహీ;

నర్తన చావుండ : భృగవ

నగ్నదేహిసిర్పభూ షీతాకబరి, పుండ వూలిని భీషిణ చావుండ దేవతా రూపాలు ఉన్నాయి . ఈ సిప్తి వూ త కా పుందిరంలోని దేవతా నావూలు అద్భుతశబ్ద నంద్యంతో ఉన్నత యోగ, తంత్ర శాస్త్ర భావనా సింప్రిదాయా లకు సిిందర ప్రతీకలుగా వెలుగొందుతున్నాయి.

విరజాదేవి దివ్యతేజస్వి నంచి నవదుర్గ (దుర్గాదేవి తొమ్మిది రూపాలు), అష్టచండి (చండీదేవి ఎనిమిది రూపాలు), చతుష్టిష్ఠి

యో గిను లు ఆవిర్భవించారు .
అందరికీ ఇక్కడ ఆలయా లు
ఉన్నాయి .

ఇక్కడి ఆలయం లోని అగ్నిశ్వ
ర థ గా ప్రసిద్ధిగాంచిన శివలింగం
రంగు లు రోజురోజుకూ పూ ర్త
త్రు ందనే ప్రిగాధ విశ్వాసిం శతాబ్దాల
తరబడిమూది. అలా రంగు లు
పూ రడం కళ్ళారా పూ శాపు ని
చెప్పేవారూ ఉన్నారు.

(తిలోచనేశ్వర ఆలయం)

తాంత్రిక శక ప్రభావం సిన్న
గిల్లాక ఈ ప్రాంతాన్ని బౌద్ధపు త
ప్రభావ కిరణాలు తేజోవంతం చేశాయి . జాజిప్పి ర్కు దాదామీ ఒక
మైలు దూరంలోవున్న మూడు కొండలలో పలు బౌద్ధ కట్టడాలు
ఉన్నాయి . ఆ కొండలను ఉదయ గిరి, లలితగిరి, రత్నగిరి అంటారు .
సి ప్రసిద్ధ చీనాయా త్రికుథు హ్మ యా నత్సాంగ్ దీనిని పిజ్జిగిరి అని
పేర్కొన్నాడు. దీనిని ఒరిస్సా నలంద అని చెప్పవచ్చు. ఇక్కడి ఒక కొండ
వీ ద స్థిరపానికి వెతం ఉంది. అది విరిగి పడినస్పృధ్ అందు లోనుంచి
బుద్ధుడి అవశేషాలు గల పివిత్రబటిక బయటపడింది. అబటిక
ఇప్పిధ్ ప్రభుత్వ సి రో త రణలో ఉంది. అసింఖ్యాకవు శ్ర బుద్ధ
విగ్రహాలు , బౌద్ధగాథలను వివరించే అనేక శిల్పాలు ఈ కొండలవీ ద
కను గొనబడ్డాయి . ధ్యానం, తపస్సలతోపాటు పాండిత్య, సాంస్కృతిక

ఉదయ గిరి బౌద్ధపు రం

కార్యకలాపాలతో ఈ ప్రాంతం ఒకప్పుడు కళకళలాడేదని ఇక్కడి తవ్వకాలు తెలియ జేస్తున్నాయి . వేలాది వుంది బసించేయడానికి తగ్గనివాసి సిద్ధు పాయాలు ఇక్కడ ఉండేవి. వుండు గా సుస్థాపితమైన జాజ్పూర్కు, ఇక్కడ ఉత్తరొత్తరా వెలసిన బౌద్ధ విద్యావెతంతో పిరస్పిర విద్యా సింబంధాలు , సింప్రిదింమిలు ఉండేవనడంలో సిందేహిం లేదు . జాజ్పి ర్లో ఉన్న బుద్ధ ప్రితిపు లే దీనికి ప్రిబల స్యాలు గా ఉన్నాయి .

ఒకానొక కాలఘట్టంలో బౌద్ధ కర్మకాండ, తాంత్రిక క్రతు ముతో కలిసీ సిరికొత్త తాంత్రిక విధానాలు ప్రాచుర్యంలోకి వచ్చాయి . జాజ్పూర్ నూతన ప్రయోగాలకు నిలయం అని చెప్పవచ్చు. దేవతలకు కూడా అపూర్వమైన సరికొత్త రూపాలను కల్పించారు. అయితే, వాటికి వెనక ఉన్న తాత్విక ఆలోచనలు కాలగర్భంలో కనుమరుగై

పౌరాలు . ఈ విషయంగా సి ప్రెసిడెంట్ చరిత్రకారులు గోరాచంద్ పిట్టాయక్ ఇలా అన్నారు : “జాజ్పిర్ పిట్టణంలోని హిస్టరీ నేషనల్ ఆలయం వెలుపలి ప్రాకారంలోవున్న మహిషివర్ధినీ విగ్రహం చాలా విభిన్నమైనది ... ఇక్కడ దేవత ఎనిమిది చేతులు కలిగి వుంది. పేర్లున్న ఎడమ చేత్తో రాసి డిబ్బ జాలను అదివి పిడుతూ, పేర్లున్న కుడిచేత్తో త్రిశూలాన్ని వాడి శరీరంలోకి పోపుతున్నది. విగ్రహం చేతుల్లో ఖడ్గం, చక్రం, డాలు, విల్లు, బాణం, మొదలైన ఆయుధాలూ; ఒక చేతిలో వాణ్ణి కరుణిస్తున్నట్టున్న పాపూ ఉన్నాయి . రాసి డిబ్బ పున్నపాత్ర తలా, మానవ శరీరం ఉన్నాయి . దేవతా వాహనమై స్థానికంగా రాసి డిబ్బ దిక్కి ఉరుకుతున్నది.”

మరొకసారి ఫ్రాంజెస్కో డొనాల్డోసన్ మాటల్లో చెప్పాలంటే, “జాజ్ పూర్వకు తొమ్మిదిమైళ్ళు ఉత్తర దిశగా ఉన్న ఖాడీపడాలో బ్రహ్మాండ

రత్నగిరి

వైశ్య బుద్ధవిగ్రహాలు చాలా కృతగౌరవములు .
జాజ్ఞీర్ పరిధిలోనే ఒరిస్సాలో లభించిన
బుద్ధవిగ్రహాలన్నిటిలోకీ పేదదైన విరిగిన
బౌద్ధసిద్ధపిద్యుపాణి విగ్రహం కనుగొన
బడింది. పొదాలు , వెతం లేకుండానే
ఈ విగ్రహం ఎత్తు పిదహార అడు
గులు . ఇక, జాజ్ఞీర్ బౌద్ధపు తా
నికి చెందిన మహాయాన, వజ్ర
యాన (తాంత్రిక) శాఖలకు
కేంద్రంగా ఉండేదనడానికి సాక్ష్యాలు
వైతరణీ నదికి ఆవలిగట్టున ఉన్న
సాలంపైర్ లో కావలసినన్ని ఉన్నాయి .

ఆ గ్రామంలోనే దాదామీపాతిక శిల్పాలు ఈ
నాటికీ చెల్లాచెదరుగా పడి ఉన్నాయి .”

పుక్తాలు యిగా ఫ్రోఫెసిర్ ఇలా అంటారు : “ఈ విధంగా
జాజ్ఞీర్ లోని దేవాలయాలు , స్మారక భవంతలు వి
విధవిధాల లోనైనప్పటికీ, వాటికి తట్టుకుని ఇంకా మిగిలివున్న
శిల్పాలు , (వాటిలో కొన్ని) ఒరిస్సాలో లభించిన ఆ రకం వాటన్నిటి
కన్నా చాలా పెద్దవి, అందమైనవి ఉన్నాయి. ఇవన్నీ బ్రహ్మాండమైన ఈ
నగర గతవైభవానికి, సుప్రసిద్ధ యాత్రాస్థలంగా శాక్తీయపూజావి
ధానానికి నిలయమైన శక్తిపీఠ ప్రధాన క్షేత్రంగా దీనికి ఉన్న
కీర్తిప్రితిష్ఠలకూ ప్రిబల సాక్ష్యాలుగా ఉంటున్నాయి .”

ఉత్సవాలు >>>>>>

వారుణి మహోత్సవం

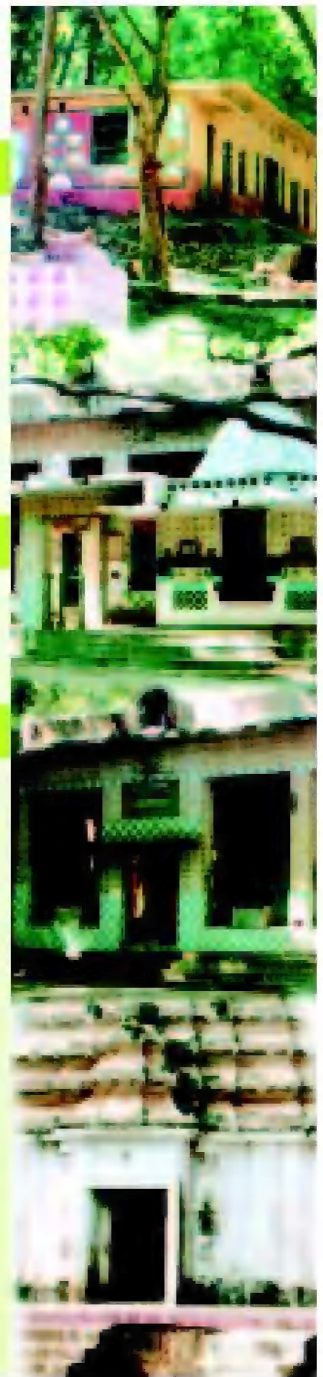
జాజ్పూర్‌లో జరిగే ఉత్సవాలలో చాలా ముఖ్యమైనది - లక్షలాది భక్తులు వైతరణీ నదిలో పుణ్య స్నానాలు చేసే వారుణి మహోత్సవం. ఇందులో మూడు రకాలు ఉన్నాయి. చైత్ర బహుళ త్రయోదశి (మార్చి-ఏప్రిల్) వర్తమా డికి సింబంధించినది. అందు వల్లనే దీనికి వర్తమా లేదా వార్తాణి అనే బర్త వచ్చింది. ఈ వార్తాణి శనివారం వచ్చినట్లయితే దీనిని వర్తమా వార్తాణి అంటారు. ఈ వర్తమా వార్తాణి గనక శ్రుభముడియల్లో వచ్చినట్లయితే దానిని వర్తమా వర్తమా వార్తాణి అంటారు. ఇది మరి ప్రశస్తం. ఈ శ్రుభముడియల్లో వైతరణీ నదిస్నానం చేస్తే, సర్వ పాపాలూ నశించి పాతాయ నీ భక్తుల విశ్వాసం!

త్రివేణీ అమావాస్య

మూ ఘాతా సిం (జనవరి-ఫిబ్రవరి)లో వచ్చే త్రివేణీ అమావాస్య విరజాతా త జయంతిగా జర్తా మితుంటారు. దేవతల్న ఆరోజా సానిత్రీమా తగా అలంకరించి గాయ త్రి మా త్రాద్ధారణతో పై జస్తారు.

రథయాత్ర

అశ్వయూజ (సెప్టెంబర్-అక్టోబర్) శ్రుక్లపి తోలిరోజున ప్రారంభమై తొమ్మిది రోజుల పొట్ట జరిగే విరజా రథయాత్ర చాలా విలక్షణమైనది. అందంగా అలంకరించిన రథం ప్రిద విరజాదేవి ఉత్సవ విగ్రహాన్ని ఊరేగిస్తారు. రథం ప్రిద వెండి ఆభరణాలతో అలంకరించిన దుండాన్ని కూడా అవుర్తి ఊరేగిస్తారు. దీనిని సాక్షాత్తు స్తంభేశ్వరీ దేవి చేతిదండం అని చెబుతారు. రథం తొమ్మిది రోజులూ ఒక్కొక్క రోజూ అలయాన్ని తొమ్మిది సార్లు ప్రదాన చేస్తోంది. చివరి రోజున 'వర్తమానమి' నాథు అలయానికి ఈశాన్య దిశలో ఉన్న నరసింహ అనే 'లఖాబింధా పొడియా'లో లఖాబింద ఉత్సవం జర్తా మితు. అప్పుడంతా పొట్ట మచ్చ అర్చకులు నాలుగై దిశలకు నాలుగై బాణాలు వధులు తారు. ఆ తరవాత దేవతల్న చీకట్లో అలయం లోపలికి తీసుకువచ్చి, తలుపులు మూసుస్తారు. రథం ప్రిద ఊరేగే విరజాదేవిని భక్తితో సందర్శించిన భక్తుల పాపాలూ తొలగి పాతాయ నీ, ఆ తరవాత మిశ్రధన్య ఉండదని భక్తుల విశ్వాసం.

జాబ్స్ - పరిసర ప్రదేశాలు >>>>>>

ఫటియా

పక్తులు అప్పి త భక్షికిర్దలతో దర్శించు కునేవటించూ జగన్నాదస్వామి ఆలయం చాలా ముఖ్యమైన పుణ్య క్షేత్రం. ఈ దేవాలయం చాలా చిలక్షణమైనదిగా చర్చ గాంచింది. ఎందు కంటే ఇక్కడ సై భద్రాదేవి, జగన్నాద స్వామి కి ఎడవు వెపున కూర్చున్న భంగిమలో దర్శనమిస్తుంది.

అశోక్‌రూర్

పెద్దటి అడమల్లు కన్న లిపింధు వ చోవు హాగిరి కొండల వు ధ్వజ న్ను
అకొకడుర సెవిజ నిుందర పైక తి ధైవకం. అకొకళ్ళుర డొర్ర ప్పేరు గా
వెలసెన ఈ ప్రాంతం కేవలం పుణ్యక్షేత్రం మాత్రమే కాదు; చినోదయాత్రకు
కూడా అనువైనది.

చండిఫోర్

అరోగ్యకరమైన వాతావరణానికి పేరుగాంచిన చండిఖోల్, బాబా భైరవానంద ఆశ్రమం నేపథ్యంగా గల సై ందర పర్వత ప్రదేశం. ఇక్కడ నిరంతరం స్రవణం చేసెలయేరు ఉంది. ఈ ప్రాంతం వీకెండ్ పిక్నిక్ వెళ్ళడానికి చాలా అనువైనది.

ముల్లపాల్

ఇక్కడను ప్రసిద్ధ లింగేశ్వర దేవాలయం ఉంది. శారీరక రుగ్మతలు పొగొట్టుకోవడానికి రోజూ వందలాది భక్తులు దేవదర్శనానికి వస్తూ ఉంటారు.

వ్యాస సరోవర్

ఘోణాపురిని వ్యాసభగవానుడు డిబురు మీదుగా వెలసిన వ్యాససరోవర్ ఒరిస్సాలోని పవిత్ర ప్రదేశాలలో ఒకటి. వ్యాసదేవ, రాఘవదామ విగ్రహాలు ఇక్కడపై జంపబడుతున్నాయి. వ్యాససరోవరానికి సంబంధించిన కథలు చాలా ప్రచారంలో ఉన్నాయి. దుర్యోధనుడు ప్రాణరక్షణ కోసం దాక్కున్న స్థలంగా దీనిని చెబుతారు. యేటా వూపు శ్రవణ కౌముది నది ఒక వారం రోజుల పొట్టు ఇక్కడ ఉత్సవాలు జరుగుతాయి. జగన్నాథునిందిరం, వ్యాసాశ్రమం, పిమ్మిరిణి సెన్సి పింట్ సెన్సి గుప్తగంగ భక్తులను విశేషంగా ఆకర్షిస్తున్నాయి.

గోకర్ణిక

గోకర్ణేశ్వరుని హదేవ ఆలయానికి ప్రసిద్ధిగాంచిన గోకర్ణిక త్రం బ్రాహ్మణీ తీరంలో ఉంది. ఐదో నెంబరు జాతీయ రహదారి పేజరకా సెన్సి పింట్ మళ్ళీ ఈ అందమైన ప్రదేశం పిమ్మిరి వెళ్ళిరావడానికి చాలా బావుంటుంది.

మహావినాయక్

చండీఖోల్ సెన్సి పింట్ మళ్ళీ మహావినాయక్ దేవాలయంలో ఒకే లింగానికి ఐదు శిల్పాలు ఉన్నాయి. గణపతిని ఇక్కడపై జిస్తారు.

రత్నగిరి - లలితగిరి - ఉదయగిరి

ఈ మూడు కొండలూ, వాటి పరిసర ప్రదేశాలూ కలిసి ఒక విశిష్ట బౌద్ధ ప్రాంగణంగా వెలుగుతున్నాయి. చీనా యాత్రికుడు హ్యూఎన్ త్సాంగ్ ఈ ప్రాంతంలో పిమ్మిరి అనే బౌద్ధ విశ్వవిద్యాలయం ఉండేదని తన రచనలలో అర్చిస్తాడు. తప్పకాలలో బయట పిద్ధ ఇటు కలతో నిర్మించిన బౌద్ధారామాలు శిథిలాలు, రాతి శిల్పాలు, బుద్ధ విగ్రహాలు ఆలనాటి వైభవాన్ని చాటుతున్నాయి. ఈ మూడు గిరులలో ప్రధానమైనది రత్నగిరి. ఇక్కడి నగిషిలుగల బ్రహ్మాండమైన బౌద్ధ విహార ద్వారబంధం, అందమైన బుద్ధ విగ్రహాలు మొదలైన వాటిని చూసినప్పుడు బహుశా గుప్తుల అనంతర కాలానికి చెందిన శిల్పాలు ఇక్కడ ఎక్కువగా ఉన్నాయనిపిస్తుంది.

జాజ్పూర్ కు చేరుకోవడం ఎలా? >>>>

- సిపిపి విమానాశ్రయం
భువనేశ్వర్ లో ఉంది. (120 కి.మీ.)
- సిపిపి రైల్వేస్టేషన్ కొలకత - చెన్నయ్
రైలు మార్గంలో జాజ్పూర్ -
కియోంఝుర్ రోడ్. (35 కి.మీ.)
- కటక్, భువనేశ్వర్, కొలకతకు చక్కటి
రోడ్డు నౌకర్యాలున్నాయి.
రెగ్యులర్ బస్సు సర్వీసులు ఉన్నాయి.

వసతి సౌకర్యాలు >>>>>>

- విరజా పౌంధశాల (ఒరిస్సా టూరిజం)
దెలి: 06728 - 222029
- మోనోరిలాష్ లాడ్జ్
దెలి: 06728 - 222134
- హోటల్ సత్య
దెలి: 06728 - 223751
- హోటల్ ఆశ్రయ
దెలి: 06728 - 224243

వివరాలకు సంప్రదించండి :

విరజా పౌంధశాల, జాజ్పూర్ (06728 - 222029),
టూరిస్ట్ కౌంటర్, జె.కె. రోడ్, (06728 - 220242),
టూరిస్ట్ కౌంటర్, కటక్ రైల్వేస్టేషన్
(0671-2620507),
టూరిస్ట్ ఆఫీసు, కటక్ (0671 - 2312225).

Raghurajpur: A Legacy of Creativity

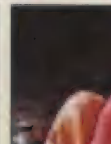
50 kms from Puri and 50 kms from Bhubaneswar stands Raghurajpur - the simple but highly acclaimed coconut-palm-shaded village... Silent like the gentle dew that falls in the morning, the art of patachitra, revitalised from family sketch - books, has been handed down from generation to generation. This idyllic village, by the southern bank of river Bhargavi, is a rare village in India, where each family is engaged in the profession of preparing some handicraft or other... be it pista painting, ganapa, palm leaf engravings, stone carvings, wood carvings or be it tussar painting. Many of the saviours of this art have been honoured by National Awards.

A living museum of art, tourists can see the artists, ceaselessly at work. The deft fingers of the master craftsmen aided by their family members work on this fascinating and communicative form of art.

So... it's time to lose yourself in the real Indian village of creativity and wander in the elegant pastures of Aesthetics and Art, of course, with a capital "A".

Explore
ORISSA
The soul of India

For more information contact: Director, Tourism; Paryatan Bhavan
Bhubaneswar-751014, Orissa, India, Tel: (0674) 2432177, Fax: (0674) 2430887
e.mail: ortour@sancharnet.in, website: www.orissa-tourism.com

Tourist Offices: Chennai: Tamilnadu Tourism Complex, Ground Floor
Near Kalavanan Arangam, Wallajah Road, Chennai - 600002, Ph: (044) 25360891

Kolkata: Utkal Bhawan 55, Lenin Sarani, Pin-700013, Tel: (033) 22443653

New Delhi: Utkalika, B/4 Baba Khark Singh Marg, Pin - 110001, Telefax (011) 23364580

Touch Orissa to feel India

Feel the pulse of Orissa... and you will hear the throb of India. In diversity lies the unity of the age-old traditions.

The "Rath Yatra" of Lord Jagannath transcending the boundaries of the nation is now a universal sensation. The teeming millions, with hearts full of devotion, the throbbing drums, the frenzied cymbals, the roar of the crowds, the chanting of the priests.... that is India for you, and of course, her immortal tradition. Orissa has the pride of preserving and protecting its simple and arcaic past by cradling under her wings 62 distinct tribal groups.... complete, with their indigenous customs, rhythms of dance, beliefs and traditional festivals. Orissa's ancient art and craft have its strong tribal traditions kept ablaze in the new Millennium. Applique in Orissa is an old temple-art that brings about a marriage of technicolours on cloth. Cross-cultural influences are seen in the silver and breath-taking realisations of silver-craft which leave the viewers breathless.

Scroll into Orissa and walk hand in hand with the tradition of India.

Tradition

Explore
ORISSA
The soul of India

For more information contact: Director, Tourism, Utkal Bhawan, Bhubaneswar-751014 Orissa, India, Tel: (0674) 2432177, Fax: (0674) 2432177, e-mail: tourism@sankar.in website: www.orissa-tourism.com, Tourist Offices at: **Chennai:** Tamil Nadu Tourism Complex Ground Floor, Near Kalaivanar Arangam, Wallajah Road, Chennai - 600002 Ph: (044) 25360891, **Kolkata:** Utkal Bhawan 55, Lenin Sarani Pin-700013, Tel: (033) 22443653, **New Delhi:** Utkalika, B/4 Baba Kharak Singh Marg Pin - 110001, Telefax (011) 23364580

కష్టార్జితం!

ఒకానొకప్పుడు చోళరాజ్యాన్ని ధర్మాత్ముడైన ఒక రాజు పరిపాలించేవాడు. ధర్మపరిపాలన సాగించడంతో పాటు ప్రజలకు దానధర్మాలు చేయడం అన్నా, కవి పండితులను కాను కలతో సత్కరించడం అన్నా ఆ రాజుకు ఎంతో మక్కువ. ఆయన వద్దకు దానం అంటూ వచ్చి వట్టిచేతులతో తిరిగివెళ్ళినవారు లేరు. ఆయన సాటిలేని గొప్ప దాతగా పేరుగాంచాడు.

రాజధానిలో నూతన సంవత్సరారంభ వేడుకలు ఘనంగా జరుపుకోవడం అక్కడి సంప్రదాయం. ఎప్పటిలాగే ఆ సంవత్సరం కూడా ఆటపాటలతో ఉత్సవాలు గొప్పగా జరిగాయి. ఆఖరి అంశం కానుకలు అందు కోవడం. వరుసలు వరుసలుగా నిలబడి ప్రజలు కావలసిన కానుకలు పుచ్చుకుని సంతోషంగా వెళ్ళసాగారు. అందరూ వెళ్ళి పోయాక ఒక బ్రాహ్మడు మాత్రం అక్కడ నిలబడివుండడం రాజు గమనించాడు. అతడు చూడడానికి మరీ అంత పేదవాడిలాగానూ లేదు. రాజు అతన్ని దగ్గరికి పిలిచి, “ఎం కావాలో సెలవివ్వండి బ్రాహ్మణోత్తమా! ధన కనక వస్తువాహనాలు ఏవైనా కోరుకోండి. ఈ క్షణమే ఇస్తాను,” అన్నాడు.

“అవన్నీవద్దు ప్రభూ,” అన్నాడు బ్రాహ్మడు వినయంగా.

“మరేం కావాలి?” అని అడిగాడు రాజు.

“ప్రభువులు స్వయంగా చెమబోడ్డి సంపాదించిన దానినే నేను కానుకగా పుచ్చు కోగలను. ఇక్కడ ఉన్నవాటిలో అలాంటిది ఏదైనా ఉన్నదా?” అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

ఆ మాటవిని రాజు విస్మయం చెందాడు. బ్రాహ్మణ్ణి చూస్తే పరమసాధువులా కని పిస్తున్నాడు. రాజు కొంతసేపు ఆలోచించాక బ్రాహ్మడి కోరికలో న్యాయముందని పించింది. అక్కడున్న వస్తువులకేసి రాజు ఒకసారి తేరిపార చూశాడు. వాటిలో ఒక్కటి తను స్వయంగా కట్టించి సంపాదించింది లేదు. అక్కడ ఉన్నవన్నీ పన్నులరూపంలో ప్రజల నుంచి వసూలు చేసిన ప్రజాధనం ద్వారా కొన్నవే. “బ్రాహ్మణోత్తమా, ఇక్కడ ఉన్నవి ఏవీ నేను స్వయంగా కట్టించి ఆర్జించినవి కావు. అయినా, నువ్వుకోరిన వాటిని కానుకగా స్వీకరించవచ్చు. తమ

అనుపమ పాండిత్యానికి, జ్ఞానానికి కానుకగా వాటిని సగౌరవంగా సమర్పించుకుంటాను. ఏంకావాలో సెలవివ్వండి,” అన్నాడు.

“క్షంతవ్యుణ్ణి ప్రభూ! ఇక్కడ ఉన్న వాటిలో ఏ ఒక్కదాన్నీ ముట్టుకోలేను. న్యాయమైన వాటిని, ధర్మబద్ధమైన వాటిని మాత్రమే తీసుకోగలను,” అన్నాడు బ్రాహ్మడు పునరాలోచన లేకుండా.

ఇలాంటి సంతోషకరమైన సందర్భంలో దానమంటూ వచ్చిన బ్రాహ్మణ్ణి వట్టి చేతులతో పంపడం తన కీర్తికి భంగకరం కాదా అని రాజు మనసులో మథనపడసాగాడు. బ్రాహ్మడికి ఎలాగైనా సంతోషం కలిగించాలన్న ఉద్దేశంతో, “అలాగే, బ్రాహ్మ

ణోత్తమా, రేపు వచ్చి, నీ ఇష్టానుసారం నేను స్వయంగా కట్టించి అర్పించినదాన్ని కానుకగా పుచ్చుకునివెళ్ళు,” అన్నాడు.

చిరునవ్వుతో బ్రాహ్మడు మెల్లగా వంగి రాజుకు నమస్కరించి, అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయాడు.

రాజు అంతఃపురానికి వెళ్ళి, చిరిగిన దుస్తులతో పేదవాడిలా వేషం వేసుకుని, రాజభవనాన్ని వదిలి పనికోసం వెతుక్కుంటూ ఎక్కడ పనిదొరుకుందా అని ఒంటరిగా కాలినడకనే బయలుదేరాడు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా ఎవరూ ఆయనకు చేయడానికి ఎలాంటి పని ఇవ్వలేదు.

ఆఖరికి ఆయన సముద్రతీరం చేరుకున్నాడు. అప్పుడే పల్లెకారులు కొందరు చేపల వేటకు పడవలపై సముద్రంలోకి వెళ్ళడానికి సిద్ధమౌతాన్నారు. “అయ్యా, నేనూ మీతో వచ్చి చేపలు పట్టడానికి మీకు సాయపడతాను,” అని అడిగాడు మారు వేషంలోని రాజు. అయినా ఎవరూ ఆయన్ను వెంట తీసుకువెళ్ళడానికి ఒప్పుకోలేదు. ఆఖరికి ఆయన అక్కడేవున్న ఒక వృద్ధుడి దగ్గరికి వెళ్ళి ఏదైనా పని ఇవ్వమని మొర పెట్టుకున్నాడు. ఆయన వేషం చూసి కనికరించిన ఆ వృద్ధుడు, “ఈ రోజు నాకు ఒంట్లో నలతగా వుంది. సముద్రంలోకి వెళ్ళలేను. నాపడవలో నువ్వు వెళ్ళి చేపలు పట్టుకురా. పెద్ద చేపకు రాగి నాణెం, చిన్న చేపకు గవ్వ ఇస్తాను. సమ్మతమేనా?” అని అడిగాడు.

సమ్మతమే అని చెప్పి రాజు, వలను తీసుకుని పడవలో సముద్రంలోకి కొంత

దూరం వెళ్ళి వల విసిరాడు. కొంతసేపు అగి వలను పైకి లాగాడు. అందులో ఒక పెద్ద చేప, ఒక చిన్న చేప ఉన్నాయి. తనకు చేపలవేటలో అనుభవం లేదు. రాత్రంతా సముద్రం మీద వున్నా ఇంతకన్నా ఎక్కువ చేపలు పట్టగలనన్న నమ్మకంలేదు గనక, అప్పటికప్పుడే తీరానికి తిరిగివచ్చి, వృద్ధుణ్ణి కలుసుకున్నాడు. రెండు చేపలను చూసి సంతోషించిన ఆ వృద్ధుడు చెప్పిన మాట ప్రకారం ఒక రాగి నాణెం, ఒక గవ్వ ఇచ్చాడు.

రాజు అతనికి కృతజ్ఞతలు చెప్పి, వెనుదిరిగి వచ్చి, రాజభవనం చేరుకున్నాడు. రాత్రంతా కాపలా కాసిన భటులు తెల్లవారు జామున ఆదమరిచి నిద్రపోతున్నారు.

మరునాడు రాజు సభలో కొలువు తీరాడు. బ్రాహ్మడు రాజు దర్శనం కోసం వచ్చాడు. ఆయన్ను చూడగానే రాజు, “బ్రాహ్మణో త్రమా, గత రాత్రి నేను స్వయంగా శ్రమ పడి ఒక రాగి నాణెం, ఒక గవ్వ సంపాదించాను. నీ అభీష్టానుసారం నువ్వు దానిని స్వీకరించు. ఇంకా కావాలంటే చెప్పు. ఖజానానుంచి కావలసినంత ఇప్పిస్తాను,” అన్నాడు.

“వద్దు, ప్రభూ! అది ప్రజాధనం గనక దాన్ని ముట్టుకోదలచలేదు. క్షమించండి. మీరు శ్రమపడి సంపాదించి తెచ్చినదాన్ని పరమ సంతోషంతో పుచ్చుకుంటాను, ఇవ్వండి,” అన్నాడు.

రాజు ఆ రాగి నాణెం, గవ్వ తీసి ఇచ్చాడు. బ్రాహ్మడు వాటిని పరమానందంతో పుచ్చుకుని, కళ్ళకు అద్దుకుంటూ, “ప్రభువులు చెమటోడ్చి సంపాదించిన ధనం ఇది.

చందమామ

దీనికి వెలకట్టలేము. అమూల్యమైనది. ధర్మ ప్రభువులు చిరకాలం వర్ధిల్లాలి,” అంటూ రాజుకు మరొకసారి వంగి నమస్కరించి ఇంటికి బయలుదేరాడు.

ఇంటి దగ్గర బ్రాహ్మడి భార్య, రెండవ రోజు రాజదర్శనానికి వెళ్ళిన భర్త ఎలాంటి విలువైన కానుకలతో తిరిగివస్తాడో అని అమిత ఆసక్తితో ఎదురు చూస్తున్నది. ధనంతో పాటు విలువైన కానుకలు తీసుకురాగలడని కలలు కనసాగింది. చిరునవ్వుతో భర్తరాగానే, తప్పక విలువైన కానుకలే తెచ్చి ఉంటాడన్న నమ్మకంతో, “ఏం తెచ్చారేమిటి?” అని అడిగింది.

“చాలా విలువైనదే తెచ్చాను. ఒక విధంగా అమూల్యమైనదే అని చెప్పాలి. ఎందుకంటే ఇలాంటి కానుకను మన

రాజ్యంలో ఏ ఒక్కరూ రాజు నుంచి పుచ్చు కోలేదు!" అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

"అలాగా! ఏదీ చూపండి మరి," అని తొందరపెట్టింది భార్య.

బ్రాహ్మడు ఉత్తరీయంలో ముడివేసుకుని రొండిన దోపుకున్న రాగి నాణెం, గవ్వ తీసి భార్య అర చేతిలో పెడుతూ, "ఇది రాజు స్వయంగా కష్టపడి ఆర్జించినది. ఖజానాలోని మణి మాణిక్యాలు కన్నా, స్వర్ణ ఆభరణాల కన్నా విలువైనది. ఎందుకంటే ఆవన్నీ ప్రజలనుంచి రాబట్టినవి. అదీ తేడా!" అన్నాడు ఎంతో గొప్పగా.

"ఏమిటండీ, ఇది. ఒక రాగి నాణెం, ఒక గవ్వ. వీటినేమో చాలా అమూల్యమైనవి అంటున్నారు. మీకేమయింది? వెళ్ళేప్పుడు మామూలుగానే ఉన్నారా?" అంటూ బ్రాహ్మడి భార్య కోపంతో వాటిని వాకిట్లోకి విసిరికొట్టింది. రాగి నాణెం ఉత్తర దిశగా, గవ్వ దక్షిణ దిశగా దొర్లుకుంటూ వెళ్ళాయి.

భార్యతో పోట్లాడడం ఇష్టంలేక బ్రాహ్మడు మౌనంగా ఊరుకున్నాడు. ఆ తరవాత ప్రశాంత చిత్తంతో అనుదిన చర్యలలోకి దిగాడు. భార్య కూడా తమగతి ఇంతే అనుకుని ఇంటి పనులలో నిమగ్నమై పోయింది. ఇద్దరూ రాగి నాణెం, గవ్వ సంగతి మరిచిపోయి, రాత్రి భోజనాలయ్యాక హాయిగా నిద్రపోయారు.

తెల్లవారాక ఆ బ్రాహ్మణ దంపతులు వాకిట్లోకి వచ్చి, అక్కడి దృశ్యాన్ని చూసి దిగ్భ్రాంతి చెందారు. రాగి నాణెం పడిన చోట బంగారు చెట్టు కనిపించింది. చెట్టునిండా బంగారు నాణాలు. గవ్వ పడిన చోట వెండి

చెట్టు. చెట్టు కొమ్మలకూ రెమ్మలకూ వెండి నాణాలు!

అమితానందంతో దంపతులు నాణాలు కోసుకున్నారు. బ్రాహ్మడు వెళ్ళి బంగారాన్నీ, వెండినీ అమ్మి ధనం తెచ్చాడు. "రాజు నుంచి ఇంతవరకు ఇలాంటి కానుకను ఎవరూ పుచ్చుకోలేదని నేను చెప్పాను కదా. చూశావా ఇప్పుడు?" అన్నాడు భార్యతో.

"రాగి నాణాన్నీ, గవ్వనూ హీనంగా చూసినందుకు నన్ను క్షమించండి," అని క్షమాపణలు చెప్పుకున్నది భార్య.

ఆ తరవాత భార్యాభర్తలు ఎలాంటి కొరతా లేకుండా, హాయిగా తృప్తిగా జీవించారు. సకల సౌభాగ్యాలుగల సంపన్న గృహస్థులన్న పేరు తెచ్చుకున్నారు.

తొందరపాటు

తండ్రి వదిలిపొయిన వ్యాపారాన్ని, ఎంతో సిద్ధమంతగా నత్త పిజ్జాస్నేన్లు కొత్త కు విష్ణు అంటే శాంతవృత్తుకు ఎక్కడలేనిగారాబం, ప్రేమ. ఆమె ఒకనాథ అతడికి భోజనం వడ్డిస్తూ, “పిడి రోజుల్లో రాబోయే సింక్రాంతి పిండకు, మీ రావు రహా వు య్యకూత్ర త్ర తో సిహా వస్తూ న్నాడట!” అన్నది.

“రావు రహా వు య్యకూ! అనిలాబర విన్నట్లే రుల్లేవు,” అన్నాడు విష్ణు ఆశ్చర్య పాత్ర.

శాంతవృత్తు అమశన్నట్టు తలాడించి, “ఒక్కొక్క స్వంత అక్కాత్తుమ్మళ్ళలా మూడే వాళ్ళం. వాడు నాకు పీనత్తు కొత్త కు. నాకుంటే ఆరేళ్ళు చిన్న. నాకు పేళ్ళయి, ఈ ఊరు వచ్చేసినాక, వాడు ఉత్తరాదికి పొయి ఏదో వ్యాపారం చేస్తూ, అక్కడే స్థిరపెడిపొయూ డని తెలిసింది. వుళ్ళ ఇన్నాళ్ళకు వాడే, బంధు మఱందర్నీ చూడాలని మూడనీ, ముఖ్యంగా కూత్ర త్ర కు ఈ ప్రాంతపు సంబంధం చెయ్యా లను కుంటు న్నాననీ, అంచేత” ఎండక్కి

వస్తిన్నాననీ కబురు చేశాడు, అదీ సింగతి!” అంటూ వు గించింది.

ఆ తరవాత శాంతవృత్తు ఏదో ఆలోచిస్తిన్న దానిలా ఒకటి రెండు నాలాగి, “ఈనాడు వు నం అంతో ఇంతో స్థితిపిరుల లెక్కలోకివస్తా వు నివాడికి తెలియమూట్టుంది, కూతుర్ని నీకి స్తానంటాడో ఏమో!” అన్నది.

విష్ణు, తల్లి పూటతీరు కు ఆశ్చర్యపెడత్రా, “అంటే ఏం?” అంటూ ప్రిన్సిచాడు.

“పురేంలేదు. రావు రహా వు గుర్తొక దని, పీసీనిగొట్టుదని విన్నావు. కూతురు కు తల్లిబుద్ధులేమైనా వచ్చాయేమో మరి,” అంటూ శాంతవృత్తు అగి, “నెతాపితిగారు వాళ్ళవూర్లు జలజను నీకిచ్చే ఉద్దేశ్యంలో వున్నారని తెలిసింది! అంచేత రామంనన్నేమైనా అడిగితే, అమ్మతో మాట్లాడు! అని చెప్పి. అంతే గాని తొందర పడకు,” అన్నది.

ఎదురు చూసిన పిండగ రానే వచ్చింది. గొప్పెప్పులు తీర్చిదిద్దిన వాకిట్లోకి, వుడ్ల బంతిపిజ్జా చక్కగా పొందికగావస్తూ

“ప్రిలలిత”

మేనగోడలు కాలుమోపేసరికి, శాంతమ్మ ఆలోచనలు వుళ్ళి వు రొకదారి పట్టాయి . “పీల్ల వూ డడానికి ఎంతబాగుంది! ఆ జలజ దీని కాలిగోటికి పోలదు. బుద్ధెలాంటిదో వు రి?” అన్న కుంటూనె, “బాగున్నావా అత్తయ్యా...” అంటూ వే నగోడలు నవ్వుతూ కలు పిశోలు గా పిలకరించే సిరికి ఎంతో ఆనుదవిడిపొత్తూ , “బాగున్నానమ్మా, రుడి, రండి!” అంటూ తప్పుబట్టి, వే నగోడలు పిద్యనూ ఎంతో ఆహ్లాదంగా ఆహ్వానించింది.

ఆ రాత్రి ఇంటికి రాగానే శాంతమ్మ కొత్త కుతో రహిసింగా, “ఒరే బాబూ! పీల్ల ఎంతముచ్చటగావుందో చూశావా? ఒద్దికైన పీల్లరా. ఒక్కనాలుగు రోజులు చూసి, రావుం ఏమీ అనక పోయి నా నేనే సింబంధం వూట్లాడేద్దామో అని ఆలోచిస్తున్నాను,” అన్నది.

“అమ్మా! వాళ్ళ ఆలోచనలు ఏమిటో తెలుసుకోకుండా తొందరపడడం వుంచిది కాదు,” అని విష్ణు తల్లిని హేచ్చరించాడు .

మరిరెండు రోజులు గడిచాక, ఒకనాటి రాత్రి శాంతమ్మ, కొత్త కున్న పిక్కకు పీలిచి, “పిద్య నాకు చాలా నచ్చిందిరా. ఇంటి పిని పొటా చక్కగా చేస్తున్నది. పీళ్ళివూట వీ వూవుయ్య ఎందు కు తేవటంలేదో, నా కళ్ళం కావటం లేదు. నేనే వాడితో మాట్లాడేయ్యద లవు కున్నాను . ఏవుంటామా?” అన్నది.

విష్ణు కాస్త చిరాకుగా, “వాళ్ళ ఇంకా వారంరోజులెన్నో మాటాల్గు గదా, కాస్త ఓపిక పట్టు . నువ్వెలా తొందర పడితే, వు నువాళ్ళ దష్టిలో వు లకన అయి పోతాం!” అన్నాడు .

శాంతమ్మ మౌనంగా అక్కడి నుంచి వెళ్ళి పోయింది. విష్ణు కూడా అక్కడి నుంచి వెళ్ళదో తూండగా, మెనకనుంచి నెమ్మదిగా, “బావా!” అన్న పీల్ల పిలిచినిపించింది.

విష్ణు తిరిగి చూసి సిరికి పిద్య, అతణ్ణి సిపి పీన్ని, “నువ్వెప్పుడూ అత్తయ్యతో వూట్లాడిన వూటలు నాకు వినిపించాయి,” అంటూ ఆగింది.

విష్ణు కాస్త తడబడ్డ వూ , “అప్పుకు ఈ మధ్య తొందర పాటు ఎక్కువైంది. అందు కని...” అంటూ ఆగిపోయాడు .

పిద్య చిన్నగా నవ్వి, “అత్తయ్య వ న్నులో ఆలోచనలన్నీ నేను గ్రహించాను . నోటిని ఉపయోగించి మనుషుల్ని నెగ్గకురాగల వు నిషీ కాదు . అటు వంటి వు నిషీ, తనకు ఎలాంటి కోడలు వస్తేందో, వ ద్ధాపియలో తనను ఎలా వూసు కుంటుందో ఆవి భయ పడటం, బెంగపెడటం సో వాజం. అందు

చేతకాస్తనెమ్మదస్తరాలైనపిల్ల కనబడగానే, ఎలాగోనా ఆపిల్లనూ తనకోడల్ని చేప్పి కోవాలన్న ఆత తా, తొందరపాటూ కలుగుతారు. పేగ్గా ఆవిడకు నువ్వొక్కడివే కొడుకుమగదా!” అన్నది.

విష్ణు అమశాన్నట్టు తలదించాడు.

పిద్యుతిరిగి పూట్లాడుతూ, “వు నీపి వు న స్తిత్వాన్ని సిరిగ్గా గ్రహించగలిగితే, ఆ వు నీపి ప్రవర్తనలో మంచిచెడ్డలు కూడా సరిగ్గా తెలుస్తాయి. లేకపోతే పిగిలిన అద్దంలో ప్రతి బింబంలాగే అన్నీ వంకరటింకరగా కనిపిస్తాయి. ఎవర్ని గురించు నా తర్కించకుండా తొందర పాటు కొద్దీ అభిప్రాయాలు ఏర్పరచుకోవడం వివేకం కాదన్న సింగతి, నీకు తెలియందికాదు. పూ అపూనాన్నల విషయంలో అదే జరిగింది. పూ నాన్న వ్యాపారదళతతో సింపాల్లుంచిన అస్తిలను పు బారాలేకుండా పోవు మీ గా హినిర్వహణ చేస్తూ వు రింత వ ద్దికి తోడ్పడింది. ఆవిడ నిక్కచ్చితనంవల్ల పీసినెగొట్టుదనీ, గంభీరతనీ కూడాబర్హ వచ్చాయి. వు న బంధు వర్గపుంతా, పూ అమ్మ గురించి ఏమవు కుంటున్నారో, ఇక్కడికి వచ్చాక పూ నాన్నకు తెలిసింది. ఇప్పుడు పేళ్ళిసింబంధం గురించి

అత్తయ్యతో చెప్పలేక ఊరుకోలేక సతమతవు ముచ్చటగా ఉన్నది. ఒకవేళ అత్తయ్య నన్ను కోడల్ని చేప్పి కుంటానని అడిగిమూడే - వుం ఆవిడను వు రింతగా అభివూ సించిగొరచిం చేవాళ్ళవే గాని, వు లకనగా పూంంత మూర్ఖులం ఎంతాత్రం కాదు!” అంటూ కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరుగుతూండగా చప్పిన తలవంపు కున్నది.

విష్ణు, ఒకడుగు ముందుకు వేసి, అమె చెయ్యి పట్టుకుంటూ, “అమ్మది తొందర పాటని అన్నానుగానీ, ముందూ వెనకా అలో చించకుండా పూట జారిన తొందరపాటు నాది, పిద్యూ, నన్ను వుంపు! అల్లుతే, ఇప్పుడు పూత్రం నేనిక తొందర పడటమే వుంచిదనిపిస్తున్నది,” అన్నాడు.

పిద్యు ఆశ్చర్యంగా, “దేనికి తొందర?” అంటూ ప్రశ్నించింది.

“వు నపేళ్ళికి! అమ్మనీ, నన్నూ ఇంతగా ఆకట్టుకున్న నన్ను ఈ ఇంటి కోడల్ని చేసే, అక్కాతమ్ముళ్ళిద్దర్నీ సంతోషపెట్టేందుకు, నేను తొందర పడాలి!” అన్నాడు విష్ణు నమ్మతూ.

ఇది కలానిజపూ అని అశ్చర్యపడి, పిద్యు సీగ్గు పిడుతూ తల పిక్కకు తిప్పికున్నది.

స్వర్ణపాత్ర

అల్లుడు కల్పాలనాడు బోధిసిత్తువుగారివ
అనే రాష్ట్రంలో పాత్రసాపు గ్రీ అమ్మ వర్త
కుడు గా జీవించాడు . అతను పాత పాత్రలు
కొనేవాడు , కొత్త పాత్రలు అమ్మే వాడు . ఈ
వ్యాపారంలో బోధిసిత్తువు న్యాయ మె
లాభం వూ త్రవ్వు ఆశించేవాడు .

ఆ రాష్ట్రంలోనే పాత్రసాపు గ్రీ క్రయ విక్ర
యాలు చేసు వర్తకుడు ఇంకొకడు ఉండేవాడు .
అతను పిరపు లోభి. బోధిసిత్తువు , అతను
కలిసి వ్యాపారం చేస్తూ తిరిగేవారు .

ఒకసారి ఇద్దరూ కలిసి తేలివాహి అనే నదిని
దాటి ఆంధ్రమీఠు చేరు కున్నారు . ఒకరి వ్యాపా
రానికి ఇంకొకరు అడ్డు లేకుండా, మిఠులోని
వీధులను రెండుగా భాగించుకుని, ఎవరి
వీధు లలో వారు వర్తకం సాగించటానికి
బయలు దేరారు .

ఆ ఆంధ్రమిఠులో ఒక శ్రేష్ఠి కుటుంబం
ఉంటు న్నది. వాళ్ళు ఒకప్పిడు ధనికులే
కాని, ఇప్పిడు చితికిపోయారు . ఆ కుటుం

బానికి చెందిన కొడు కులూ , అన్నదమ్ములూ ,
సింపిదా పాగా, ఒక కన్యా, ఒక అవ్వ, వారి
దారిద్ర్యపు తూ త్రవ్వు విగలటం చేత, వాళ్ళి
ద్దరూ అక్కడా ఇక్కడా కూలి చేసి కుని పొట్ట
పొసి కుంటు న్నారు .

వారి వద్ద అనేక పాత్రలు న్నాయి . వాటిలో
ఒకటి బంగారు పాత్ర, బాగా బతికిన రోజుల్లో
శ్రేష్ఠి ఉపయోగించింది. వాడుకలేని కారణం
చేత అది పు కిలపిట్టి ఉన్నది. అది బంగారు ది
అని ఆడవాళ్ళిద్దరూ ఎరగరు .

లోభివర్తకుడు , “పిణికలు కావాలా?
పు ణికలు కావాలా?” అని కేకవేస్తూ, ఈ ఆడ
వాళ్ళు ఉంటు న్న ఇంటి వుండు కు వచ్చాడు .
పిణికలు అంటే దండలు ; పు ణికలు అంటే
పుంతలు . ఆ కేక విని చిన్నపిల్ల వు నిలి
దానితో, “అమ్మా, నాకేమైనా కొనిపేట్టవా?”
అని అడిగింది.

“ఎం పేట్టి కొననవ్వు? పు న దగ్గర ఏ
పు న్నదని?” అన్నది తల్లి.

“వు న దగ్గర వాడకుండా పాత్ర ఒకటి ఉన్నది గదా, అది పేట్టి కొన్నా,” అన్నది కూతురు.

పేద్దావిడ లోభివర్తకుణ్ణి లోపలికి పీలిచి, కూర్చోపుని, పుర్యాదచేసి, అతనికి పాత్ర ఇచ్చి, “బాబూ, ఇది తీసుకుని నీ చెల్లెలికి ఏమైనా వస్తువు ఇయ్యి,” అన్నది.

లోభివర్తకుడికి ఆ పాత్రను చూడగానే అది బంగార పాత్రకావచ్చునని తోచింది. అతను దాన్ని తిరిగేనె, బోర్లవేనె, తిప్పి తిప్పి చూసి, కడ్డీతో గీరి, అది బంగారమేనని రూఢిచేసి కుని, దాన్ని కాజెయ్యటానికి శ్చెల్లుంపు కుని, “దీనికి ఏం వస్తుందమ్మా? దీని ఖరీదు చాలా స్విల్పం,” అంటూ ఆ పాత్రను విసిరి వేసి, లేచి వెళ్ళిపోయాడు.

వర్తకులకు వుధ్య ఏర్పడవు కున్న నెయ్య వుం ప్రకారం ఒకరు వెళ్ళిన ఏధికి, వాళ్ళు వెళ్ళి పోయిన అనుతరం రెండవ వాడు వెళ్ళవచ్చు.

ఆ కారణంచేత, కొంతసేపటికి బోధిసేత్తువుత, ఆ ఏధికివచ్చి, “వు ణికుల్లు కావాలా?” అంటూ స్త్రీలున్న ఇంటి పుంధు కు వచ్చాడు.

ఆ కేక విని కూతురు తల్లితో, “అమ్మా, ఏదన్నా కొనిపెట్టవే!” అని తల్లిని అడిగింది.

“ఆ పాత్ర తప్పి ఏ పున్నదమ్మా? అదీ ఎందు కూ పనికిరాదని ఒక వర్తకుడు విసిరి కొట్టి వెళ్ళిపోయాడాయె. ఏం పెట్టి కొనమంటామా” అన్నది తల్లి.

“ఆ వర్తకుడు వుంచివాత కాడమ్మా, దుడు కువు నపే. ఈ వర్తకుడి వూట చూడు ఎంత నోవుగా ఉన్నదో!” అన్నది కూతురు.

తల్లి బోధిసేత్తువుణ్ణి లోపలికి పీలిచి, పాత్రను అతని చేతికి ఇచ్చింది.

బోధిసేత్తువుడు దాన్ని చూసి బంగార పాత్ర అని గ్రహించి, “అమ్మా, ఇది ల” విలువచేస్తుంది. దీనికి సమానమైన విలు

వగల వస్త్రిమలు నా వద్ద లేమా” అన్నాడు .
 “నాయనా, ఇంకో వర్తకుడు ఇది గుడ్డి
 గవ్వ చెయ్యడని చెప్పి, విసిరికొట్టి వెళ్ళి
 పోయాడు . ఒకవేళ ఇది బంగారమో ఏమో!
 దీన్ని నువ్వు తీసి కుని, దానికి బదులుగా
 ఏదన్నా ఇచ్చివెళ్లు,” అన్నది పు సలావిడ.

బోధిసత్వుడు తన వద్ద ఉన్న అల్లుడు
 వందల వెండి మాడలూ, అయిదు వందల
 వెండి మాడలు చేసే పాత్రసామగ్రి ఆ ఆడ
 వాళ్ళకు ఇచ్చి, “అమ్మా, ఎనిమిది వెండి
 పూడలూ, సింఘీ, త్రాసీ తప్పి తతిపూవన్నీ
 ప్రి కిస్సిన్నాన, తీసికోండి,” అని పు వర్ణ
 పాత్ర తీసికొని బయలుదేరాడు .

ఆతన ఉంచుకున్న ఎనిమిది వెండి
 పూడలూ, నది దాటేందుకు పడవకెక్కిరి
 పినికివచ్చాయి .

తరవాత లోభివర్తకుడు తాను వేసి కున్న
 పిథకం ద్వారా ఆ స్త్రీలను ఇంటికి వచ్చి,
 “ఆ పాత్ర ఇలా పారేసి, ఏదో ఒకటి తీసి
 కోండి,” అన్నాడు గిప్పేత్యగం చేస్తున్నట్లుగా.

ముసలావిడకు మండుకొచ్చింది. ఆమె
 ఆ లోభితో, “ఏం, నాయనా? లో విలువ
 చేసే పాత్ర రోలీ విలువచెయ్యడంటివిగా!

నువ్వు వెళ్ళిన తరవాత ఇంకో ధర్మాత్ముడు
 ఇక్కడికి వచ్చి, వెయ్యిమాడల విలువ ఇచ్చి
 ఆ పాత్రను తీసి కుపోయాడు !” అన్నది.

ఈ పూట వినగానే లోభివర్తకుడికి పు తి
 పొల్లు నట్టుంది. “లో ధో పాత్ర వాడు
 కాజేసాడా? నాకు ఇంత స్థితి కలిగించాడా?”
 అంటూ వాడు ఆవేశపడిపోయి, ఏడుస్తూ,
 మతి పూర్తిగా చెడి, తన సరుకులూ, డబ్బూ
 ఆ ఆడవాళ్ళ దగ్గరే వదిలేసి, పేబుట్ట జారి
 పొల్లు నది కూడా తెలియకుండా, త్రాసి
 చేతబట్టుకుని నదీతీరానికి పిరుగు, పిరుగు
 వెళ్ళాడు. అతడికి, బోధిసత్వుడు పడవలో
 నది దాటుతూ ఉండటం కనబడింది.

లోభివాడు పడవను వెనక్కు రప్పించి
 పెట్టాడు. వెనక్కు పోవద్దని పడవవాడితో
 బోధిసత్వుడు అన్నాడు . బోధిసత్వుడు అవ
 తలి ఒడ్డు దేరటం పూడగానే లోభివాడి
 ఆవేశం కట్టలు తెంచుకున్నది. గుండెవేగంగా
 కొట్టుకోసాగింది. నోట రక్తం వెలువడింది.
 బోధిసత్వుడి ప్రి ది ద్వేషంతో గుండె పిగిలి,
 లోభివర్తకుడు అక్కడే ప్రాణాలు వదిలాడు .

బోధిసత్వుడు దానాలూ, షిష్యులారాలూ
 చేస్తూ జీవించాడు .

విష్ణు కథ

నీ తల్లి తల్లి ను నులకు నారపు డి గు రించి చెప్పసాగాడు:

పుంధు జన్మలో నారపు డు ఒక దాసీకి కొడుకై జన్మించాడు. ఆ దాసి ఒక భాగవతోత్తము డి ఇంటిపిని చేస్తాడేది.

ఆ ఇంట సిదా పుంధులు, జ్ఞానులు అతిథినిత్కారాలను పొందుతూండేవారు. పసివాడైన నారదుడు వారికి అవసరమైనప్పుడల్లా నీళ్ళు అందిస్తూ, సిపిర్యలు చేస్తూ, వారు పూట్లాడుకునే గొప్పి గొప్పి విషయాలను, విష్ణువు హింసలను శ్రద్ధగా అలకిస్తాండేవాడు. నీరు ఇచ్చేవాడని వారు పసివాడికి నారపు డు అనిబరు పేట్టి, ఎంతో ఆప్యాయంగా “నారదా!” అని పిలుస్తూండేవారు.

అంతలో అతని తల్లి పొన్న కాట తో పురణించింది.

పిసివాడికి తండ్రి ఎవరో, ఏమైనాదో తెలియదు.

తోటిపిల్లలు నారపు డు దాసీదాని కొత్త కనీ, దిక్కుపూ లినవాడని అంటూండేవారు.

కొద్ది రోజులకే ఇంటి యు జమూని భాగవతోత్తముడు కూడా గతించాడు.

నారదుడు నిరాశ్రయుడై తిరుగుతూ, అకలితో ఏ ఇంటి ముందైనా నిలబడితే అతణ్ణి దొంగను చూసినట్లు చూసి తిరువారు. తండ్రి ఎవరో తెలిసి పొప్పివాడని పానంగా తిట్టేవారు.

నారపు డు పిరపు సాధు మాఅవడం చూసి డు డు కుపిల్లలు రాత్రి వీపు, కొట్టి, ఏడిపించి అనందిస్తూండేవారు.

“నన్ను ఈ పుణ్య లో ఎంద్రకు పిట్టాన ? నేనేం తప్పి చేశానని నన్నంత అన్యాయంగా చూస్తున్నారు ? (కివి కిటకాలు), అడమల్లో

వు గాలు హాయిగా బతు కుతున్నాయి!” అని అను కుంటూ నారధు డు ఊర్చ విడిచి అడవిపట్టాడు .

అతనికి మునులు, జ్ఞానులు చెప్పుకొనే విషయాలు గుర్తుకొచ్చాయి. “నేనెందుకు తున్ను చెయ్యకూడదు! గొప్ప పుట్టుకదేవతల్లో మిట్టా!” అని అను కుంటూ తున్ను మైదులు పేట్టాడు నారధు డు .

“దిక్కులేనివాడికి ఎవడు దిక్కో, ఈ లోకానికంతకూ ఎవడు తండ్రో అతడే నాకు అన్నీ! నన్ను అతడేంచేసినా నిరే, అంతా అతని ఇష్టి!” అంటూ కాలంగర్త లేకుండా ఘోరమైన తున్ను చేశాడు. నారధు డి ఊహిస్తూ పరిపక్వమైంది. అతనిపై గొప్ప తేజస్సు పడి అతణ్ణి ఆవరించింది.

జ్యోతిర్గామిలో (విసిన్నుడైన విష్ణుమా “వత్సా నారదా! నీమాగాలో కలిసీపాతు న్నామా నీమాబహ్మి మా నసిమీశ్రు డమౌజన్మిస్తామా

నీలో నా అంశ వ తాటుంది. చిరంజీవిగా త్రికాలవేదివై ముల్లోకాలు తిరుగుతూ సదా నన్ను కీర్తిస్తుంటావు!” అని చెప్పాడు.

నారధు డు విష్ణు అంశతో బ్రహ్మకు కుమారుడై, దేవమునిగా పూజింపబడ్డాడు. విష్ణుమా యొక్క లీలావతారాల్లో నారధుని అవతారం ఒకటిగా చెప్పబడింది.

అటు వంటి నారధు డివల్ల ఉపదేశం పొంది ధ్రు ముడు చరచరా వెళ్తుంటే, “అన్నా, అర్ధ ! అడవికి వెళ్ళొద్దు!” అంటూ పరుగు పరుగున ఉత్తము డు ఏడు స్త్రీ వచ్చి ధ్రు ముడి అడ్డంగా చేతులు సాచి నిల్చుని, “నృ మ్హ, అడవికి పోతే నే నెవరితో కలిసి హరిభజన చేసింది? ఆడించడానికి నీలాంటి అన్నయ్య ఎక్కడ దొరు కుతాడు ? మా అమ్మ, నన్ను అన్న మాటలన్నదని, నా మీద నీకెందుకు కోపం? వెళ్ళకు, రా!” అంటూ వలవలా ఏడ్చాడు .

ధ్రు ముడు ఉత్తము డి ఊహించు కొని, “తమ్ముడా! నన్ను కన్నందు కు మా అమ్మ కూడా గొప్పది అనిపించు కోవద్దా? అందు కే వెళ్తున్నాను!” అన్నాడు.

ఉత్తము డు , “అర్ధుడే, నేనూ నీతో అడవికి వస్తానన, నృ మ్హతవిస్మిలో ఉందే నేను విశ్వ అవీ తెల్సింటాను!” అన్నాడు .

ధ్రు ముడు , “అలా అర్ధు డే, మీ అమ్మ ఏడు స్త్రీంది, తమ్ముడా! నేను అన్నన , నా మాట వినాలి, వెళ్ళు!” అన్నాడు ఆప్యాయంగా.

ఆ మాటతో ఉత్తము డు అలాగే చతి కిలబడి ఏడు స్త్రీందే స్త్రీ రు చి వచ్చి బు జ్జ గించబోతే, “అమ్మా! నన్ను ముట్టుకోకు. నీ మూలాన్నే అన్నయ్య వెళ్ళిపోతున్నాడు!” అన్నాడు .

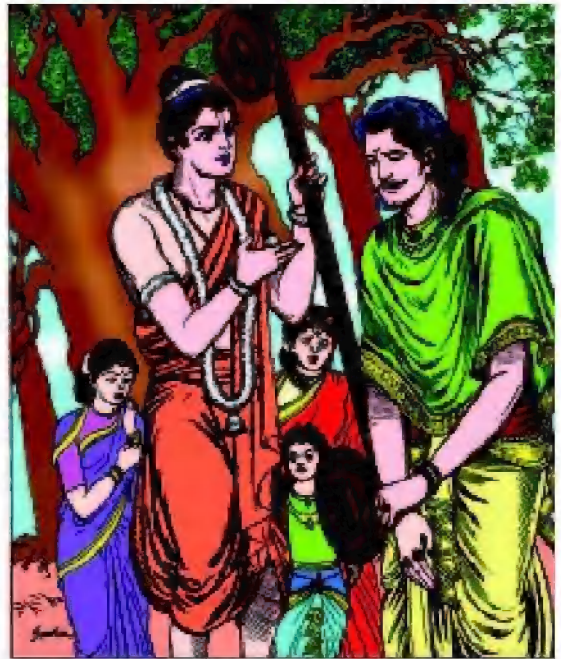
స్థిర చిలజ్జతో తలవంపుకొని, “నేను పాపిష్టివాన్ని, అంతా నా వూరికి తీసుకువచ్చింది!” అని అంటూ అందరినీ చూస్తూ ఉన్నప్పుడు, “ప్రవా! ప్రవా! ఆరే, నాయనా! ఇదంతా నా వుందబ్బా దీనివల్లనే జరిగింది. నా సీంహాసనం నీది! రా నాయనా!” అంటూ ఎల్ల గెత్తిపీల్చుస్తూ అక్కడికి వచ్చాడు.

అప్పటికే ధ్రువుడు చాలా దూరం వెళ్ళిపోయాడు.

నారదుడు స్థిరని తీసుకు, “అహూ! నీమూర్తి గర్భమానీ కుమార దీనినించి విచారించకు, నారాయణుడే అతనికి రక్షణ!” అని చెప్పి ఉత్తానపాద దీతో, “రాజా! ఇది వున్నది అందరూ సంతోషించవలసిన సమయం, నీకు తండ్రి, ప్రమాణిగా అయిన నన్నయ్యల వస్తువును మరణశానికి ప్రతిమను ఎనలేని కీర్తిస్తాడు. ఇందులో ఎవరైనా చేసినది ఏమీ లేదు, అంతా సర్వరక్షకుడైన ఆ నారాయణుని సింహాసనం!” అని చెప్పి అందరినీ ఊరేగించి శాంతిపర్వం చేశాడు.

ప్రమాణి వున్న వనంలోకి నారాయణుని అని తప్పిస్తూ చేస్తూనే ఉన్న నానది జలజల పాత్ర తూ శత్రు కలుపుకున్నది. ప్రాచీన గాల్లు అతని పట్టు అప్పటి ప్రాచీన తీర్థ గ్రామాలు. అతని తప్పిస్తూ వున్నా గాల్లు గజగజలాడాయి.

ఎవరికైనా తపస్సు చేస్తున్నా ఇంద్రుని పదవి కోరితారన్న కుని భయపడి ఇంద్రుడు ప్రమాణి తపాభంగానికి భీతికలిగించే ఇంద్రజాలం చాలా చేశాడు. వజ్రాయుధం రుక్మిణిని ఉరుములు, మెరుపులు, పిడుగులు రాల్చి భీభత్సం చేశాడు. ప్రమాణి దేనికి చలించ

లేదు. ఇంద్రుడు రాళ్ళు వర్షం కురిపించాడు. విష్ణుచక్రం ప్రమాణిపై తీర్థ గ్రామం అన్నింటినీ తూలగొట్టింది.

అప్పుడు నారదుడు ఇంద్రునితో, “ప్రమాణి సామాన్య బాలురం అన్న కున్నామా అతణ్ణి నువ్వేమీ చేయ లేమా అనవసరంగా బెంగ పడకు, ఇంద్రుని అతనికి గృహిణుల లాంటిది, తెలుసా!” అని యుద్ధిచెప్పాడు.

ధ్రువుని తపస్సుకు మెచ్చుకొని విష్ణువు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. ప్రమాణి విష్ణుమూర్తి వున్నా విష్ణుమూర్తి ఖాన్ది తదేకంగా వూరి పట్టరాని ఆనందం వల్ల నోటూట రాకుండా మూడిపోయాడు. “నిన్ను నారాయణుని వాలని వూరి, నేను బాలురం, స్వాతంత్ర్య పాత్ర తెలియ మా” అని ప్రస్తుతం అన్న కుంటూ ఆనందబాష్పాలు రాల్చు పున్నాడు.

విష్ణువు తన శంఖాన్ని ధ్రువుడి చెక్కిళ్ళకు తాకించాడు. వెనువెంటనే వేదవేదాం

తాలసారం నిండిన గొప్ప స్త్రాతాన్ని అవుత భక్తితో ఏకధారగా సావుగానం చేశాడు (ద్రు మత్తు).

విష్ణు మత్తు ఒందహాసిం చేస్తూ, “ద్రు వా, ఏం కావాలో చెప్ప!” అన్నాడు.

ధ్రువుడు, “ఓ పరమపురుషా! తుమ్మెద పిద్యాన్ని అంటి పేట్టుకొని మూడేలాగా సిదా నీవు దురపు ఒందహాసివదనుమిద్యాన్ని పూస్తూ మూడాలనే తప్పి నాకు, పురే కోరిక లేదు!” అన్నాడు.

“అలాగే మూడు మూనిలే! నీరాజ్యానికి వెళ్ళి రాజ్యంచేసి ధర్మపాలన నిర్వర్తించు. పీఠము ను మహానా రూపమైన విశ్వానికి శిరోభాగంగా మూడే ద్రు వపిద్యాన్ని చేర్చి తామ కల్పాంతరాలు గతిస్తున్నా చెక్కు చెదరని అచలపిద్యాన్ని అలంకరించి వెలుగు త్రాంటామా” అని చెప్పి అంతర్ధానప్తయ్యాడ విష్ణుమా

(ద్రు మత్తు) అను గ్రహించిన విష్ణు అవతరణం (ద్రు వనారాయణావతారం) అని చెప్పబడింది.

(ద్రు మత్తు) వూ హేష్టితీమిశానికివచ్చాడు. ఉత్తానపాదుడు అతనికి రాజ్యాన్ని అప్పి గించి తపస్సుకు వెళ్ళిపోయాడు. ధ్రువుడు చక్కగా రాజ్యపాలన చేస్తూన్నాడు.

ఉత్తముడు ఇంకా వివాహితుడు కాలేదు. రాజధర్మం అనుసరించి విజలకు వన్యపు గబాధలేకుండా చేయడానికివేటకు వెళ్ళాడు. హిమాలయ పర్వత అరణ్యంలో దృష్టి స్విభాషతైపు యేల విర్రు పు కుపిడి అతణ్ణి చంపారు.

సురుచి పుత్రశోకంతో అక్కడకు వెళ్ళి అరణ్యంలో రగ్గు లోన్న కార్చిచ్చులో కాలి పొల్చింది.

(ద్రు మత్తు) యే నిర్మూలనం చేయడానికి యక్షనగరమైన అలకానగరాన్ని పుట్ట డించాడు. వూయల వూర్ల లెళ్ళు యేల క్షుద్రమైన మాయాబాలాన్ని ప్రయోగించారు. (ద్రు మత్తు) నారాయణాస్త్రంతో వూయల్ని పిటాపించుచు చేసి విజయించాడు.

కుబేరుడు శరణాగతుడై (ద్రు మత్తు) వుంచి చేసి కుని భయ భక్తులతో అనేక సింహిదలిచ్చి వింపాడు.

(ద్రు మత్తు) పిల్ల మత్తు కువూర్లలను కన్నాడు. ఆదర్శ రాజ్యపాలనచేసి స్వాధీనం భువన వంశానికి కీర్తి తెచ్చాడు. చింకాలం రాజ్యం చేసి కువూర్ల డికి పిట్టం కట్టి (ద్రు మత్తు) బదరికావనానికి వెళ్ళాడు. వెష్టు మత్తు ధ్యానిస్తూ కొన్నాళ్ళకు బంగార శరీరాన్ని పొందాడు.

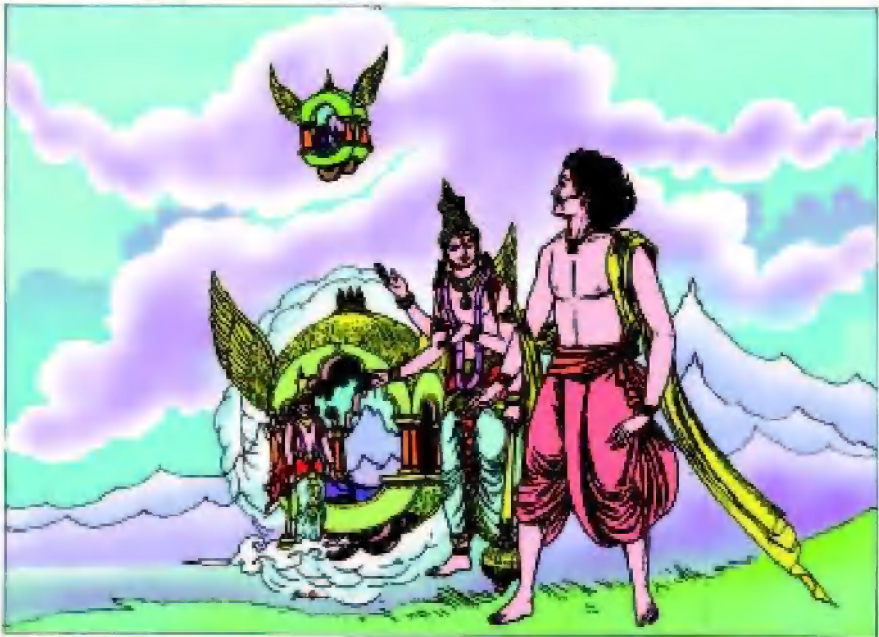
విష్ణు ఆదేశంతో విష్ణు భట్టలు వివూనం తెచ్చారు. వారు నాలుగు చేతులతో విష్ణు మూగే ఉన్నారు.

ద్రుమశు వారితో, “వూ అవుముకు లేని ఉన్నతపీఠం నాకు అవసరంలేదు!” అన్నాడు. విష్ణు దూతలు వుండు గా ఒక దివ్య వివూనంలో ద్రువమండలానికి వెళ్ళాను సునీతిని చూపించారు. అప్పడు ద్రుమశు సంతోషించి వివూనం ఎక్కి గ్రహిణుండలాల్ని సత్రమండలాల్ని సిద్ధిర్ని మండలాన్ని దాటి ద్రువపిదానికి చేరాడు. ద్రువపిదాన్ని విష్ణు పిదపు అనీ, ద్రువోతి అనీ అంటారు. విష్ణువు నివాసమైన వైకుంఠము అక్కడే ఉంటుంది. ద్రువోతిలోనే గోలోకపు ఉంటుంది. గోలోకములో విష్ణువు రెండు చేతులతో కష్టితు గా ప్రిక తి స్వీరూపిణి

యైనరాధాదేవితో కలిసి వేణువును ఊదుతూ ఆనందిస్తూ ఉంటాడు. గోలోకానికి పేను గొప్ప అంధకారం వ్యాపించి ఉంటుంది. ఆ అంధకారానికి అవతల విష్ణువు వైకుంఠ వాసుడై వెలుగుతూ ఉంటాడు. ద్రువుడు సిదా విష్ణుమశు చూస్తూ ఉజ్వల కాంతితో ప్రికాశించాడు.

గుంజకు కట్టిన ఆమతాగసిద్ధిర్ని వుండలం అతని పుట్టారా ప్రిదో ణం చేస్తూంటే, సివున్తినత్ర గ్రహిగణాలతో నిండిన శింశు వూర చక్రం అతని క్రిందు గా తిరుగు తూంటుంది.

గోలోకానికి దిగువ బ్రహ్మ ఉండే సిత్య లోకపు, జనలోకపు, పుషార్లోకపు, స్విర్లోకపు, భువర్లోకపు, భూలోకపు అనే ఊర్వలోకాలు ఏవూ; భూలోకానికి దిగువ

అథోలోకాలనబడే అతల, వితల, స్థితల, రసాతల, తలాతల, మృహతల, పాతాళ లోకాలు ఏవూ కలిసీ పిద్ధాలు గ్ర లోకాలకు వీధుగా విశ్వశిఖరాగ్రంపేర్చు మౌ దిక్కులకు దిక్కుగా అచలపిద సత్రంగా పికా శిన్చిన్నాడు .

దీ ఉండాలేగాని, చిన్న పేద అనే తార తమ్యాలు లేకుండా ఎంతటిదైనా సాధించ లేనిదంటూ ఉండవు . అందుకు బదేండ్ల ప్రాయంలోనే తపస్సుకు వెళ్ళిన బాలద్రువుడే చక్కని తార్కాణం! అని సూత్రుడు వ్రవ చరిత్ర ముగించి తిరిగి చెప్పడం ప్రారంభించాడు :

మత్స్యం కేవలం జలచరమైతే తాబేలు నీటిలోనూ , భూవు పేర్చా చరిస్తోంది.

నీటిలో నుండి ప్రాణినేల వీధుకు మచ్చింది; అంటే జలచరదశనుంచి భూచరదశకు పిరిణావుం జరిగిందన్న పూట.

అలాంటి తాబేలుగా విష్ణుమూలవత రించాడు. అదే దశావతారాల్లో రెండవదైన కూర్మావతారం! అంటూ సూత్రుడు మునులకు అద్భుతమైన కూర్మావతారగాథ చెప్పడం ప్రారంభించాడు :

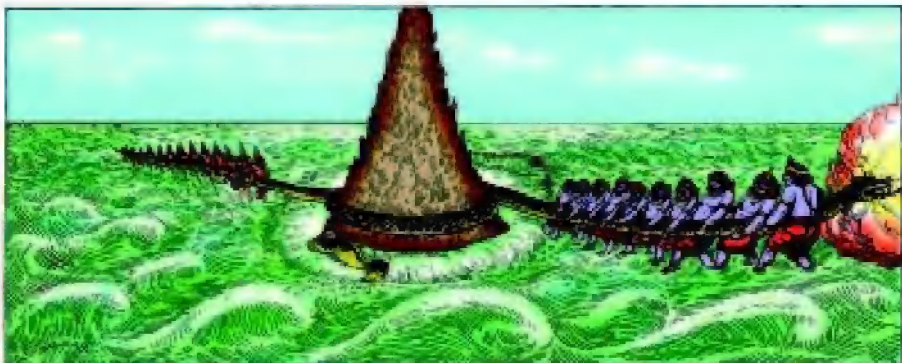
దేవతలు , రాస్థిలు కలిసీ క్షీరసాగరాన్ని వుధించి, అవు తాన్ని సాధించటానికి తయారయ్యారు .

అవు తం సీద్దించనీ, అది అంతావు నదే అమృతం! అని భుజబలంతోనూ , సింఖ్యలోనూ ఆధికులైన రాస్థిలు ఎత్తుగడవేసుకున్నారు .

రాస్థిలకూ అవు తంతో అవు రత్వం సీద్దిస్తూ, వునకు ఒరిగేది ఏముంది? అంతా ఆ విష్ణుమూల భారం! అని దేవతలు విష్ణుమౌ నమ్ముకున్నారు .

పాలసిప్పు ద్రంలో వుందరపిర్వతాన్ని కవ్వంగా నిలబెట్టి, వాస్థికి వుహసీర్నాన్ని తాడుగా పుట్టి, చిలకటానికి నిర్ణయం జరిగింది. కాని, వుందరపిర్వతాన్ని తెచ్చి పాలసిప్పు ద్రంలో వేయడం ఎవరికీ శక్యం కాని పేని! విష్ణుమూలను గ్రహించి, ఆ పని నెరవేర్చి, గిరిధారి అనిపించుకున్నాడు .

రాక్షసులు వాసుకి తలవైపు పట్టుకుంటావు ని పట్టుబట్టారు . అలాగే ఒప్పికొండని దేవతలకు చెప్పి విష్ణువు తాను కూడా దేవతలందరి, చిట్టచివర వాస్థికి తోక పట్టుకున్నాడు. క్షీరసాగర మథనం ప్రారంభమైంది.

వివిధ దేశాల కథలు

ఆస్ట్రేలియా జానపద కథ సర్ప బహుమతి!

ఒకానొకప్పుడు గిసేలా అనే ఒక పేదపిల్ల ఒక రైతు ఇంట్లో పనిచేస్తుండేది. గిసేలాకు తల్లిదండ్రులు చిన్నప్పుడే పోయారు. నా అనే వాళ్ళవరూ తన అనాథ ఆమె. అందువల్ల కడుపుకూటికి కాయ కట్టం చేయక తప్పింది కాదు. రైతు ఇంట్లో ఆమెకు రకరకాల పనులు చెప్పేవారు. జీతబత్తాలు లేవుగాని మూడు పూటలా కడుపునిండా తిండి మాత్రం పెట్టేవారు. తనకు తిండి, తలదాచు కొవడానికి ఇంత నీడా ఇస్తున్న రైతు కుటుంబం చిట్ట గిసేలా ఎంతో కృతజ్ఞత కనబరచేది.

ఒకనాటి ఉదయం రైతుభార్య ఆమెను పిలిచి, "గిసేలా, గొడ్ల చావడివద్దకు వెళ్ళి ఆవుల నుంచి పాలు పితుక్కుని రా," అన్నది.

గొడ్ల చావడి ఇంటికి కొద్ది దూరంలో ఉంది. వానకురుస్తోంది. ఆమె చావడి చేరేసరికి బాగా తడిసిపోయింది. చలికి వణుకుతూనే ఆమె ఆవుల నుంచి పాలు పితికింది. పాలు పాత్ర నిండుతూన్నప్పుడు ఆమెకు వెనకనుంచి బుస్సు చునే శబ్దం వినిపించింది. ఆమె తిరిగి చూసింది. పెద్ద నాగ సర్పం ఆమెకేసి వస్తున్నది. సర్పం పడగ మీద బంగారు కిరీటం మెరుస్తున్నది. భయంతో అరచబోయి, పాము కళ్ళల్లోకి చూసి అలాగే ఆగిపోయింది. పాము చాలా దాహంతో, ఆకలితో ఉన్నట్టు గ్రహించి పాలపాత్రను దాని ముందు పెట్టింది గిసేలా. పాము పాలను జుర్రేసి, ఆమెకేసి ఒకసారి కృతజ్ఞతతో చూసి, వెనుదిరిగి వచ్చిన దారినే వెళ్ళిపోయింది.

ఆ పాము పాత్రలోని పాలన్నిటినీ తాగే యడం చూసిన గిసేలా హడలిపోయింది. పాత్ర అడుగున మాత్రం చాడెడు పాలున్నాయి. ఖాళీ పాత్రను చూస్తే రైతుభార్య తిడుతుంది. కోపంతో ఈపూట తిండి పెట్టకుండా మానేయవచ్చు కూడా. ఇలాంటి ఆలోచనలతో భయం భయంగా ఇల్లు చేరిన గిసేలా, చప్పుడు చేయకుండా తనగదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

"గిసేలా, ఆవులనుంచి పాలు పితికావా?" అని కేకవేసింది వంట గదిలోంచి రైతుభార్య.

"పితికాను," అన్నది గిసేలా మెల్లగా.

"మరి అక్కడున్నా వేమిటి? పాలను పాత్రలో పోయ," అన్నది రైతు భార్య.

గిసేలా పాలపాత్రను, పాలు కాచే పాత్రలో కుమ్మరించింది. మరుక్షణమే పాత్ర సిండి

వెళ్ళి ఇంకో పాత్రలోకి కుమ్మరించినప్పుడు కావలసినంత పాలు వచ్చేవి. దాంతో రైతు భార్య ఎంతో సంతోషించేది కాని, ఎందుకిలా జరుగుతున్నదో మాత్రం ఆలోచించేది కాదు. అనుమానించి ప్రశ్నించేది కాదు. అదృష్టవశాత్తు, ఆమెకు గొడ్ల చావడికి వెళ్ళి చూడాలని ఎప్పుడూ తోచలేదు. ఆ కారణంగా చావడి దాపులనున్న బంగారు కిరీటం నాగసర్పం గురించి ఎవరికీ తెలియలేదు.

రోజులూ, నెలలూ, సంవత్సరాలు గడిచాయి. గిసేలా ఇప్పుడు అందమైన యువతిగా ఎదిగింది. ఆమెను పెళ్ళాడ దానికి ఎందరో రైతుయువకులు రాసాగారు. గిసేలా మరెంతో కాలం తమ వద్ద ఉండబోదని, రైతూ, రైతుభార్య గ్రహించారు. అందువల్ల ఆమె పట్ల ఎంతో ఆప్యాయంగా మసలు కోసాగారు. గిసేలా మాత్రం ఎప్పటిలాగే, పాలు పితకడం నుంచి అన్ని పనులూ సక్రమంగా చేస్తూ రాసాగింది.

కొన్నాళ్ళ తరువాత ఆమెను పెళ్ళాడతానంటూ వచ్చిన ఒక రైతుయువకుడు ఆమెకు బాగా నచ్చాడు. మిగతా వారికన్నా అతడు చాలా భిన్నంగా కనిపించాడు. పేదవాడైనా, చాలా బుద్ధిమంతుడిలా కనిపించడంతో గిసేలా అతన్ని పెళ్ళాడడానికి సమ్మతించింది. పెళ్ళి కుదిరి ముహూర్తం నిశ్చయించబడింది. పెళ్ళినాడు అందరికీ ఎందు చేయాలని రైతు దంపతులు నిర్ణయించారు.

గిసేలా ఆఖరుసారిగా పాలు పితకడానికి చావడికి వెళ్ళింది. పాలు పితకాక ఎప్పటిలా పాలు తాగడానికి నాగసర్పం వచ్చింది.

“నీకు పాలు పితకి ఇవ్వడం నాకు ఇదే చివరి సారి. రేపే నాకు పెళ్ళి కాబోతున్నది.

పోయింది. అదొక్కటే కాదు. అలాంటి మూడు పాత్రలు నిండిపోయాయి.

దానిని చూసి పరమానందం చెందిన రైతు భార్య, జీవితంలో మొదటి సారిగా గిసేలాకేసే నవ్వుతూ చూస్తూ, “చాలా తెలివైన పిల్ల. ఇక మీదట రోజూ తెల్లవారగానే వెళ్ళి, ఆవుల నుంచి పాలు పితకే పని నీది!” అన్నది.

“వద్దమ్మా, ఇంకేదైనా పనివుందే చెప్పండి, చేస్తాను,” అన్నది గిసేలా పామును తలుచు కుంటూ.

“అదేం కుదరదు. ఇకపై రోజూ పొద్దున, సాయంకాలం ఆవుపాలు పితకే పని నీది. మరేం మాట్లాడకు,” అన్నది రైతుభార్య.

గిసేలా మరేం మాట్లాడ లేదు. మాట్లాడినా ప్రయోజనం ఉండదని ఆమెకు తెలుసు. మరుసటిరోజు నుంచి ఆమె ఉదయం, సాయంకాలం పాలు పితకడానికి వెళ్ళేది. పాలు పితకేది. ఆ తరువాత బంగారు కిరీటం నాగసర్పం వచ్చి పాలలో కొద్దిగా మిగిల్చి, మిగిలినదంతా తాగివెళ్ళేది. అయితే, ఇంటికి

పెళ్ళయ్యాక భర్తతో వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళి పోతాను గనక, ఇకపై నిన్ను చూడలేను. నా కాబోయే భర్తకు అవులు లేవు. అందువల్ల నీకు పాలు పితికి ఇవ్వలేను,” అన్నది గిసేలా ఎంతో బాధగా.

పాము కూడా ఆమెకేసి ఎంతో విచారంతో చూసింది.

“రేపటినుంచి నిన్ను చూడలేను. అది తలుచుకుంటే చాలా బాధగా ఉంది. నువ్వు నా పట్ల ఎంతో ఆప్యాయంగా ఉన్నావు. నేను పెళ్ళి చేసుకోనున్న యువకుడు చాలా పేదవాడు. అతని ఇంట్లో కావలసిన వస్తువు లేవీ లేవు. అయినా నాకు బాధలేదు. అతడు చాలా మంచివాడు; దయాస్వభావి. పేదలమైనా సంతోషంగా ఉండగలమని భావిస్తున్నాను. మమ్మల్ని దీవించు,” అన్నది గిసేలా గద్గద స్వరంతో.

సర్పం ఒకసారి ఆమెకేసి చూసి మెల్లగా వెనుతిరిగి వెళ్ళిపోయింది.

గిసేలా పెళ్ళివిందు గొప్పగా జరిగింది. విందుకు గ్రామప్రజలందరూ వచ్చారు. తృప్తిగా విందుభోజనం చేసి ఆడుతూ పాడుతూ తమ

ఆనందాన్ని చాటసాగారు. హఠాత్తుగా జనం మధ్య బుస్సుమనే శబ్దం వినిపించింది. అందరూ ఆ శబ్దం వచ్చిన దిశకేసి చూశారు. తల మీద కాంతులు వెదజల్లే చిన్న బంగారు కిరీటంతో నాగసర్పం పెళ్ళి వేదిక కేసి రాసా గింది. అది పెళ్ళి కూతురు భుజాలమీదికి ప్రాకుతూ వెళ్ళి, తలను ఊపింది. దాని తల మీద కిరీటం పెళ్ళికూతురి తల మీద పడగానే అది అక్కడినుంచి వెనుదిరిగి వెళ్ళి చీకట్లో కలిసిపోయింది. ఆ దృశ్యాన్ని చూసిన ప్రతి ఒక్కరూ ఆశ్చర్యచకితులయ్యారు. తననేస్తం పెళ్ళికి రావడం చూసి గిసేలా కళ్ళు ఆనంద బాష్పాలతో నిండిపోయాయి. బంగారు కిరీటాన్ని తీసి భద్రంగా తన సంచీలో దాచుకున్నది. మళ్ళీ పెళ్ళివేడుకలు ఆరంభమై తెల్ల వారేదాకా సాగాయి.

మరునాడు తెల్లవారాక, గిసేలా బంగారు కిరీటాన్ని దాచిన సంచీని విప్పిచూసింది. సంచీ నిండుగా బంగారు నాణాలు! ఆమె సంతోషంగా నాణాలను వెలుపలికి తీసింది. సంచీమళ్ళీ నాణాలతో నిండిపోయింది. ఆమె తీస్తున్న కొద్దీ సంచీలో నాణాలు వస్తునే ఉన్నాయి. ఆ తరవాత ఆ సంచీ ఎప్పుడూ ఖాళీ కాలేదు. దాంతో గిసేలా దంపతులు ఆ గ్రామంలోనే అందరికన్నా ధనవంతులయ్యారు. అందరితో ప్రేమాదరాలతో మసలుకుంటూ తమ సంపదలను లేనివారితో పంచుకోవడం వల్ల, అందరూ వారిపట్ల ఎంతో ప్రేమగా నడుచుకోసాగారు. ముఖ్యంగా గిసేలాను చిన్నప్పటి నుంచి ప్రేమతో ఆదరించిన రైతు దంపతుల ఆనందానికి హద్దులు లేకుండా పోయింది!

- స్వప్న దత్త

పసివాడి న్యాయబుద్ధి

ఎదుటివాళ్ళు ఏదైనా రుచికరమైన పదార్థం తింటూంటే మనకు నోరూరడం సహజం. తింటూన్న వాళ్ళు అందులోంచి చిన్న ముక్క తీసి ఇస్తే ఎలా ఉంటుంది? ఎవరైనా బాధగానే ఉంటుంది. అంతే కదా? అయితే, ఒక పసివాడు తన వద్ద ఉన్నదాన్ని సమంగా పంచి మిత్రుడికి ఇచ్చి తన న్యాయబుద్ధిని ఆరేళ్ళ ప్రాయంలోనే ప్రదర్శించాడు!

ఆ కుర్రాడు ఇంటి ముందు వాకిట్లో మిత్రుడితో కలిసి ఆడుకుంటున్నాడు. అప్పుడు ఆ కుర్రాడి తల్లి పళ్ళెంలో ఒక చపాతీ తీసుకుని వచ్చింది. తన కొడుకుతో పాటు ఇంకొక అబ్బాయి ఆడుకోవడం చూసిన ఆమె, చపాతీని రెండు ముక్కలుగా చేసింది. ఆ ముక్కలు రెండింటినీ కుర్రాడికిచ్చి, పెద్ద ముక్కను చూపుతూ, “ఇది నీకు, రెండవది నీ స్నేహితుడికి. వెళ్ళి చేతులు కడుక్కుని వచ్చి తినండి,” అన్నది.

కుర్రాడు ఒక్క గెంతున వెళ్ళి చేతులు కడుక్కుని వచ్చి, పళ్ళాన్ని అందుకుని, అందులోని పెద్దముక్కను స్నేహితుడికిచ్చి, చిన్నముక్కను తను తినసాగాడు.

“ఎందుకలా చేశావు?” అని అడిగింది తల్లి ఆశ్చర్యంగా.

“స్నేహితుడంటే తోబుట్టుతో సమానం అని నువ్వేకదా చెప్పావు? అందువల్ల నాకన్నా పెద్దవాడైన ఈ స్నేహితుడు నాకు అన్నయ్య అవుతాడు. అవునా? అన్నయ్యకు పెద్దముక్క ఇచ్చి, చిన్నవాణ్ణయిన నేను చిన్నముక్కను తీసుకున్నాను. ఇందులో తప్పేమిటి?” అన్నాడు కుర్రాడు.

బిడ్డ ధర్మబుద్ధికి ముగ్ధురాలైన ఆ తల్లి, ఆప్యాయంగా వాణ్ణి దగ్గరికిపిలిచి, నొసట ముద్దుపెట్టింది!

ఆ కుర్రాడు పెరిగి పెద్దవాడై గొప్ప ఉపాధ్యాయుడుగా, బొంబాయి ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయ ముర్తిగా పేరుగాంచాడు. ఆయనే యావద్భారత ప్రసిద్ధిగాంచిన మహాదేవ గోవింద రనడే!

ఆర్య

అజ్ఞాత యువరాజు
విదించి సామాన్య గౌరవ

చిత్రాలు:
గాంధీ అరవింద్

అయోధ్యలోని మయూరవేలంకానికి
దేవి నిలబడ్డారు.

స్వామీ, ఈ
సంకరాల్లా
భద్రంగా
ఉంటున్నాను.

ప్రస్తుత స్థితికి వారితోమైమారు,
మయూరమును వారి వారిగా
పర్యవేక్షించాలని అనుభవిస్తున్నాను!

రాజుగారు
సామాన్య
తీర్మానాలన్నాటి
నేను భావించాను
సాయం!

మహారాజు త్వరిత
రీతిగిచ్చి, రాజ్యంలో శాంతి
భద్రతలను నెలకొల్పగలడనే
నిశ్చయంగాను, స్వామీ!

ఈ స్థితిలో నేను వేయించింది
పట్టుకుంటే, సంతోషించి
స్వామీ!

మయూరస్థితిని కొనసాగిస్తూనే
మీరాచాలి, పన్నెండు మంది, వేయించుకు
పట్టుకుంటే నా కోసం నామరసం
ఉంటుంది.

అక్కడ శాంతిపురంలో, పట్నా భిషిజం కోసం ఎదురుచూడకుండా, వీరసింహుడు అధికారాన్ని చేజిక్కించుకున్నాడు.

అమరసింహా! ఇప్పుడు మనం ప్రజల దృష్టిని దాముల్పించడం ముఖ్యం. మన పారుగు రాజ్యంపై దండెత్తుదాం. ఏమంటావు?

అమృతపురి మీదికే దండెత్తుదాం. శను కూతురూ, మనవడూ కలిసింక పోయినప్పుటి నుంచి రాజు ప్రేమనాథుడు న్యాయి అవుతాడన్నాడు.

సేనాధిపతి అమరసింహుడు, దళనాయకులతో యుద్ధం చేర్చుట జరిపాడు.

సురునాడు పానశాలలో -

అమృతపురి మీదికే మనం ఎప్పుడు దండెత్తునున్నాం?

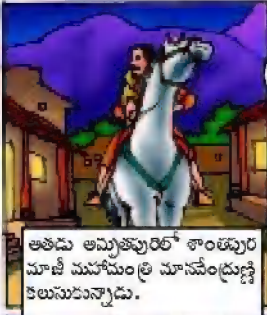
నాఖంధం దండెత్తునా? తీసివేస్తుంది!

మారువేషంలో ఉన్న మనంతుణ్ణి దళనాయకులు గుర్తించలేదు. అతడు చాలా సంభాషణలు విన్నాడు.

ఎమిట? అమృతపురి మీద దాడి?

నేనెప్పుడో అమృతపురికి తిరిగివెళ్ళాలి. చెడులోనూ ఓ మంచి జరిగింది.

వెలుతుల కృష్ణప్ప ఒక దళనాయకుడి గుర్తాన్ని విడిచింతుడని, మనంతుడు అమృతపురికి దాడు తీశాడు.

అతిథి అమృతపురిలో శాంతపురి
మాణి మహామంత్రి మానవేంద్రుణ్ణి
కలుసుకున్నాడు.

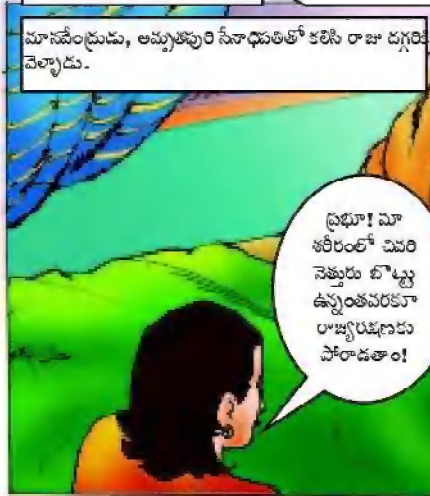

శాంతపురి నుంచి
ఏమైనా వార్తలున్నాయా?
మనం?

మనం వెంటనే ప్రేమనాథ
మహారాజును హెచ్చరించాలి.

అమృతపురి మీదికి రేపే
దండెత్తడానికి అక్కడ
సైన్యం
అయ్యేమురుతున్నది!

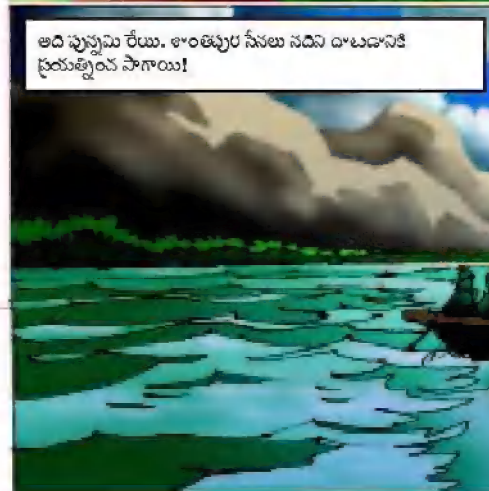
మానవేంద్రుడు, అమృతపురి సేనాధిపతితో కలిసి రాజు దగ్గరికి
వెళ్ళాడు.

ప్రభూ! మా
శరీరంలో చివరి
నెత్తురు బొట్టు
ఉన్నంతవరకూ
రాజ్యరక్షణకు
పోరాడతాం!

మేఘనాథుడు, సైన్యాన్ని
అప్రమత్తం చేశాడు,
ప్రభూ!

నందినీ నందినీ చాటి చాళ్ళు అంత
సులభంగా ముర్రాజ్యంలో
అడుగు పెట్టలేరు. నందినీ మనల్ని
రక్షించగలడు!

అది పున్నమి రేలు. శాంతపురి సేనలు నందినీ దాటడానికి
ప్రయత్నించిన పాగాయి!

చాలాత్తుగా తుఫాను విరుచుకుపడింది.

... ఉచ్చిత నదీ ప్రవాహం మడులు తీరిగిపోగింది.

అలల్లు పడమలు అటూ ఇటూ అల్లాడసాగాయి ...

అయ్యో! నా పడమ
కొట్టుకుపోతోంది!
ఏమిటి తుఫాను!

ఎక్కడ మన
సేనాధిపతి?

కొనబడింది! మునిగి
పోతున్నాను!

... నైసరాలు నదీ ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోయారు. రాజు ప్రమాదానికి ఈ పాపజమయింది.

ఇక ఇక్కడి ఉండి
ప్రయోజనం లేదు.

ఓ, అనుదసింహా!
రాజధానికి
తీరిగివెళదాం!

-(ఇంకావుంది)

విద్యుత్తు పాదుపు చేద్దాం

ఒకరోజు సాయంకాలం వీణ తాతయ్యతో సరదాగా ఆడుకుంటోంది. అప్పుడు ఆమె తండ్రి వచ్చాడు. అతని ముఖం విచారంతో ఉండడం గమనించిన తాతయ్య, "ఏమటి నాయనా, అలా ఉన్నావు?" అని అడిగాడు.

"ఈ నెల కంటే బిల్లు చదపుట్టిస్తోంది. ఇలాగే నెలనెలావస్తే కొంప మునగడం భాయం. ఎలా మేనేజ్ చేయాలి తెలియడం లేదు," అన్నాడు తండ్రి మరింత బాధగా.

"ఆ సంగతి నేను చెబుతాను. మొదట ఒక్కసారి తల టిప్పి ఇంటిని పరిశీలనగా చూడు, చాలు," అన్నాడు తాతయ్య.

తండ్రికి ఆయన ఏం చెబుతున్నాడో అర్థం కాలేదు.

"ఇంట్లోకి కాస్త చూడరా అంటే అలాదిక్కులు చూస్తేందే? ఎవరున్నా లేకపోయినా తిరిగి ఫిష్టను చూడు, అలాగే గదులన్నిటో వెలిగే లైట్లను చూడు. చూసే వాళ్ళున్నా లేకపోయినా ఎప్పుడూ నడిచే టీవీని చూడు. మరి కంటే బిల్లు మోపడవుతుందంటే కాదా?" అన్నాడు తాతయ్య.

తండ్రి మరేమీ మాట్లాడలేదు. వీణ మాత్రం నవ్వుతూ తండ్రికేసి చూసింది.

అప్పుడు తాతయ్య, "వీణా, నువ్వు ఫ్రిడ్జ్ తెరిచి, అందులోని బాటిల్ తీసి నీళ్ళు తాగి, దాన్ని లోపల పెట్టిగాని ఫ్రిడ్జ్ తలుపు మూయక పోవడం నేను చాలా సార్లు చూశాను. అలా చేయడం వల్ల, కూరింగ్ తగ్గుతుంది. పర్వసానంగా ఎక్కువ విద్యుత్తు

ఖర్చవుతుంది కదా?" అన్నాడు.

"అవును, తాతయ్యా. నిజమే ఇకపై అలా చేయను. బాటిల్ తీయగానే తలుపు మూసేస్తాను," అన్నది వీణ.

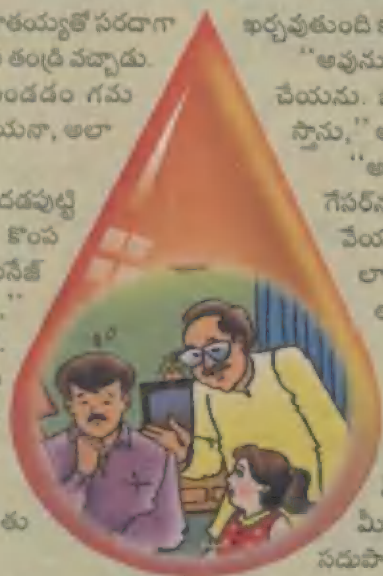
"అలాగే, ఉపయోగించాక కూడా గేపర్ను అలాగే గంటల తరబడి వదిలి వేయడం చూశాను. అదెంత కంటే బాగుంటుందో తెలుసా?" అన్నాడు తాతయ్య.

వీణ మౌనంగా ఉరుకున్నది.

తాతయ్య కొంతసేపు మౌనంగా ఉండి, మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు : "మీరంతా చాలా అద్భుతవంతులు, మీటనొక్కగానే క్షణాల్లో, నీమిషాల్లో మీ పనులన్నీ అయిపోతాయి. ఎన్నో సదుపాయాలు వచ్చేతాయి. మా చిన్నప్పడు

గ్రామాల్లో ఎమున్నాయి? విద్యుత్తు లేదు. కిరస నాయిలు దీపం గుడ్డి నెలుగులోనే నేను చదువుకున్నాను. రేడియోలు లేవు, టీవీలు లేవు, మిక్సీ లేదు, గ్రేండర్ లేదు. ఆ కాలంలో జీవితం ఎలా ఉండేదో ఒక్కసారి అలోచించి చూడండి. అలా చేస్తే మీకు విద్యుత్తు వృధా చేయాలనిపించదు, మనకున్న వసతులను ఆనుభవించాలి తప్ప దుర్వినియోగం చేయకూడదు, వృధా చేయకూడదు. అవునా?"

"అవును, తాతయ్యా. మీరన్నది అక్షరాలా నిజం. ఇకపై ఉపయోగం లేనప్పుడు విద్యుత్తు పరికరాల స్విచ్‌లను ఆఫ్ చేస్తాను. తప్పకుండా విద్యుత్తును పాదుపు చేస్తాను," అన్నది వీణ తాతయ్య చేయి పట్టుకుంటూ.

DO YOU

KNOW?

Power Saved is Power Produced!

Still would you let it go waste?

Children:
Let us get active participation in PCRA's conservation mission.
Remember, conservation leads to a beautiful tomorrow.
Write a slogan on Power Conservation and use here back

I save energy because

Name: _____ Age: _____
School: _____ Class: _____
Address: _____ P.O. _____

PETROLEUM CONSERVATION RESEARCH ASSOCIATION

18, Sakinaka Plaza, New Delhi-110068

Contact: petroleum.org India and abroad: www.pcra.org

విజ్ఞానం వినోదం వికాసం

విజ్ఞాన వీచికలు

నేత్ర కవచాలు

తలపైకెత్తకుండా పైకి చూసినట్టయితే కను బొవులు కనిపిస్తాయి. అమా? వీటివల్ల కళ్ళకు ఎలాంటి ఉపయోగం ఉందో ఎప్పుడైనా ఆలోచించారా? కను బొవులే గనక లేకుంటే నుదుటి చెమట అలాగే కళ్ళల్లోకి దిగేది. అందువల్ల చూమివూ త్రవ్వే కాదు; వున ఆరోగ్యం కూడా దెబ్బతినేది. ఎందుకుంటే స్వేదం అన్నది శరీరం నుంచి వెలువడే మలినాలే కదా? కనుబొమలు ఆవిధంగా-ప్రిపించానికి గవాల్లామన్న వున అమూల్యమైన నేత్రద్వయానికి సిహిజమైన అడ్డుగోడల్లా పనిచేస్తున్నాయి. కళ్ళకన్నా కను బొవులు కాస్తా ఉబ్బిత్తుగా ఉండడంవల్ల, ప్రిహద వశాత్తు తగిలే దెబ్బల నుంచి కళ్ళను రించే కవచాల్లాగానూ ఉన్నాయి.

అంతే కాదు. కళ్ళకు అందుం సెవు కూర్చుండంలోనూ, వుఖానికి చక్కని రూపం ఇవ్వడంలోనూ కను బొవులు చాలా వుఖ్యంగా ఉంటున్నాయి. కళ్ళను వీ నేత్రాలని, కను బొవులను విల్లులని కవచు వర్ణించడం వునకందరికీ తెలిసినదే.

మన పరిసరాలు

ఎగిరే కప్ప!

ఒక్క పాదంతో రెమ్మును పట్టుకుని మరో పాదాన్ని నదీతీరంలో ఊగుతూన్న రెల్లుపై మోపి ఏజంతు మచేలాడగలదు? నిటారుగా ఉన్న చెట్టు బోదెపై పాదం మోపి నిలబడగల ప్రాణి ఏది?

ఇలాంటి "ఎన్నులన్నిటినీ పు నాయూ సింగా చేయగల ప్రాణి చెట్లపై నివసించే కప్ప. వీటిని పట్టుకుని కొద్దిగా శిణ ఇస్తా చాలు. సర్పా విన్యాసాలన్నిటినీ పు నాయూ సింగా చేయ గలము.

ఈ జాతి కప్పలు వున్న పులకన్నా ఇలాంటి విన్యాసాలను అవలీలగా చేయ గలగడానికి కారణం వాటి పాదాల వేళ్ళు వుధ్యవర్మం 'స్పైక్స్' ప్యాడ్స్'లాగా వనిచేస్తాయి. వీటి సాయంతో చెట్ల కప్పలు ఎలాంటి ఉపరితలాన్నయినా - ఆకు అడుగు భాగాన్ని సేత్రం గట్టిగా పట్టుకోగలము.

ప్రిపించ వ్యాప్తిగా అన్ని ఖండాల్లోనూ విభిన్న నివాసి ప్రాంతాలలో దాదాపూర్వ 00 జాతుల చెట్లకప్పలు ఉన్నాయి.

విజ్ఞానం వినోదం వికాసం

మీకు తెలుసా?

యాం ... యాం ...!

న్యూ గినియా లో సొసెపిక్ నదీ తీరంలోని ఎబ్లావు అనే ఒక జాతి గిరిజనులు వందలాది రకాల 'యాం' అనే చిలగడలు విలసిల్లు పండిస్తారు.

ఎబ్లావు పురుషులు ఉత్తమమైన యాం పండించడాన్ని ప్రతిష్టాత్మకంగా పరిగణిస్తారు. వాళ్ళ తరచూ యాం ఉత్పాదన కూడా జరుపి కుంటారు. వీటిలో వ్యక్తులూ, జాతులూ,

గ్రామ ప్రజలూ తాము పండించిన యాం విలసిల్లు పదిర్చునకు ఉంచుతారు. సాధారణంగా యాం తొమ్మిది అడుగుల పొడవు ఉంటుంది. పురీ నాణ్యమైనవి వస్తుండు అడుగుల పొడవు వరకు పెరగగలగ్తుంది. పిండు గసెవు లో ప్రదర్శనకు ఉంచే యాం యాం విలసిల్లు పండించినవారే తినత. వాటిని ఇతరులకు ఇస్తారు. తమ బంధువులకు సంతకముగా యాం విలసిల్లు పేర్లకు యాం విలసిల్లు తాము వాళ్ళకు ఇవ్వాలని ఆశిస్తారు. అందు కుండు ప్రయత్నిస్తారు.

లోకజ్ఞానం

మనపురాణాలు - క్విజ్

1. పు హారత యుద్ధంలో నకులు ధృ ఎవరితో యుద్ధం చేశాడు ?

2. కాకుత్స్థుడు ఎవరు ? రామా యుద్ధం జ్ఞాపికం వస్తుంది కదా ?

3. పు హారతంలో సివ్యసాచి అనే బిరుదనామంగల పీరుడు ఎవరు ?

4. ఛాయా దేవి ఎవరి పత్ని ?

5. దేవాంతకుడనే రావణుడి కుమారుడు రామ రావణ యుద్ధంలో పురణించాడు. అతన్ని హతవా ర్చిన వారెవరు ?

(సితా ధానాలు 78వ పేజీలో)

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

ఈ ఫోటోలకు ఒక్క మాటలోగాని,
చిన్నవాక్యంలోగాని వ్యాఖ్యలు రాయగలరా?
రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.

SOURAA

SIVAKKAMANI

వ్యాఖ్యలను కాంపిటీషన్ పోస్ట్ కార్డుపైన రాసి ఈ నెల 25వ తేదీలోగా మాకు అందేలా పంపాలి. పోటీ ఫలితాలు మే 2004 సంచికలో ప్రచురిస్తాం. ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహుమానం.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందమామ, 82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ,
ఈకాట్టతాంగల్, చెన్నయ్ - 600 097.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ:

మొదటి ఫోటో : చేతిరాతలు చూసేకన్నా ...
రెండవ ఫోటో : చేతులు కలవడం మిన్న కదా!

అభినందనలు

జనవరి నెల పోటీ ఫలితాలు
ఎం. వి. రమణారావు,
డిప్యూటీ మేనేజర్ డబ్ల్యు.డి.ఓ. డిపార్ట్మెంట్
హిందూస్థాన్ షిప్ యార్డ్ లిమిటెడ్,
విశాఖపట్నం - 530 005.

సమాధానాలు

1. శకుని
2. శ్రీరాముడికి పూర్వం
3. అర్జునుడు
4. సూర్యుడు
5. హనుమంతుడు

Good news
for young
bookworms!

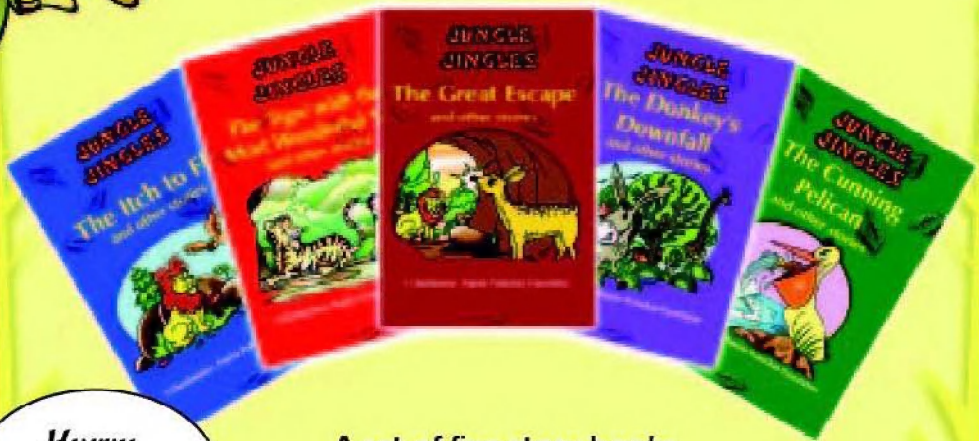
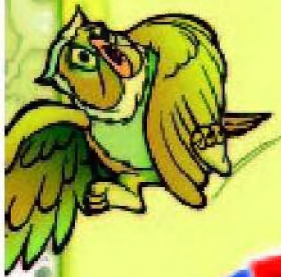

Hiya! What has hit the animal world?

Listen hard and look keenly.

Do you hear the jingle of the jungle?

JUNGLE JINGLES

**Hurry,
grab a copy!**

A set of five story books
with the whackiest and most
interesting collection of animal stories
ever written.

From

CHANDAMAMA

and

**Popular
prakashan**

AVAILABLE AT
ALL LEADING
BOOK STORES

Tasty,
Tasty
Chocolate...

Richy,
Rich
Cream...

Share a Sweet Moment

The Complete
Chocolate Eclairs

India's largest selling sweets and toffees.